

ЗВІТ *2002*

Державний департамент
інтелектуальної власності

ОТЧЕТ

Государственный департамент
интеллектуальной собственности

Вступне слово	2
1. Удосконалення законодавства у сфері інтелектуальної власності	7
2. Реєстрація прав на об'єкти інтелектуальної власності	15
2.1 Експертиза та реєстрація об'єктів промислової власності	15
2.2 Реєстрація прав на об'єкти авторського права	21
3. Захист прав на об'єкти інтелектуальної власності	24
3.1 Захист прав на об'єкти промислової власності	24
3.2 Захист авторського права і суміжних прав	28
4. Інформаційне забезпечення діяльності у сфері інтелектуальної власності	35
4.1 Комплектування фондів патентної документації	35
4.2 Актуалізація українськомовного довідково-пошукового апарату	39
4.3 Впровадження сучасних інформаційних технологій для публікації національної патентної документації	40
4.4 Довідково-інформаційне забезпечення експертизи	43
4.5 Удосконалення національної патентної документації та стандартизація у сфері інтелектуальної власності	44
5. Міжнародне співробітництво	46
5.1 Співробітництво із Всесвітньою організацією інтелектуальної власності	46
5.2 Співробітництво з Економічною комісією ООН для Європи (ЄЕК ООН)	48
5.3 Вивчення міжнародного досвіду щодо створення спеціалізованого патентного суду в Україні ..	49
5.4 Двостороннє та регіональне співробітництво	50
6. Сприяння формуванню ринку інтелектуальної власності в Україні та стимулювання творчої діяльності	55
6.1 Сприяння формуванню ринку інтелектуальної власності	55
6.2 Сучасний стан ринку об'єктів промислової власності	58
6.3 Сучасний стан ринку об'єктів авторського права	66
6.4 Стимулювання творчої діяльності	67
7. Удосконалення системи підготовки та підвищення кваліфікації спеціалістів	70
Додатки	77
Додаток 1. Заявки на винаходи (розподіл за країнами)	77
Додаток 2. Заявки на винаходи (розподіл за МПК)	78
Додаток 3. Патенти на винаходи (розподіл за країнами)	79
Додаток 4. Патенти на винаходи (розподіл за МПК)	80
Додаток 5. Заявки та патенти на корисні моделі (розподіл за МПК)	81
Додаток 6. Заявки і патенти на промислові зразки (розподіл за країнами)	82
Додаток 7. Заявки та реєстрації знаків для товарів і послуг за національною процедурою (розподіл за країнами)	83
Додаток 8. Заявки та реєстрації знаків для товарів і послуг за Мадридською угодою (розподіл за країнами)	85
Додаток 9. Перелік міжнародних договорів у сфері інтелектуальної власності, учасницею яких є Україна	86
Додаток 10. Витрати на функціонування та розвиток державної системи правової охорони інтелектуальної власності за 2002 рік	88

ВСТУПНЕ СЛОВО

ВСТУПИТЕЛЬНОЕ СЛОВО

Другий рік нового тисячоліття відкрив значні перспективи розвитку у сфері інтелектуальної власності, окреслив нові можливості для ефективного використання могутнього інтелектуального потенціалу українського суспільства.

У лютому 2002 року ми відзначили десятиріччя функціонування національної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні. На цей час найважливішим здобутком є те, що в нашій державі зроблено головне для забезпечення гарантованих Конституцією України прав кожного громадянина на результати своєї інтелектуальної діяльності: створено сучасну нормативно-правову базу у сфері інтелектуальної власності та сформовано дієздатну інфраструктуру, що забезпечує реалізацію державної політики у цій сфері.

Важливою відзнакою 2002 року було затвердження Кабінетом Міністрів України «Концепції розвитку національної системи правової охорони інтелектуальної власності». В Концепції чітко визначено напрямки подальшого розвитку, а саме: удосконалення нормативно-правової бази, забезпечення ефективного захисту прав інтелектуальної власності, сприяння комерційному використанню результатів інтелектуальної діяльності, удосконалення інформаційного забезпечення, підготовка фахівців, розширення міжнародного співробітництва тощо.

Плідною в 2002 році була законотворча діяльність фахівців Державного департаменту інтелектуальної власності (Держдепартамент), державних підприємств «Український інститут промислової власності» та «Українське агентство з авторських і суміжних прав». Розроблено і передано до

Второй год нового тысячелетия открыл значительные перспективы развития в сфере интеллектуальной собственности, очертил новые возможности для эффективного использования мощного интеллектуального потенциала украинского общества.

В феврале 2002 года мы отметили десятилетие функционирования национальной системы правовой охраны интеллектуальной собственности в Украине. Сегодня важнейшим достижением является то, что в нашем государстве сделано многое для обеспечения гарантированных Конституцией Украины прав каждого гражданина на результаты своей интеллектуальной деятельности: создана современная нормативно-правовая база в сфере интеллектуальной собственности и сформирована дееспособная инфраструктура, которая обеспечивает реализацию государственной политики в этой сфере.

Важной особенностью 2002 года было утверждение Кабинетом Министров Украины «Концепции развития национальной системы правовой охраны интеллектуальной собственности». В Концепции четко определены направления дальнейшего развития, а именно: усовершенствование нормативно-правовой базы, обеспечение эффективной защиты прав интеллектуальной собственности, содействие коммерческому использованию результатов интеллектуальной деятельности, усовершенствование информационного обеспечения, подготовка специалистов, расширение международного сотрудничества и т.п.

Плодотворной в 2002 году была законотворческая деятельность специалистов Государственного департамента интеллектуальной собственности (Госдепартамент), государственных предприятий «Украинский институт промышленной собственности» и «Украинское агентство по авторским и смежным правам». Разработаны и

Верховної Ради України п'ять законопроектів щодо удосконалення національного законодавства у сфері інтелектуальної власності. З огляду на прагнення України вступити до Світової організації торгівлі особливо важливим для нас є прийнятий у першому читанні наприкінці листопада 2002 року законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів з питань інтелектуальної власності», спрямований на приведення національного законодавства у повну відповідність до норм Угоди про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (Угоди ТРІПС). У звітному році прийнято три закони, пов'язані з удосконаленням правовідносин стосовно захисту прав інтелектуальної власності, а також два закони про приєднання України до міжнародних договорів: Гаазької угоди про міжнародну реєстрацію промислових зразків та Договору про патентне право. На цей час Україна є учасницею 18 договорів, які адмініструє Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ).

Удосконалення державної політики в сфері охорони інтелектуальної власності створює передумови для активізації винахідницької діяльності. Про це свідчать, зокрема, такі дані: від національних заявників у 2002 році надійшло 8639 заявок на винаходи, що на 19% більше, ніж у 2001 році. Зберігається тенденція підвищення активності національних заявників і в поданні заявок на знаки для товарів і послуг: у 2002 році їх було подано на 39% більше, ніж у 2001 році.

На кінець 2002 року було виконано рішення Колегії Міністерства освіти і науки України стосовно скорочення термінів розгляду заявок на видачу свідоцтв на знаки для товарів і послуг (до 20 місяців) та на видачу патентів на винаходи (не більше 30 місяців).

Розпочата у 2000 році цілеспрямована боротьба з «пиратством» за два роки призвела до суттєвих позитивних зрушень у формуванні цивілізованого ринку інтелектуальної власності в Україні. В першу чергу, завдяки створенню правового поля для запро-

переданы в Верховную Раду Украины пять законопроектов по усовершенствованию национального законодательства в сфере интеллектуальной собственности. Учитывая стремление Украины вступить во Всемирную организацию торговли, наиболее важным для нас является принятый в первом чтении в конце ноября 2002 года законопроект «О внесении изменений в некоторые законодательные акты по вопросам интеллектуальной собственности», направленный на приведение национального законодательства в полное соответствие с нормами Соглашения о торговых аспектах прав интеллектуальной собственности (Соглашение ТРИПС). В отчетном году приняты три закона, связанные с усовершенствованием правоотношений по защите прав интеллектуальной собственности, а также два закона о присоединении Украины к международным договорам: Гаагскому соглашению о международной регистрации промышленных образцов и Договору о патентном праве. Сегодня Украина является участницей 18 договоров, которые администрирует Всемирная организация интеллектуальной собственности (ВОИС).

Усовершенствование государственной политики в области охраны интеллектуальной собственности в Украине создает предпосылки для активизации изобретательской деятельности. Это подтверждается такими данными: от национальных заявителей в 2002 году поступило 8639 заявок на изобретения, что на 19% больше, чем в 2001 году. Сохраняется тенденция повышения активности национальных заявителей и в подаче заявок на знаки для товаров и услуг: в 2002 году их было подано на 39% больше, чем в 2001 году.

На конец 2002 года было выполнено решение Коллегии Министерства образования и науки Украины о сокращении сроков рассмотрения заявок на выдачу свидетельств на знаки для товаров и услуг (до 20 месяцев) и на выдачу патентов на изобретения (не более 30 месяцев).

Начатая в 2000 году целенаправленная борьба с «пиратством» за два года привела к существенным положительным сдвигам в формировании цивилизованного рынка интеллектуальной собственности в Украине. В первую очередь, благодаря созданию правового поля для введения

вадження жорстких та послідовних дій з боку Держдепартаменту, Міністерства внутрішніх справ, Державної митної служби, інших державних та недержавних установ.

Для вирішення проблеми «піратства» у 2002 році прийнято Закон України «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування», низка постанов Кабінету Міністрів України, спрямованих на недопущення виробництва та розповсюдження контрафактної продукції на оптичних носіях інформації. Між Державним департаментом інтелектуальної власності, Міжнародною федерацією фонографічної промисловості (IFPI) та фірмою «Philips» укладено Угоду про співробітництво у сфері присвоєння СІД-кодів України, відповідно до якої Держдепартаменту надано пакет СІД-кодів для присвоєння українським виробникам дисків для лазерних систем зчитування. У 2002 році було посилено державний контроль за незаконним виробництвом та реалізацією контрафактної продукції на території України, про що свідчать численні перевірки діяльності суб'єктів господарювання у сфері інтелектуальної власності, порушення кримінальних справ, вилучення нелегальних аудіокасет та дисків для лазерних систем зчитування. Важливим є також прийняття Кабінетом Міністрів України розпорядження «Про затвердження Концепції легалізації програмного забезпечення та боротьби з нелегальним його використанням».

Для забезпечення систематичного державного контролю за дотриманням суб'єктами господарювання законодавства у сфері інтелектуальної власності у складі Держдепартаменту утворено Управління державних інспекторів з питань інтелектуальної власності. Діяльність державних інспекторів з питань інтелектуальної власності має бути тісно пов'язана з роботою відповідних підрозділів Міністерства внутріш-

жестких и последовательных действий со стороны Госдепартамента, Министерства внутренних дел, Государственной таможенной службы, других государственных и негосударственных учреждений.

Для решения проблемы «пиратства» в 2002 году принят Закон Украины «Об особенностях государственного регулирования деятельности субъектов хозяйствования, связанной с производством, экспортом, импортом дисков для лазерных систем считывания», ряд постановлений Кабинета Министров Украины, направленных на недопущение производства и распространения контрафактной продукции на оптических носителях информации. Между Государственным департаментом интеллектуальной собственности, Международной федерацией фонографической промышленности (IFPI) и фирмой «Philips» заключено Соглашение о сотрудничестве в сфере присвоения СИД-кодов Украины, в соответствии с которым Госдепартаменту предоставлен пакет СИД-кодов для присвоения украинским производителям дисков для лазерных систем считывания. В 2002 году усилен государственный контроль над незаконным производством и реализацией контрафактной продукции на территории Украины, о чем свидетельствуют многочисленные проверки деятельности субъектов хозяйствования в сфере интеллектуальной собственности, открытие уголовных дел, изъятие нелегальных аудиокассет и дисков для лазерных систем считывания. Важным является также принятие Кабинетом Министров Украины распоряжения «Об утверждении Концепции легализации программного обеспечения и борьбы с нелегальным его использованием».

Для обеспечения систематического государственного контроля над соблюдением субъектами хозяйствования законодательства в сфере интеллектуальной собственности, в составе Госдепартамента создано Управление государственных инспекторов по вопросам интеллектуальной собственности. Деятельность государственных инспекторов должна быть тесно связана с работой соответствующих подразделений Министерства внутренних дел, Государс-

ніх справ, Державної податкової адміністрації, Державної митної служби.

Держдепартамент активно сприяє удосконаленню системи судових органів України, маючи кінцевою метою утворення спеціалізованого Патентного суду та Міжвідомчої науково-дослідної лабораторії судової експертизи об'єктів інтелектуальної власності при Київському науково-дослідному інституті судових експертиз Міністерства юстиції України. Конституція України та прийнятий у 2002 році Закон України «Про судоустрій України» надає правові основи для існування таких установ. Це є свідченням того, що в нашій державі поступово створюються умови, які забезпечать належний захист прав інтелектуальної власності на рівні, що відповідає міжнародним нормам.

У 2002 році Держдепартамент багато уваги приділяв розбудові виконавчої інфраструктури. Було створено державне підприємство «Інтелзахист», яке має здійснювати заходи, пов'язані з удосконаленням захисту прав на аудіовізуальні твори та фонограми у відповідності з законами України «Про авторське право і суміжні права» та «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів та фонограм». Основною метою створення ДП «Інтелзахист» є забезпечення процесу видачі контрольних марок та ведення Єдиного реєстру одержувачів контрольних марок.

Постановою Кабінету Міністрів України від 19 серпня 2002 року утворено Державну патентну бібліотеку (ДПБ), а в жовтні-листопаді Міністерством освіти і науки затверджено її статут, структуру і штатний розпис. Вирішено питання щодо комплектування фондів патентної документації ДПБ. Сподіваємось, що у 2003 році всі зацікавлені особи матимуть можливість отримати передбачені статутом ДПБ послуги.

У звітному році відбулась важлива подія, пов'язана із розвитком міжнародного співробітництва в сфері інтелектуальної власності, пріоритетною складовою якого є співпраця з ВОІВ. Під час візиту в Україну Генерального

твенной налоговой администрации, Государственной таможенной службы.

Госдепартамент активно оказывает содействие усовершенствованию системы судебных органов Украины, имея конечной целью создание специализированного Патентного суда и Межведомственной научно-исследовательской лаборатории судебной экспертизы объектов интеллектуальной собственности при Киевском научно-исследовательском институте судебных экспертиз Министерства юстиции Украины. Конституция Украины и принятый в 2002 году Закон Украины «О судостроительстве Украины» предоставляет правовую базу для существования таких учреждений. Это свидетельствует о том, что в нашем государстве постепенно создаются условия, которые обеспечат надлежащую защиту прав интеллектуальной собственности на уровне, который соответствует международным нормам.

В 2002 году Госдепартамент большое внимание уделял развитию исполнительной инфраструктуры. Было создано государственное предприятие «Интелзахист», которое должно осуществлять мероприятия, связанные с усовершенствованием защиты прав на аудиовизуальные произведения и фонограммы в соответствии с законами Украины «Об авторском праве и смежных правах» и «О распространении образцов аудиовизуальных произведений и фонограмм». Основной целью создания ГП «Интелзахист» является обеспечение процесса выдачи контрольных марок и ведение Единого реестра получателей контрольных марок.

Постановлением Кабинета Министров Украины от 19 августа 2002 года создана Государственная патентная библиотека (ГПБ), а в октябре-ноябре Министерством образования и науки утверждено ее устав, структура и штатное расписание. Решен вопрос о комплектовании фондов патентной документации ГПБ. Надеемся, что в 2003 году все заинтересованные лица будут иметь возможность пользоваться услугами, предусмотренными уставом ГПБ.

В отчетном году состоялось важное событие, связанное с развитием международного сотрудничества в сфере интеллектуальной собственности, приоритетной составляющей которого является сотрудничество с ВОИС. Во время визита в Украину Генерального ди-

директора ВОІВ доктора Камила Ідріса 28 травня 2002 року підписано Угоду про співробітництво між Кабінетом Міністрів України та ВОІВ, яка спрямована на удосконалення державної системи правової охорони інтелектуальної власності, активізацію винахідницької та інноваційної діяльності.

Світовий досвід свідчить про ефективність інноваційної моделі розвитку на основі комерційного використання результатів інтелектуальної діяльності. Внутрішній ринок об'єктів інтелектуальної власності в Україні, пройшовши стадію формування, сьогодні потребує державної підтримки, здійснення єдиної державної політики стосовно захисту національних інтересів у сфері економіки, технологічної безпеки та регулювання експорту українських технологій. Необхідність вирішення цих питань потребує наполегливої роботи у 2003 році.

Багато проблем у сфері охорони інтелектуальної власності мають міжвідомчий характер і потребують поєднання зусиль багатьох органів державної влади, а також недержавних та громадських організацій, які діють у зазначеній сфері. Серед них – утворена у 2002 році Всеукраїнська асоціація інтелектуальної власності, першочерговим завданням якої є залучення наукової і творчої громадськості України до вирішення питань захисту прав інтелектуальної власності.

Впевнений, що інтелектуальна власність повинна відіграти суттєву роль у піднесенні економіки України. Сьогодні головним завданням є забезпечення ефективного використання інтелектуального капіталу нашого суспільства, сприяння розвитку сучасного ринку інтелектуальної власності та входженню України до світової спільноти на умовах рівноправного партнерства.

Микола ПАЛАДІЙ,

голова Державного департаменту
інтелектуальної власності

ректора ВОИС доктора Камила Ідріса 28 мая 2002 года подписано Соглашение о сотрудничестве между Кабинетом Министров Украины и ВОИС, которое направлено на усовершенствование государственной системы правовой охраны интеллектуальной собственности, активизацию изобретательской и инновационной деятельности.

Мировой опыт свидетельствует об эффективности инновационной модели развития на основе коммерческого использования результатов интеллектуальной деятельности. Внутренний рынок объектов интеллектуальной собственности в Украине, пройдя стадию формирования, сегодня требует государственной поддержки, осуществления единой государственной политики по защите национальных интересов в сфере экономики, технологической безопасности и регулирования экспорта украинских технологий. Необходимость решения этих вопросов требует настойчивой работы в 2003 году.

Многие проблемы в сфере охраны интеллектуальной собственности имеют межведомственный характер и требуют объединения усилий многих органов государственной власти, а также негосударственных и общественных организаций, которые действуют в указанной сфере. Среди них – образованная в 2002 году Всеукраинская ассоциация интеллектуальной собственности, первоочередной задачей которой является привлечение научной и творческой общественности Украины к решению вопросов защиты прав интеллектуальной собственности.

Уверен, что интеллектуальная собственность должна сыграть существенную роль в подъеме экономики Украины. Главной задачей сегодня – обеспечение эффективного использования интеллектуального капитала нашего общества, содействие развитию современного рынка интеллектуальной собственности и входению Украины в мировое сообщество на условиях полноправного партнерства.

Николай ПАЛАДИЙ,

председатель Государственного департамента
интеллектуальной собственности

Удосконалення законодавства у сфері інтелектуальної власності

Усовершенствование законодательства в сфере интеллектуальной собственности

Удосконалення нормативно-правової бази є важливим напрямком реалізації державної політики у сфері інтелектуальної власності, спрямованим на забезпечення ефективного захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності та створення умов для підвищення ефективності використання інтелектуальних ресурсів нації.

Державний департамент інтелектуальної власності (Держдепартамент) у 2002 році провів значну роботу щодо подальшого удосконалення чинного національного законодавства та прийняття нових нормативно-правових актів, що регулюють правовідносини у сфері інтелектуальної власності.

Протягом року прийнято більше 30 нормативно-правових актів у цій сфері, що є результатом уважного вивчення та аналізу фахівцями Держдепартаменту існуючої ситуації, громадської думки, міжнародного досвіду.

Зроблено перші кроки щодо законодавчого регулювання використання об'єктів інтелектуальної власності в глобальній інформаційній мережі Інтернет. Верховною Радою України в липні 2002 року прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законів України з питань інтелектуальної власності», відповідно до якого внесено зміни до низки законів України щодо використання об'єктів інтелектуальної власності в Інтернет.

Закони України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», «Про охорону прав на промислові зразки»

Усовершенствование нормативно-правовой базы – важное направление реализации государственной политики в сфере интеллектуальной собственности, направленное на обеспечение эффективной защиты прав на объекты интеллектуальной собственности и создания условий для повышения эффективности использования интеллектуальных ресурсов нации.

Государственный департамент интеллектуальной собственности (Госдепартамент) в 2002 году провел значительную работу по дальнейшему усовершенствованию действующего национального законодательства и принятию новых нормативно-правовых актов, регулирующих правоотношения в сфере интеллектуальной собственности.

На протяжении года принято более 30 нормативно-правовых актов в этой сфере, что является результатом внимательного изучения и анализа специалистами Госдепартамента существующей ситуации, общественного мнения, международного опыта.

Сделаны первые шаги по законодательному регулированию использования объектов интеллектуальной собственности в глобальной информационной сети Интернет. Верховным Советом Украины в июле 2002 года принят Закон Украины «О внесении изменений в некоторые законы Украины по вопросам интеллектуальной собственности», в соответствии с которым внесены изменения в ряд законов Украины, касающиеся использования объектов интеллектуальной собственности в Интернет.

Законы Украины «Об охране прав на изобретения и полезные модели», «Об охране прав на промышленные образцы» и

та «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем» доповнено положеннями щодо використання винаходу, промислового зразка та топографії інтегральної мікросхеми в Інтернет. Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» вперше у національному законодавстві визначає поняття «доменне ім'я». Закон доповнено положенням, згідно з яким використання знака визнається, зокрема, його використання в Інтернет, а також використання доменних імен, тотожних чи подібних до знака настільки, що їх можна сплутати.

Таким чином, на цей час в Україні законодавчо визначено, що неправомірне використання об'єктів інтелектуальної власності в Інтернет є порушенням прав на ці об'єкти.

Крім того, у 2002 році прийнято Закони України:

Про приєднання України до Гаазької угоди про міжнародну реєстрацію промислових зразків (Гаазького акта, прийнятого 28 листопада 1960 року у м. Гаазі, та Женевського акта, прийнятого 2 липня 1999 року);

Про приєднання України до Договору про патентне право (прийнятого 1 червня 2000 року у м. Женеві).

Приєднання до цих договорів дасть можливість національним заявникам забезпечити охорону прав на промислові зразки в країнах-учасниках Гаазької угоди з виконанням мінімальних формальностей і мінімальними фінансовими витратами шляхом подання лише однієї заявки до Міжнародного бюро ВОІВ та забезпечить спрощення процедури одержання та підвищення ефективності охорони прав на винаходи в Україні.

Держдепартамент розробив також низку нормативно-правових актів, спрямованих на виконання прийнятих законів, зокрема щодо удосконалення процедури надання прав на винаходи, промислові зразки, знаки для товарів і послуг, топографії інтегральних мікросхем.

У зв'язку зі складною ситуацією щодо порушення авторських та суміжних прав при виробництві, експорті та ім-

«Об охране прав на топографии интегральных микросхем» дополнены положениями, касающимися использования изобретения, промышленного образца и топографии интегральной микросхемы в Интернет. Закон Украины «Об охране прав на знаки для товаров и услуг» впервые в национальном законодательстве определяет понятие «доменное имя». Закон дополнен положением, согласно которому использованием знака признается, в частности, его использование в Интернет, а также использование доменных имен, тождественных или подобных знаку до степени смешения.

Таким образом, в Украине законодательно определено, что неправомерное использование объектов интеллектуальной собственности в Интернет является нарушением прав на эти объекты.

Кроме того, в 2002 году приняты Законы Украины:

О присоединении Украины к Гаагскому соглашению о международной регистрации промышленных образцов (Гаагскому акту, принятому 28 ноября 1960 года в г. Гааге, и Женевскому акту, принятому 2 июля 1999 года);

О присоединении Украины к Договору о патентном праве (принятого 1 июня 2000 года в г. Женеве).

Присоединение к этим договорам даст возможность национальным заявителям обеспечить охрану прав на промышленные образцы в странах-участниках Гаагского соглашения с выполнением минимальных формальностей и минимальными финансовыми затратами путем представления лишь одной заявки в Международное бюро ВОИС, а также обеспечит упрощение процедуры получения и повышение эффективности охраны прав на изобретения в Украине.

Госдепартамент разработал также ряд нормативно-правовых актов, направленных на выполнение принятых законов, в частности, на усовершенствование процедуры предоставления прав на изобретения, промышленные образцы, знаки для товаров и услуг, топографии интегральных микросхем.

В связи со сложной ситуацией относительно нарушения авторского права и смежных прав при производстве, экспорте

порті дисків для лазерних систем зчитування саме ця сфера господарської діяльності вимагала якнайшвидшого врегулювання на законодавчому рівні.

З метою недопущення в Україні незаконного виробництва, експорту, імпорту дисків та захисту прав інтелектуальної власності Верховна Рада України 17 січня 2002 року прийняла Закон України «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування», у якому передбачено ліцензування всіх ланок виробництва дисків, ліцензування імпорту, експорту дисків, обладнання та сировини для їх виробництва. Положення цього закону сприяють забезпеченню правомірного використання прав інтелектуальної власності при виробництві та реалізації дисків для лазерних систем зчитування.

Для забезпечення механізму реалізації положень цього закону та повного і остаточного врегулювання всіх питань у цій сфері за поданням Департаменту прийнято низку постанов Кабінету Міністрів України та інших нормативно-правових актів, які повною мірою доповнюють норми зазначеного Закону¹.

¹ Постанова Кабінету Міністрів України від 17 травня 2002 р. № 638 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 4 липня 2001 р. № 756».

Постанова Кабінету Міністрів України від 17 травня 2002 р. № 639 «Про внесення змін до переліку органів ліцензування».

Постанова Кабінету Міністрів України від 17 травня 2002 р. № 640 «Про визнання такою, що втратила чинність, постанови Кабінету Міністрів України від 7 вересня 2001 р. № 1149».

Постанова Кабінету Міністрів України від 17 травня 2002 р. № 641 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2001 р. № 1703».

Постанова Кабінету Міністрів України від 17 травня 2002 року № 672 «Про основні вузли для спеціалізованого обладнання з виробництва дисків для лазерних систем зчитування, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню».

и импорте дисків для лазерных систем считывания именно эта сфера хозяйственной деятельности требовала скорейшего урегулирования на законодательном уровне.

С целью недопущения в Украине незаконного производства, экспорта, импорта дисків и защиты прав интеллектуальной собственности Верховный Совет Украины 17 января 2002 года принял Закон Украины «Об особенностях государственного регулирования деятельности субъектов хозяйствования, связанной с производством, экспортом, импортом дисків для лазерных систем считывания», в котором предусмотрено лицензирование всех этапов производства дисків, лицензирование импорта, экспорта дисків, оборудования и сырья для их производства. Положения этого закона способствуют обеспечению правомерного использования прав интеллектуальной собственности при производстве и реализации дисків для лазерных систем считывания.

Для обеспечения механизма реализации положений этого закона, полного и окончательного урегулирования всех вопросов в этой сфере по представлению Госдепартамента был принят ряд постановлений Кабинета Министров Украины и других нормативно-правовых актов, которые в полной мере дополняют нормы указанного Закона¹.

¹ Постановление Кабинета Министров Украины от 17 мая 2002 г. № 638 «О внесении изменений в постановление Кабинета Министров Украины от 4 июля 2001 г. № 756».

Постановление Кабинета Министров Украины от 17 мая 2002 г. № 639 «О внесении изменений в перечень органов лицензирования».

Постановление Кабинета Министров Украины от 17 мая 2002 г. № 640 «О признании такого, что утратило силу, постановления Кабинета Министров Украины от 7 сентября 2001 г. № 1149».

Постановление Кабинета Министров Украины от 17 мая 2002 г. № 641 «О внесении изменений в постановление Кабинета Министров Украины от 18 декабря 2001 г. № 1703».

Постановление Кабинета Министров Украины от 17 мая 2002 г. № 672 «Об основных узлах для специализированного оснащения по производству дисків для лазерных систем считывания, экспорт и импорт которых подлежит лицензированию».

Сьогодні повністю врегульовано всі питання, пов'язані з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування. А саме:

- визначено орган ліцензування виробництва дисків (Міністерство освіти і науки України) та орган ліцензування у сфері експорту, імпорту дисків, сировини та обладнання для їх виготовлення (Міністерство економіки та з питань європейської інтеграції України);
- визначено порядок визнання, присвоєння спеціального ідентифікаційного коду виробникам дисків;
- запроваджено механізм здійснення контролю за дотриманням авторських та суміжних прав, затверджено Положення про державного інспектора з питань інтелектуальної власності;
- визначено порядок прийняття рішення та застосування органом ліцензування спеціальних заходів, а також порядок застосування фінансових санкцій до суб'єктів господарювання за порушення вимог законодавства у сфері інтелектуальної власності.

Проведено значну роботу щодо забезпечення реалізації нової редакції Закону України «Про авторське право і суміжні права». Наказом Міністерства освіти і науки України від 8 лютого 2002 року № 81 затверджено Порядок обліку організацій колективного управління. Порядок визначає процедуру обліку організацій колективного управління, у тому числі державних організацій, що здійснюють управління майновими правами за дорученням суб'єктів авторських права і/або суміжних прав. Облік організацій колективного управління здійснює Держдепартамент.

Постанова Кабінету Міністрів України від 17 травня 2002 р. № 673 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 28 квітня 2001 р. № 411».

Постанова Кабінету Міністрів України від 17 травня 2002 р. № 674 «Про затвердження положення про державного інспектора з питань інтелектуальної власності Державного департаменту інтелектуальної власності».

Сегодня полностью урегулированы все вопросы, связанные с производством, экспортом, импортом дисков для лазерных систем считывания. А именно:

- определен орган лицензирования производства дисков (Министерство образования и науки Украины) и орган лицензирования в сфере экспорта, импорта дисков, сырья и оборудования для их изготовления (Министерство экономики и по вопросам европейской интеграции Украины);
- определен порядок признания, присвоения и нанесения специального идентификационного кода производителям дисков;
- внедрен механизм осуществления контроля над соблюдением авторского права и смежных прав, утверждено Положение о государственном инспекторе по вопросам интеллектуальной собственности;
- определен порядок принятия решения и применения органом лицензирования специальных мер, а также порядок применения финансовых санкций к субъектам хозяйствования за нарушение требований законодательства в сфере интеллектуальной собственности.

Проведена значительная работа по обеспечению реализации новой редакции Закона Украины «Об авторском праве и смежных правах». Приказом Министерства образования и науки Украины от 8 февраля 2002 года № 81 утвержден Порядок учета организаций коллективного управления. Порядок определяет процедуру учета организаций коллективного управления, в том числе государственных организаций, которые осуществляют управление имущественными правами по доверенности субъектов авторского права и/или смежных прав. Учет организаций коллективного управления осуществляет Госдепартамент.

Постановление Кабинета Министров Украины от 17 мая 2002 г. № 673 «О внесении изменений в постановление Кабинета Министров Украины от 28 апреля 2001 г. № 411».

Постановление Кабинета Министров Украины от 17 мая 2002 г. № 674 «Об утверждении положения о государственном инспекторе по вопросам интеллектуальной собственности Государственного департамента интеллектуальной собственности».

На виконання Указу Президента України від 27 квітня 2001 року № 285 «Про заходи щодо охорони інтелектуальної власності в Україні» розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13 червня 2002 року № 321 затверджена Концепція розвитку національної системи охорони інтелектуальної власності. Ця Концепція розроблена в рамках Угоди про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами і Угоди про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (Угода ТРІПС) з урахуванням практики застосування норм чинного законодавства. Концепція спрямована, зокрема, на удосконалення нормативно-правової бази шляхом гармонізації національного законодавства з нормами міжнародного права, створення дійової системи захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності, забезпечення сприятливих умов для створення та використання об'єктів інтелектуальної власності, розвиток міжнародного співробітництва.

На розгляді у Верховній Раді України знаходяться п'ять важливих законопроектів, що стосуються питань інтелектуальної власності, розроблених за участю фахівців Держдепартаменту.

На виконання заходів щодо забезпечення вступу нашої держави до Світової організації торгівлі докладено значних зусиль для удосконалення правовідносин у сфері інтелектуальної власності та запровадження дійових механізмів реалізації правових норм з метою встановлення зовнішньоторговельного режиму, який повністю відповідає вимогам Угоди

Постанова Кабінету Міністрів України від 17 травня 2002 р. № 675 «Про затвердження порядку прийняття органом ліцензування рішення про застосування до суб'єктів господарювання спеціальних заходів, спрямованих на припинення порушень вимог Закону України «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування».

Во исполнение Указа Президента Украины от 27 апреля 2001 года № 285 «О мерах по охране интеллектуальной собственности в Украине» распоряжением Кабинета Министров Украины от 13 июня 2002 года № 321 утверждена Концепция развития национальной системы охраны интеллектуальной собственности. Эта Концепция разработана в рамках Соглашения о партнерстве и сотрудничестве между Украиной и Европейскими Сообществами и их государствами-членами и Соглашения о торговых аспектах прав интеллектуальной собственности (Соглашение ТРИПС) с учетом практики применения норм действующего законодательства. Концепция направлена, в частности, на усовершенствование нормативно-правовой базы путем гармонизации национального законодательства с нормами международного права, создание действенной системы защиты прав на объекты интеллектуальной собственности, обеспечение благоприятных условий для создания и использования объектов интеллектуальной собственности, развитие международного сотрудничества.

На рассмотрении в Верховном Совете Украины находятся пять важных законопроектов, которые касаются вопросов интеллектуальной собственности, разработанных с участием специалистов Госдепартаментом.

При осуществлении мероприятий по обеспечению вступления нашего государства во Всемирную организацию торговли приложены значительные усилия для усовершенствования правоотношений в сфере интеллектуальной собственности и внедрения действенных механизмов реализации правовых норм с целью установления внешнеторгового режима, который полностью отвечает требовани-

Постановление Кабинета Министров Украины от 17 мая 2002 г. № 675 «Об утверждении порядка принятия органом лицензирования решения о применении к субъектам хозяйствования специальных мероприятий, направленных на прекращение нарушений требований Закона Украины «Об особенностях государственного регулирования деятельности субъектов хозяйствования, связанного с производством, экспортом, импортом дисков для лазерных систем считывания».

ТРИПС. З цією метою розроблено проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань інтелектуальної власності».

Зазначений проект передбачає внесення змін до Цивільного процесуального, Господарського процесуального, Кримінального, Кримінально-процесуального кодексів України, шести спеціальних Законів України у сфері інтелектуальної власності: «Про авторське право і суміжні права», «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», «Про охорону прав на промислові зразки», «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем», «Про охорону прав на зазначення походження товарів».

До законопроекту увійшли, зокрема, положення про захист прав інтелектуальної власності, запровадження запобіжних (тимчасових) заходів щодо негайного припинення правопорушень. Цивільний та Господарський процесуальні кодекси доповнено положеннями, що дозволяють застосовувати швидкі та ефективні запобіжні заходи з метою попередження порушення прав інтелектуальної власності чи збереження доказів стосовно заявленого порушення.

Запропоновані зміни до Кримінального кодексу України пов'язані із посиленням відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності.

Законопроект також передбачає положення щодо надання охорони в Україні загальновідомим знакам.

Крім того, до законопроекту увійшли положення, що стосуються ситуації, коли Кабінет Міністрів України мо-

ям Соглашения ТРИПС. С этой целью разработан проект Закона Украины «О внесении изменений в некоторые законодательные акты Украины по вопросам интеллектуальной собственности».

Указанный проект предусматривает внесение изменений в Гражданский процессуальный, Хозяйственный процессуальный, Уголовный, Уголовно-процессуальный кодексы Украины, шесть специальных Законов Украины в сфере интеллектуальной собственности: «Об авторском праве и смежных правах», «Об охране прав на изобретения и полезные модели», «Об охране прав на промышленные образцы», «Об охране прав на знаки для товаров и услуг», «Об охране прав на топографии интегральных микросхем», «Об охране прав на указание происхождения товаров».

В законопроект вошли, в частности, положения о защите прав интеллектуальной собственности, введении предупредительных (временных) мер по немедленно прекращению правонарушений. Гражданский и Хозяйственный процессуальные кодексы дополнены положениями, которые разрешают применять быстрые и эффективные предупредительные меры с целью предупреждения нарушения прав интеллектуальной собственности или сохранения доказательств относительно заявленного нарушения.

Предложенные изменения в Уголовный кодекс Украины связаны с усилением ответственности за нарушение прав интеллектуальной собственности.

Законопроект также предусматривает положения о предоставлении охраны в Украине общеизвестным знакам.

Кроме того, в законопроект вошли положения, которые касаются ситуации, когда Кабинет Министров Украины может разре-

Наказ Міністерства освіти і науки України від 28 жовтня 2002 р. № 619 «Про затвердження Порядку застосування фінансових санкцій до суб'єктів господарювання за порушення вимог Закону України «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування», зареєстровано у Міністерстві юстиції України 12 листопада 2002 р. за № 896/7184.

Приказ Министерства образования и науки Украины от 28 октября 2002 г. № 619 «Об утверждении Порядка применения финансовых санкций к субъектам хозяйствования за нарушение требований Закона Украины «Об особенностях государственного регулирования деятельности субъектов хозяйствования, связанной с производством, экспортом, импортом дисков для лазерных систем считывания», зарегистрирован в Министерстве юстиции Украины 12 ноября 2002 г. за № 896/7184.

же дозволити використання запатентованого винаходу визначеній ним особі без згоди власника патенту у разі його безпідставної відмови надати ліцензію на використання винаходу (примусова ліцензія). Визначено також і обов'язкові умови, за яких таке використання можливе.

Зазначений законопроект прийнятий Верховною Радою України у першому читанні.

На розгляді у Верховній Раді України знаходиться також законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів та фонограм», відповідно до якого передбачається запровадження маркування контрольними марками примірників дисків, які містять комп'ютерні програми, бази даних, відеограми, що повинно посилити охорону прав на ці об'єкти авторського права і суміжних прав.

З метою удосконалення охорони прав на такі об'єкти авторського права, як твори архітектури, літературні твори, твори ужиткового мистецтва та об'єкти суміжних прав – передачі (програми) організацій мовлення та інші, розроблено та передано на розгляд до Верховної Ради України проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо охорони інтелектуальної власності». Законопроектом передбачено внесення змін до Законів України «Про телебачення і радіомовлення», «Про рекламу», «Про народні художні промисли», «Про професійних творчих працівників та творчі спілки», «Про інвестиційну діяльність», «Про архітектурну діяльність», «Про друковані засоби масової інформації», «Про наукову і науково-технічну діяль-

шить использование запатентованного изобретения определенному им лицу без согласия патентовладельца в случае его безосновательного отказа предоставить лицензию на использование изобретения (принудительная лицензия). Определены также и обязательные условия, при которых такое использование является возможным.

Указанный законопроект принят Верховным Советом Украины в первом чтении.

На рассмотрении в Верховном Советом Украины находится также законопроект «О внесении изменений в Закон Украины «О распространении экземпляров аудиовизуальных произведений и фонограмм», в соответствии с которым предполагается введение маркирования контрольными марками экземпляров дисков, которые содержат компьютерные программы, базы данных, видеограммы, с целью усиления охраны прав на эти объекты авторского права и смежных прав.

С целью усовершенствования охраны прав на такие объекты авторского права, как произведения архитектуры, литературные произведения, произведения прикладного искусства, а также объекты смежных прав – передачи (программы) организаций вещания и другие, разработан и передан на рассмотрение Верховного Совета Украины проект Закона Украины «О внесении изменений в некоторые законодательные акты Украины относительно охраны интеллектуальной собственности». Законопроектом предусмотрено внесение изменений в законы Украины «О телевидении и радиовещании», «О рекламе», «О народных художественных промыслах», «О профессиональных творческих работников и творческих союзах», «Об инвестиционной деятельности», «Об архитектурной деятельности», «О печатных средствах массовой информации», «О научной и научно-технической де-

Спільний наказ Міністерства освіти і науки України та Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва від 3 липня 2002 р. № 71/382 «Про затвердження ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва дисків для лазерних систем зчитування», зареєстровано у Міністерстві юстиції України 17 липня 2002 р. за № 589/6877.

Общий приказ Министерства образования и науки Украины и Государственного комитета Украины по вопросам регуляторной политики и предпринимательства от 3 июля 2002 г. № 71/382 «Об утверждении лицензионных условий проведения хозяйственной деятельности по производству дисков для лазерных систем считывания», зарегистрирован в Министерстве юстиции Украины 17 июля 2002 г. за № 589/6877.

ність», «Про видавничу справу», «Про прибутковий податок з громадян», «Про стандартизацію і сертифікацію».

Для створення дійового механізму збору та виплати авторської винагороди і вдосконалення системи захисту прав у сфері авторського права та суміжних прав розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України «Про розміри відрахувань, що здійснюються виробниками та (або) імпортерами від вартості обладнання і (або) матеріальних носіїв». Крім того, фахівці Держдепартаменту взяли активну участь в опрацюванні проектів постанов Кабінету Міністрів України «Про мінімальні ставки винагороди авторів, виконавців, виробників фонограм і (або) відеограм за окремі види використання творів літератури і мистецтва, виконань, фонограм, відеограм та їх примірників», «Про розмір винагороди виконавців, виробників фонограм і (або) відеограм за окремі види використання виконань, фонограм, відеограм, опублікованих з комерційною метою, порядок та умови її виплати», розроблених Міністерством культури і мистецтв України.

Запровадження цих нормативних актів сприятиме стимулюванню інтелектуальної праці в Україні, яка є одним із найважливіших чинників суспільного розвитку.

ятельности», «Об издательском деле», «О подоходном налоге с граждан», «О стандартизации и сертификации».

Для создания действенного механизма сбора и выплаты авторского вознаграждения и усовершенствования системы защиты прав в сфере авторского права и смежных прав разработан проект постановления Кабинета Министров Украины «О размерах отчислений, которые осуществляются производителями и (или) импортерами от стоимости оборудования и (или) материальных носителей». Кроме того, специалисты Госдепартамента приняли активное участие в проработке проектов постановлений Кабинета Министров Украины «О минимальных ставках вознаграждения авторов, исполнителей, производителей фонограмм и (или) видеограмм за отдельные виды использования произведений литературы и искусства, исполнений, фонограмм, видеограмм и их экземпляров», «О размере вознаграждения исполнителей, производителей фонограмм и (или) видеограмм за отдельные виды использования исполнений, фонограмм, видеограмм, опубликованных с коммерческой целью, порядок и условия его выплаты», разработанных Министерством культуры и искусств Украины.

Введение этих нормативных актов будет способствовать стимулированию интеллектуального труда в Украине, который является одним из важнейших факторов общественного развития.

2 Реєстрація прав на об'єкти інтелектуальної власності

2 Регистрация прав на объекты интеллектуальной собственности

2.1 Експертиза та реєстрація об'єктів промислової власності

Винаходи

У 2002 році надійшло 10188 заявок на винаходи (з урахуванням міжнародних заявок), що на 16% більше, ніж у 2001 році. При цьому спостерігалось суттєве збільшення кількості заявок, поданих за національною процедурою, за рахунок високої активності національних заявників (рис. 2.1.1). Так, від національних заявників надійшло 8639 заявок на винаходи, що на 19% більше, ніж у 2001 році.

Кількість заявок, поданих іноземними заявниками за процедурою Договору про патентну кооперацію (РСТ) протягом п'яти останніх років практично не змінюється (1384 проти 1365 у 2001 році), при цьому кількість заявок, поданих іноземними заявниками за національною процедурою зменшилась на 31%, порівняно з 2001 роком. Частка заявок від іноземних заявників у 2002 році становила 15% від загальної кількості заявок (проти 18% у 2001 році).

За національною процедурою патентування у 2002 році найбільш активними залишались заявники з Російської Федерації – 50 заявок (30%), Німеччини – 40 заявок (24%), Франції – 21 заявка (13%) та США – 19 заявок (11,5%).

У поданні заявок за процедурою РСТ найбільш активними у 2002 році були заявники США – 373 заявки

2.1. Экспертиза и регистрация объектов промышленной собственности

Изобретения

В 2002 году поступило 10188 заявок на изобретения (с учетом международных заявок), что на 16% больше, чем в 2001 году. При этом наблюдалось существенное увеличение количества заявок, поданных по национальной процедуре, за счет высокой активности национальных заявителей (рис. 2.1.1). Так, от национальных заявителей поступило 8639 заявок на изобретения, что на 19% больше, чем в 2001 году.

Количество заявок, поданных иностранными заявителями по процедуре Договора о патентной кооперации (РСТ), на протяжении пяти последних лет практически не изменяется (1384 по сравнению с 1365 в 2001 году), при этом количество заявок, поданных иностранными заявителями по национальной процедуре, уменьшилось на 31% по сравнению с 2001 годом. Доля заявок от иностранных заявителей в 2002 году составляла 15% от общего количества заявок (по сравнению с 18% в 2001 году).

По национальной процедуре патентования в 2002 году наиболее активными оставались заявители из Российской Федерации – 50 заявок (30%), Германии – 40 заявок (24%), Франции – 21 заявка (13%) и США – 19 заявок (11,5%).

В подаче заявок по процедуре РСТ наиболее активными в 2002 году были заявители из США – 373 заявки (27%), Гер-

(27%), Німеччини – 308 заявок (22%), Франції – 101 заявка (7%) та Швейцарії – 88 заявок (6%).

Найбільше заявок від національних заявників надійшло за класами А61 (Медицина, ветеринарія і гігієна) – 1625 заявок (19%), з них 491 відноситься до підкласу А61К (Ліки і медичні препарати для терапевтичних, стоматологічних або гігієнічних цілей), G01 (Вимірювання, випробування) – 597 заявок (7%), A01 (Сільське господарство; лісове господарство; тваринництво; полювання та відловлювання тварин; рибальство та рибництво) – 300 заявок (3,5%), E21 (Буріння; гірничі справи) – 261 заявка (3%) та C12 (Біохімія; пиво; алкогольні напої; вино; оцет; мікробіологія; ензимологія; отримання мутацій; генна інженерія) – 219 заявок (2,5%).

Іноземні заявники найбільш активно патентують винаходи за такими класами: C07 (Органічна хімія) – 461 заявка (30%), А61 (Медицина, ветеринарія і гігієна) – 265 заявок (17%), з яких 225 належить до підкласу А61К (Ліки і медичні препарати для терапевтичних, стоматологічних або гігієнічних цілей), H04 (Техніка електричного зв'язку) – 63 заявки (4%) та C12 (Біохімія; пиво; алкогольні напої; вино; оцет; мікробіологія; ензимологія; отримання мутацій; генна інженерія) – 50 заявок (3%).

У 2002 році прийнято 9378 рішень за заявками на винаходи (на 12% більше, ніж у 2001 році), з них 6083 рішення про видачу деклараційних патентів. На стадії кваліфікаційної експертизи прийнято 3295 рішень, в тому числі 3208 рішень про видачу патентів на винаходи і 87 – про відмову у видачі патентів. Всього у 2002 році завершено діловодство за 10437 заявками на винаходи.

У 2002 році зареєстровано 3039 патентів та 6139 деклараційних патентів на винаходи. На ім'я іноземних заявників у 2002 році видано 1354 патенти.

Найбільше патентів видано на ім'я заявників із США – 374 патенти (28%), Німеччини – 307 (22%), Франції – 123

мани – 308 заявок (22%), Франції – 101 заявка (7%) і Швейцарії – 88 заявок (6%).

Наибольшее число заявок от национальных заявителей поступило по классам А61 (Медицина и ветеринария; гигиена) – 1625 заявок (19%), из них 491 относится к подклассу А61К (Лекарства и медикаменты для терапевтических, стоматологических или гигиенических целей), G01 (Измерение; испытание) – 597 заявок (7%), A01 (Сельское хозяйство; лесное хозяйство; животноводство; охота и отлов животных; рыболовство и рыбоводство) – 300 заявок (3,5%), E21 (Бурение; горное дело) – 261 заявка (3%) и C12 (Биохимия; пиво; алкогольные напитки; вино; уксус; микробиология; энзимология; получение мутаций; генная инженерия) – 219 заявок (2,5%).

Иностранные заявители наиболее активно патентуют изобретения по таким классам: C07 (Органическая химия) – 461 заявка (30%), А61 (Медицина и ветеринария; гигиена) – 265 заявок (17%), из них 225 относятся к подклассу А61К (Лекарства и медикаменты для терапевтических, стоматологических или гигиенических целей), H04 (Техника электрической связи) – 63 заявки (4%) и C12 (Биохимия; пиво; алкогольные напитки; вино; уксус; микробиология; энзимология; получение мутаций; генная инженерия) – 50 заявок (3%).

В 2002 году принято 9378 решений по заявкам на изобретения (на 12% больше, чем в 2001 году), из них 6083 решения на выдачу декларационных патентов. На стадии квалификационной экспертизы принято 3295 решений, в том числе 3208 решений о выдаче патентов на изобретения и 87 – об отказе в выдаче патентов. Всего в 2002 году завершено делопроизводство по 10437 заявкам на изобретения.

В 2002 году зарегистрировано 3039 патентов и 6139 декларационных патентов на изобретения. На имя иностранных заявителей в 2002 году выдано 1354 патента.

Больше всего патентов выдано на имя заявителей из США – 374 патента (28%), Германии – 307 (22%), Фран-

(9%), Російської Федерації – 86 (6%), Великобританії – 85 (6%) та Швейцарії – 59 (4%).

Станом на 1 січня 2003 року до Державного реєстру внесено 22900 патентів та 29671 деклараційний патент на винаходи, є чинними 19066 деклараційних патентів та 10705 патентів на винаходи.

Корисні моделі

У 2002 році продовжувала зростати кількість заявок на корисні моделі. Надійшло 623 заявки (на 43% більше, порівняно з 2001 роком), з них 582 (92%) від національних заявників (рис. 2.1.2).

Серед іноземних країн-заявників лідером залишається Російська Федерація (25 заявок, що становить 61% від загальної кількості іноземних заявок), 6 заявок надійшло з США, 5 – з Республіки Білорусь.

Найбільше заявок на корисні моделі надійшло за класами: F 16 (Вузли та деталі машин) та A61 (Медицина, ветеринарія і гігієна) – по 32 заявки, G01 (Вимірювання, випробування) – 26 заявок, B 01 (Способи і прилади загального призначення для здійснення фізичних та хімічних процесів) – 25 заявок та B 65 (Транспортування, упакування і зберігання вантажів і матеріалів, в тому числі тонких та нитковидних) – 23 заявки.

У 2002 році прийнято 426 рішень за заявками на корисні моделі, з них 410 рішень про видачу деклараційних патентів на корисні моделі. Загальна кількість рішень за заявками на корисні моделі у 2002 році на 20% перевищує показник 2001 року.

У звітному році зареєстровано 440 деклараційних патентів на корисні моделі, з них 415 – на ім'я національних заявників. З 25 патентів, зареєстрованих на ім'я іноземних заявників, 8 зареєстровано на ім'я заявників з Росії.

Станом на 1 січня 2003 року зареєстровано 1566 патентів на корисні моделі, з них є чинними 1245 патентів.

ції – 123 (9%), Российской Федерации – 86 (6%), Великобритании – 85 (6%) и Швейцарии – 59 (4%).

По состоянию на 1 января 2003 года в Государственный реестр внесено 22900 патентов и 29671 декларационный патент на изобретения, действует 19066 декларационных патентов и 10705 патентов на изобретения.

Полезные модели

В 2002 году продолжало расти количество заявок на полезные модели. Поступило 623 заявки (на 43% больше по сравнению с 2001 годом), из них 582 (92%) от национальных заявителей (рис. 2.1.2).

Среди иностранных стран-заявителей лидером остается Российская Федерация (25 заявок, что составляет 61% от общего количества иностранных заявок), 6 заявок поступило из США, 5 – из Республики Беларусь.

Больше всего заявок на полезные модели поступило по классам: F16 (Узлы и детали машин) и A61 (Медицина и ветеринария; гигиена) – по 32 заявки, G01 (Измерение, испытание) – 26 заявок, B 01 (Способы и устройства общего назначения для осуществления физических и химических процессов) – 25 заявок и B65 (Транспортировка, упаковка и хранение грузов или материалов, в том числе тонких и нитевидных) – 23 заявки.

В 2002 году принято 426 решений по заявкам на полезные модели, из них 410 решений о выдаче декларационных патентов на полезные модели. Общее количество решений по заявкам на полезные модели в 2002 году на 20% превышает показатель 2001 года.

В отчетном году зарегистрировано 440 декларационных патентов на полезные модели, из них 415 – на имя национальных заявителей. Из 25 патентов, зарегистрированных на имя иностранных заявителей, 8 зарегистрировано на имя заявителей из России.

По состоянию на 1 января 2003 года зарегистрировано 1566 патентов на полезные модели, из них действуют 1245 патентов.

Рис. 2.1.1 Динаміка надходження заявок на винаходи у 1997-2002 роках

Рис. 2.1.1 Динамика поступления заявок на изобретения в 1997-2002 годах

Рис. 2.1.2 Динаміка надходження заявок на корисні моделі у 1997-2002 роках

Рис. 2.1.2 Динамика поступления заявок на полезные модели в 1997-2002 годах

Промислові зразки

У 2002 році значно зросла кількість заявок на промислові зразки (рис. 2.1.3). Протягом року надійшло 1806 заявок. З них 1743 – від національних заявників, що на 35% більше, ніж у минулому році. Частка заявок на промислові зразки від іноземних заявників зменшилась з 6% у 2001 році до 3,5% у 2002 році.

У 2002 році найбільш активними серед іноземних заявників були заявники з Російської Федерації та Німеччини по 11 заявок (17% від загальної кількості), із Польщі – 8 заявок (13%), із США, Нідерландів, Фінляндії, Індії та Аргентини по 3 заявки від кожної країни.

Національними заявниками найбільше заявок подано, як і в минулому році, за класами: 19 (Канцелярське знаряддя та прилади, мистецькі та навчальні знадобки) – 392 заявки (22%), 09 (Опакування та вмістилища для перевезення або перенесення товарів) – 181 заявка (10%), 11 (Прикраси) – 101 заявка (6%) та 12 (Перевезення або підймальні засоби) – 72 заявки (4%).

Найбільша кількість заявок від іноземних заявників відноситься до класів 09 (Опакування та вмістилища для перевезення або перенесення товарів) – 28 (44%), 12 (Перевезення або – підймальні засоби) 9 (14%) та 19 (Канцелярське знаряддя та прилади, – мистецькі та навчальні знадобки) – 5 (8%).

У 2002 році прийнято 875 рішень про видачу патентів, 81 заявка відхилена, 115 – відкликано.

У 2002 році зареєстровано 1267 патентів на промислові зразки (на 7% більше ніж в 2001 році), з них 1200 – на ім'я національних заявників.

На ім'я заявників з Російської Федерації зареєстровано 15 патентів (22%), з Польщі – 6 патентів (9%) та Нідерландів – 5 патентів (7%).

Станом на 1 січня 2003 року зареєстровано 6840 патентів на промислові зразки, є чинними 5081 патент.

Промышленные образцы

В 2002 году значительно возросло количество заявок на промышленные образцы (рис. 2.1.3). На протяжении года поступило 1806 заявок, из них 1743 – от национальных заявителей, что на 35% больше, чем в прошлом году. Доля заявок на промышленные образцы от иностранных заявителей уменьшилась с 6% в 2001 году до 3,5% в 2002 году.

В 2002 году наиболее активными среди иностранных заявителей были заявители из Российской Федерации и Германии – по 11 заявок (17% от общего количества), из Польши – 8 заявок (13%), из США, Нидерландов, Финляндии, Индии и Аргентины – по 3 заявки из каждой страны.

Национальными заявителями больше всего заявок подано, как и в прошлом году, по классам: 19 (Канцелярские принадлежности и конторское оборудование) – 392 заявки (22%), 09 (Тара, упаковка и контейнеры, используемые для транспортировки и хранения товаров) – 181 заявка (10%), 11 (Украшения и предметы украшения) – 101 заявка (6%) и 12 (Транспортные средства и подъемные устройства) – 72 заявки (4%).

Наибольшее количество заявок от иностранных заявителей относится к классам 09 (Тара, упаковка и контейнеры, используемые для транспортировки и хранения товаров) – 28 (44%), 12 (Транспортные средства и подъемные устройства) – 9 (14%) и 19 (Канцелярские принадлежности и конторское оборудование) – 5 (8%).

В 2002 году принято 875 решений о выдаче патентов, 81 заявка отклонена, 115 – отозвано.

В 2002 году зарегистрировано 1267 патентов на промышленные образцы (на 7% больше, чем в 2001 году), из них 1200 – на имя национальных заявителей.

На имя заявителей из Российской Федерации зарегистрировано 15 патентов (22%), Польши – 6 патентов (9%) и Нидерландов – 5 патентов (7%).

По состоянию на 1 января 2003 зарегистрировано 6840 патентов на промышленные образцы, действует 5081 патент.

Знаки для товарів і послуг

Національна процедура

У 2002 році надійшло 11324 заявки на знаки для товарів і послуг (на 32% більше ніж у 2001 році). Таке зростання відбулося виключно за рахунок збільшення кількості заявок від національних заявників (на 39%). Тенденція підвищення активності національних заявників зберігається, починаючи з 1996 року, що свідчить про подальше зміцнення позицій вітчизняного товаровиробника на українському ринку (рис. 2.1.4).

Порівняно з 2001 роком зменшилась активність іноземних заявників. У 2002 році від іноземних заявників надійшло 1808 заявок – 16% від загальної кількості.

Найбільше заявок надійшло від заявників з США – 462 заявки (25%), Російської Федерації – 344 заявки (19%), Великобританії – 105 заявок (6%) та Німеччини – 92 заявки (5%).

У 2002 році за національною процедурою найбільше знаків для товарів і послуг заявлено за такими класами МКТП: 35 (Реклама; керування справами...) – 6280 (14%), 42 (Науково-технологічні та проектно-дослідницькі послуги...) – 2980 (6,4%), 16 (Папір, картон і вироби з них, що не належать до інших класів...) – 2452 (5,3%), 30 (Кава, чай, какао, цукор, рис, тапіока, саго, замінники кави; борошно та зернові продукти, хліб...) – 2324 (5%), 05 (Фармацевтичні та ветеринарні препарати ...) – 2215 (4,8%).

Національні заявники переважно заявляють знаки за такими класами: 35 (Реклама; керування справами, ділове адміністрування...) – 5891 (14%), 42 (Науково-технологічні та проектно-дослідницькі послуги...) – 2812 (6,6%), 16 (Папір, картон і вироби з них, що не належать до інших класів...) – 2227 (5,3%).

Пріоритети розподілу за класами знаків, заявлених іноземними заявниками дещо інші: 05 (Фармацевтичні препарати та ветеринарні препара-

Знаки для товаров и услуг

Национальная процедура

В 2002 году поступило 11324 заявки на знаки для товаров и услуг (на 32% больше, чем в 2001 году). Такой рост произошел исключительно за счет дальнейшего увеличения количества заявок от национальных заявителей (на 39%). Тенденция повышения активности национальных заявителей сохраняется, начиная с 1996 года, что свидетельствует о дальнейшем усилении позиций отечественного товаропроизводителя на украинском рынке (рис. 2.1.4).

По сравнению с 2001 годом снизилась активность иностранных заявителей. В 2002 году от иностранных заявителей поступило 1808 заявок – 16% от общего количества.

Больше всего заявок поступило от заявителей из США – 462 заявки (25%), Российской Федерации – 344 заявки (19%), Великобритании – 105 заявок (6%) и Германии – 92 заявки (5%).

В 2002 году по национальной процедуре больше всего знаков для товаров и услуг заявлено по таким классам МКТУ: 35 (Реклама, менеджмент в сфере бизнеса...) – 6280 (14%), 42 (Научные и технологические услуги и относящиеся к ним научные исследования и разработки...) – 2980 (6,4%), 16 (Бумага, картон и изделия из них, не относящиеся к другим классам...) – 2452 (5,3%), 30 (Кофе, чай, какао, сахар, рис, тапиока, саго, заменители кофе; мука и зерновые продукты, хлебобулочные изделия...) – 2324 (5%) и 05 (Фармацевтические и ветеринарные препараты...) – 2215 (4,8%).

Национальные заявители преимущественно заявляют знаки по таким классам: 35 (Реклама, менеджмент в сфере бизнеса...) – 5891 (14%), 42 (Научные и технологические услуги и относящиеся к ним научные исследования и разработки...) – 2812 (6,6%), 16 (Бумага, картон и изделия из них, не относящиеся к другим классам...) – 2227 (5,3%).

Приоритеты распределения по классам знаков, заявленных иностранными заявителями, несколько иные: 05 (Фармацевтические и ветеринарные препара-

Рис. 2.1.3 Динаміка надходження заявок на промислові зразки у 1997-2002 роках

Рис. 2.1.3 Динамика поступления заявок на промышленные образцы в 1997-2002 годах

Рис. 2.1.4 Динаміка надходження заявок на знаки для товарів і послуг у 1997-2002 роках

Рис. 2.1.4 Динамика поступления заявок на знаки для товаров и услуг в 1997-2002 годах

ти...) – 572 (14%), 35 (Реклама; керування справами...) – 389 (9,4%), 30 (Кава, чай, какао, цукор, рис, тапіока, саго, замінники кави; борошно та зернові продукти, хліб...) – 279 (7%) та 16 (Папір, картон і вироби з них, що не належать до інших класів...) – 225 (5,6%).

У 2002 році прийнято 7502 рішення про видачу свідоцтв на знаки для товарів і послуг, 479 рішень про відмову у видачі свідоцтв, відкликано 1323 заявки.

У 2002 році зареєстровано 6641 свідоцтво на знаки для товарів і послуг, що на 56% більше, ніж у 2001 році. Із загальної кількості зареєстрованих свідоцтв 37% становлять реєстрації на ім'я іноземних заявників (2483 реєстрації), 37% з них зареєстровано на ім'я заявників США, 12% – Великобританії, 5% – Німеччини.

Найбільше знаків зареєстровано за такими класами МКТП: 35 (Реклама, керування справами...) 2434 (13%), 42 (Науковотехнологічні та проектно-дослідницькі послуги...) 2324 (12%), 05 (Фармацевтичні та ветеринарні препарати...) 1275 (7%), 16 (Папір, картон і вироби з них, що не належать до інших класів...) – 1083 (6%) та 30 (Кава, чай, какао, цукор, рис, тапіока, саго, замінники кави; борошно та зернові продукти, хліб...) – 972 (5%).

На ім'я національних заявників найбільше знаків зареєстровано за класами: 35 (Реклама, керування справами...) – 2118 (15%), 42 (Науково-технологічні та проектно-дослідницькі послуги...) – 1931 (14%), 16 (Папір, картон і вироби з них, що не належать до інших класів...) – 837 (6%) та 33 (Алкольні напої (крім пива)) – 718 (5%).

Серед знаків, зареєстрованих на ім'я іноземних заявників, 14% (680) відносяться до класу 05 (Фармацевтичні та ветеринарні препарати...), 8% (393) – до класу 42 (Науково-технологічні та проектно-дослідницькі послуги...) та 7% (352) – до класу 09 (Наукові, морські, геодезичні, елек-

раты...) – 572 (14%), 35 (Реклама, менеджмент в сфері бізнеса...) – 389 (9,4%), 30 (Кофе, чай, какао, сахар, рис, тапиока, саго, заменители кофе; мука, зерновые продукты, хлебобулочные изделия...) – 279 (7%) и 16 (Бумага, картон и изделия из них, не относящиеся к другим классам...) – 225 (5,6%),

В 2002 году принято 7502 решения о выдаче свидетельств на знаки для товаров и услуг, 479 решений об отказе в выдаче свидетельств, отозвано 1323 заявки.

В 2002 году зарегистрировано 6641 свидетельство на знаки для товаров и услуг, что на 56% больше, чем в 2001 году. Из общего количества зарегистрированных свидетельств 37% составляют регистрации на имя иностранных заявителей (2483 регистрации), 37% из них зарегистрировано на имя заявителей из США, 12% – Великобритании, 5% – Германии.

Больше всего знаков зарегистрировано по таким классам МКТУ: 35 (Реклама, менеджмент в сфере бизнеса...) – 2434 (13%), 42 (Научные и технологические услуги и относящиеся к ним научные исследования и разработки...) – 2324 (12%), 05 (Фармацевтические и ветеринарные препараты...) – 1275 (7%), 16 (Бумага, картон и изделия из них, не относящиеся к другим классам...) – 1083 (6%) и 30 (Кофе, чай, какао, сахар, рис, тапиока, саго, заменители кофе; мука, зерновые продукты, хлебобулочные изделия...) – 972 (5%).

На имя национальных заявителей больше всего знаков зарегистрировано по классам: 35 (Реклама, менеджмент в сфере бизнеса...) – 2118 (15%), 42 (Научные и технологические услуги и относящиеся к ним научные исследования и разработки...) – 1931 (14%), 16 (Бумага, картон и изделия из них, не относящиеся к другим классам...) – 837 (6%) и 33 (Алкольные напитки (кроме пива)) – 718 (5%).

Среди знаков, зарегистрированных на имя иностранных заявителей, 14% (680) относятся к классу 05 (Фармацевтические и ветеринарные препараты...), 8% (393) – к классу 42 (Научные и технологические услуги и относящиеся к ним научные исследования и разработки...) и 7% (352) – к классу 09 (Научные, морские, геодезические,

тричні, фотографічні ...і навчальні прилади і інструменти).

Станом на 1 січня 2003 року зареєстровано 28974 свідоцтва на знаки для товарів і послуг, є чинними 28022 свідоцтва.

Міжнародна процедура

Іноземні заявники продовжують активно подавати заявки на знаки для товарів і послуг за міжнародною процедурою (рис. 2.1.4). У 2002 році з Міжнародного бюро ВОІВ надійшло 5265 міжнародних заявок, з них 4726 (90%) – за Мадридською угодою та 539 – за Протоколом до Мадридської угоди.

Як і в попередні роки, провідні позиції займають заявники з Німеччини – 1269 заявок (24%), Франції – 593 (11%), Швейцарії – 567 (11%) та Італії – 446 (8%). Частка заявок від заявників з цих країн становить 55% від загальної кількості заявок, поданих у 2002 році за Мадридською угодою.

У зв'язку з приєднанням України до Протоколу до Мадридської Угоди більш активно почали подавати заявки з поширенням на територію України такі держави-учасниці Протоколу: Туреччина – 202 заявки (37%), Великобританія – 102 заявки (19%), Данія – 69 заявок (13%) та Фінляндія – 51 заявка (10%).

У 2002 році надано правову охорону 5732 міжнародним знакам.

Станом на 1 січня 2003 року в Україні надано правову охорону 38072 міжнародним знакам.

2.2 Реєстрація прав на об'єкти авторського права

Державна реєстрація авторського права на твір здійснюється відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2001 року № 1756 «Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір», яка набрала чинності 11 січня 2002 року.

электрические...и учебные устройства и приборы).

По состоянию на 1 января 2003 года зарегистрировано 28974 свидетельства на знаки для товаров и услуг, действует 28022 свидетельства.

Международная процедура

Иностранные заявители продолжают активно подавать заявки на знаки для товаров и услуг по международной процедуре. В 2002 году из Международного бюро ВОИС поступило 5265 международных заявок, из них 4726 (90%) – по Мадридскому соглашению и 539 по Протоколу к Мадридскому соглашению.

Как и в предыдущие годы, лидирующие позиции занимают заявители из Германии – 1269 заявок (24%), Франции – 593 (11%), Швейцарии – 567 (11%) и Италии – 446 (8%). Доля заявок от заявителей из этих стран составляет 55% от общего количества заявок, поданных в 2002 году по Мадридскому соглашению.

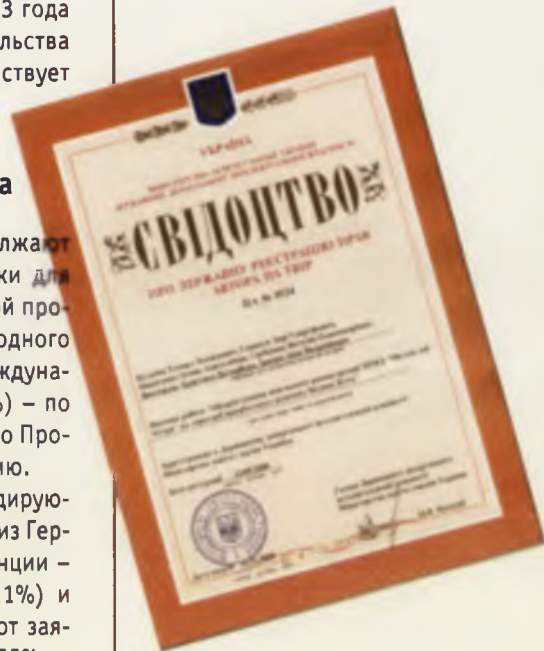
В связи с присоединением Украины к Протоколу к Мадридскому соглашению, более активно начали подавать заявки с распространением на территорию Украины такие государства-участники Протокола: Турция – 202 (37%), Великобритания – 102 заявки (19%), Дания – 69 (13%) и Финляндия – 51 заявка (10%).

В 2002 году предоставлена охрана 5732 международным знакам.

По состоянию на 1 января 2003 года в Украине предоставлена правовая охрана 38072 международным знакам.

2.2 Регистрация прав на объекты авторского права

Государственная регистрация авторского права на произведение осуществляется в соответствии с постановлением Кабинета Министров Украины от 27 декабря 2001 года № 1756 «О государственной регистрации авторского права и договоров, которые касаются права автора на произведение», которое вступило в действие 11 января 2002 года.

Згідно з пунктом 5 статті 11 Закону «Про авторське право і суміжні права» суб'єкт авторського права для засвідчення авторства (авторського права) на оприлюднений чи не оприлюднений твір, факту і дати опублікування твору може зареєструвати своє авторське право у відповідних державних реєстрах у будь-який час протягом строку охорони авторського права.

Держдепартамент, відповідно до Постанови, здійснює реєстрацію авторського права на твір авторів творів та авторського майнового права

В соответствии с пунктом 5 статьи 11 Закона «Об авторском праве и смежных правах» субъект авторского права для засвидетельствования авторства (авторского права) на обнародованное или необнародованное произведение, факта и даты опубликования произведения может зарегистрировать свое авторское право в соответствующих государственных реестрах в любое время в течение срока охраны авторского права.

Госдепартамент в соответствии с Постановлением осуществляет регистрацию авторского права на произведение авторов произведений и авторского имуще-

Таблиця 2.2.1
Розподіл державних реєстрацій
за об'єктами авторського права у 1997-2002 роках

Таблица 2.2.1
Распределение государственных регистраций
по объектам авторского права в 1997-2002 годах

N п/п	Об'єкти авторського права Объекты авторского права	Кількість реєстрацій Количество регистраций					
		1997	1998	1999	2000	2001	2002
1.	Літературні письмові твори <i>Литературные письменные произведения</i>	353	497	614	740	832	715
2.	Комп'ютерні програми <i>Компьютерные программы</i>	69	87	81	130	154	286
3.	Твори образотворчого мистецтва <i>Произведения изобразительного искусства</i>	20	34	57	89	156	197
4.	Музичні твори з текстом і без тексту <i>Музыкальные произведения с текстом и без текста</i>	57	90	105	147	170	174
5.	Складені твори <i>Составные произведения</i>	0	0	0	0	2	64
6.	Ілюстрації, креслення, ескізи, пластичні твори <i>Иллюстрации, чертежи, эскизы, пластические произведения</i>	0	0	0	0	1	55
7.	Аудіовізуальні твори <i>Аудиовизуальные произведения</i>	8	14	8	10	14	20
8.	Бази даних <i>Базы данных</i>	0	4	7	3	14	17
9.	Твори, створені для сценічного показу <i>Произведения, созданные для сценического показа</i>	1	9	6	1	15	16
10.	Похідні твори <i>Производные произведения</i>	0	0	0	0	5	15
11.	Твори архітектури <i>Произведения архитектуры</i>	15	4	27	10	19	12
12.	Фотографічні твори <i>Фотографические произведения</i>	1	1	7	9	13	10
13.	Картографічні твори <i>Картографические произведения</i>	0	1	0	3	1	7
14.	Твори ужиткового мистецтва <i>Произведения прикладного искусства</i>	0	7	9	11	9	5
15.	Усні твори <i>Устные произведения</i>	0	0	1	0	18	1

роботодавців на службові твори. Реєстрація факту і дати опублікування твору здійснюється одночасно з реєстрацією авторського права на твір, за наявності факту і дати опублікування твору. Відомості про реєстрацію вносяться до Державного реєстру свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір та публікуються в офіційному бюлетені Департаменту «Авторське право і суміжні права» та в «Каталозі державної реєстрації».

Статистичні дані щодо реєстрації авторського права на твір у 2002 році наведено на рисунку 2.2.1.

У 2002 році подано 1662 заявки на реєстрацію авторського права на твір. Прийнято 1637 рішень про реєстрацію. Рішень про відмову у реєстрації не було. Відхилено 6 заявок.

Відомості про розподіл реєстрацій авторського права на твір за об'єктами авторського права у 1997-2002 роках наведено у таблиці 2.2.1. При ознайомленні з цією таблицею треба мати на увазі, що один твір може містити декілька об'єктів авторського права, тому кількість реєстрацій за цим критерієм перебільшує кількість реєстрацій, представлених на рисунку 2.2.2. Як свідчать наведені дані, найчастіше реєструються літературні письмові твори різного характеру: наукового, науково-практичного, науково-технічного, технічного, практичного, белетристичного тощо. Багато суб'єктів авторського права реєструють свої права на комп'ютерні програми, твори образотворчого мистецтва, музичні твори. Така тенденція зберігається протягом всього періоду реєстрації авторського права на твір.

Всього у 2002 році здійснено 1442 реєстрації авторського права на твір. Динаміка реєстрацій у 1995–2002 роках (рисунок 2.2.2) свідчить про те, що має місце тенденція зростання кількості реєстрацій авторського права на твір.

твенного права работодателей на служебные произведения. Регистрация факта и даты опубликования произведения осуществляется одновременно с регистрацией авторского права на произведение, при их наличии. Сведения об регистрации вносятся в Государственный реестр свидетельств о регистрации авторского права на произведение и публикуются в официальном бюллетене Госдепартамента «Авторское право и смежные права» и в «Каталоге государственной регистрации».

Статистические данные о регистрации авторского права на произведение в 2002 году приведены на рисунке 2.2.1.

В 2002 году подано 1662 заявки на регистрацию авторского права на произведение. Принято 1637 решений о регистрации. Решений об отказе в регистрации не выносилось. Отклонено 6 заявок.

Сведения о распределении регистраций авторского права на произведения по объектам авторского права в 1997-2002 годах приведены в таблице 2.2.1. При ознакомлении с этой таблицей необходимо иметь в виду, что одно произведение может содержать несколько объектов авторского права, поэтому количество регистраций по этому критерию превышает количество регистраций, представленных на рисунке 2.2.2. Как свидетельствуют приведенные данные, в основном регистрируются авторские права на литературные письменные произведения различного характера: научного, научно-практического, научно-технического, технического, практического, беллетристического и др. Многие субъекты авторского права регистрируют свои права на компьютерные программы, произведения изобразительного искусства, музыкальные произведения. Следует отметить, что такие тенденции сохраняются на протяжении всего периода регистрации авторского права на произведение.

Всего в 2002 году осуществлено 1442 регистрации авторского права на произведение. Динамика регистраций в 1995–2002 годах (рисунок 2.2.2) свидетельствует о том, что имеет место тенденция роста количества регистраций авторского права на произведение.

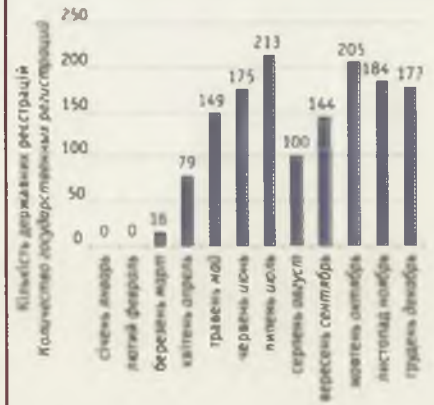

Рис. 2.2.1 Кількість державних реєстрацій авторського права на твір у 2002 році
Рис. 2.2.1 Количество государственных регистраций авторского права на произведение в 2002 году

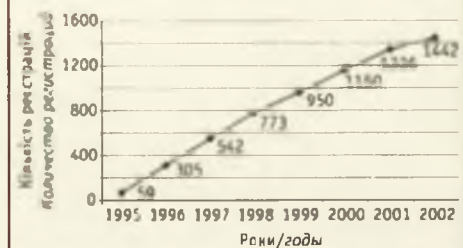

Рис. 2.2.2 Динаміка державних реєстрацій авторського права у 1995-2002 роках
Рис. 2.2.2 Динамика государственных регистраций авторского права в 1995-2002 годах

3 Захист прав на об'єкти інтелектуальної власності

3 Защита прав на объекты интеллектуальной собственности

3.1 Захист прав на об'єкти промислової власності

Для забезпечення захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності в адміністративному порядку в 2002 році відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів у сфері інтелектуальної власності» створена Апеляційна палата Держдепартаменту, положення про яку затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 28 січня 2002 року № 47.

Основним завданням Апеляційної палати є колегіальний розгляд поданих до неї заперечень проти рішень Держдепартаменту стосовно заявок, а також протестів голови Держдепартаменту на рішення Апеляційної палати.

У 2002 році до Апеляційної палати надійшло 70 заперечень.

Динаміка надходження заперечень у 1998–2002 роках наведена на рис. 3.1.1.

Подані заперечення розподілилися за об'єктами промислової власності таким чином:

- винаходи – 8
- промислові зразки – 2
- знаки для товарів і послуг – 60

Розподіл поданих заперечень за об'єктами промислової власності наведено на рис. 3.1.2.

За звітний період Апеляційною палатою розглянуто 96 заперечень, у тому числі 26, прийнятих до розгляду у 2001 році, проведено 89 засідань колегій Апеляційної палати.

Розглянуто по суті 47 заперечень, серед них стосовно рішень Держде-

3.1 Защита прав на объекты промышленной собственности

Для обеспечения защиты прав на объекты интеллектуальной собственности в административном порядке в 2002 году в соответствии с Законом Украины «О внесении изменений в некоторые законодательные акты в сфере интеллектуальной собственности» создана Апелляционная палата Госдепартамента, положение о которой утверждено приказом Министерства образования и науки Украины от 28 января 2002 года № 47.

Основной задачей Апелляционной палаты является коллегиальное рассмотрение поданных возражений против решений Госдепартамента по заявкам, а также протестов председателя Госдепартамента на решения Апелляционной палаты.

В 2002 году в Апелляционную палату поступило 70 возражений.

Динамика поступления возражений в 1998–2002 годах приведена на рис. 3.1.1.

Поданные возражения распределились по объектам промышленной собственности таким образом:

- изобретения – 8
- промышленные образцы – 2
- знаки для товаров и услуг – 60

Распределение поданных возражений по объектам промышленной собственности представлено на рис. 3.1.2.

За отчетный период Апелляционной палатой рассмотрено 96 возражений, в том числе 26, принятых к рассмотрению в 2001 году, проведено 89 заседаний коллегий Апелляционной палаты.

Рассмотрено по сути 47 возражений, среди них относительно решений Гос-

партаменту за заявками на винаходи 19, на знаки для товарів і послуг 24, на топографії інтегральних мікросхем 1, на промислові зразки 1. Два (2) заперечення за заявками на знаки відкликано заявниками на етапі їх розгляду, 7 заперечень не прийнято до розгляду.

У 2002 році заявникам направлено 54 рішення Апеляційної палати, серед них:

- щодо розгляду заперечень по суті – 47 (з них позитивних – 32).
- щодо відмови у прийнятті заперечень до розгляду – 7.

Остаточно завершено діловодство за 56 апеляційними справами.

Для вдосконалення роботи Апеляційної палати Держдепартамент постійно проводить аналіз розгляду поданих заперечень та прийнятих за ними рішень, на підставі якого розробляються нормативні документи, що регулюють діяльність Апеляційної палати.

Законодавством України передбачено захист прав на об'єкти інтелектуальної власності у судовому порядку. У 2002 році у провадженні судів знаходилось 193 судові справи стосовно об'єктів інтелектуальної власності, з яких 80 – стосовно об'єктів промислової власності, 113 – стосовно об'єктів авторського права і суміжних прав.

Кількість справ стосовно об'єктів промислової власності у цьому році збільшилась вдвічі порівняно з 2001 роком.

У судових справах, пов'язаних з об'єктами промислової власності, одним з учасників виступало Міністерство освіти і науки України (МОН України) та/або Держдепартамент. Ці спори розглядались у судах загальної юрисдикції, в тому числі 70 справ у господарських судах, а 10 – у місцевих судах.

Такий розподіл справ між судами загальної юрисдикції свідчить, що більшість спорів стосовно об'єктів промислової власності виникає між юридичними особами.

В апеляційних судах розглянуто 4 справи, в апеляційних господарських судах – 25 справ.

департаменту за заявками на винаходи – 19, на знаки для товарів і послуг – 24, на топографії інтегральних мікросхем – 1, на промислові образцы – 1. Два (2) возражения по заявкам на знаки отозваны заявителями на этапе их рассмотрения, 7 возражений не приняты к рассмотрению.

В 2002 году заявителям направлено 54 решения Апелляционной палаты, среди них:

- относительно рассмотрения возражений по сути – 47 (из них положительных – 32).
- относительно отказа в принятии возражений к рассмотрению – 7.

Окончательно завершено делопроизводство по 56 апелляционным делам.

Для усовершенствования работы Апелляционной палаты Госдепартамент постоянно проводит анализ рассмотрения поданных возражений и принятых по ним решений, на основании которого разрабатываются нормативные документы, регулирующие деятельность Апелляционной палаты.

Законодательством Украины предусмотрена защита прав на объекты интеллектуальной собственности в судебном порядке. В 2002 году в судебном производстве находилось 193 судебных дела по объектам интеллектуальной собственности, из которых 80 – по объектам промышленной собственности, 113 – по объектам авторского права и смежных прав.

Количество дел по объектам промышленной собственности в этом году увеличилось в два раза по сравнению с 2001 годом.

В судебных делах, связанных с объектами промышленной собственности, одним из участников выступало Министерство образования и науки Украины (МОН Украины) и/или Госдепартамент. Эти споры рассматривались в судах общей юрисдикции, в том числе 70 дел в хозяйственных судах, а 10 – в местных судах.

Такое распределение дел между судами общей юрисдикции свидетельствует, что большинство споров по объектам промышленной собственности возникает между юридическими лицами.

В апелляционных судах рассмотрено 4 дела, в апелляционных хозяйственных судах – 25 дел.

Рис. 3.1.1. Динаміка надходження заперечень у 1998-2002 роках
Рис. 3.1.1. Динамика поступления возражений в 1998-2002 годах

Рис. 3.1.2. Розподіл заперечень, поданих у 1998—2002 роках, за об'єктами промислової власності
Рис. 3.1.2. Распределение возражений, поданных в 1998—2002 годах, по объектам промышленной собственности

До Вищого господарського суду за звітний період надійшло 17 справ.

У Верховному суді України було розглянуто 3 справи за участю МОН України та Держдепартаменту.

Судові справи, що розглянуті у судах першої інстанції за участю Держдепартаменту, розподіляються за об'єктами спору таким чином:

- визнання недійсними рішень Апеляційної ради – 3;
- визнання недійсними рішень Держдепартаменту:
 - про відхилення заявки на знак для товарів та послуг – 1;
 - на видачу патенту на винахід – 1;
- визнання недійсними договорів (ліцензійних договорів) – 1;
- видача охоронних документів, у тому числі:
 - свідоцтв на знаки для товарів і послуг – 30;
 - патентів на промислові зразки – 2;
 - патентів на винаходи – 1;
- дострокове припинення в Україні дії міжнародної реєстрації знака для товарів і послуг – 10;
- право авторства на винахід – 1.

Розподіл судових справ за об'єктами спору свідчить про те, що більшість судових справ стосується знаків для товарів і послуг. Цю категорію справ можна своєю чергою розподілити на справи:

- про визнання недійсним свідоцтва на знак для товарів і послуг та дії міжнародної реєстрації знака;
- про дострокове припинення дії свідоцтва на знак для товарів і послуг та дії міжнародної реєстрації знака.

У справах про дострокове припинення дії свідоцтва та міжнародної реєстрації на підставі невикористання або недостатнього використання знака Держдепартамент, як правило, виступає як третя особа на боці відповідача без самостійних вимог на предмет спору. Таких судових справ ще небагато.

Прикладом такої справи може бути розгляд Господарським судом м. Києва справи про припинення дії свідоцтва України на знак «АКАІ» на підста-

В Высший хозяйственный суд за отчетный период поступило 17 дел.

В Верховном суде Украины было рассмотрено 3 дела с участием МОН Украины и Госдепартамента.

Судебные дела, рассмотренные в судах первой инстанции с участием Госдепартамента, распределяются по объектам спора таким образом:

- признание недействительными решений Апелляционного совета – 3;
- признание недействительными решений Госдепартамента:
 - об отклонении заявки на знак для товаров и услуг – 1;
 - о выдаче патента на изобретение – 1;
- признание недействительными договоров (лицензионных договоров) – 1;
- выдача охранных документов, в том числе:
 - свидетельств на знаки для товаров и услуг – 30;
 - патентов на промышленные образцы – 2;
 - патентов на изобретения – 1;
- досрочное прекращение в Украине действия международной регистрации знака для товаров и услуг – 10;
- право авторства на изобретение – 1.

Распределение судебных дел по объектам спора свидетельствует о том, что большинство судебных дел касается знаков для товаров и услуг. Эту категорию дел можно в свою очередь разделить на дела:

- о признании недействительным свидетельства на знак для товаров и услуг и действия международной регистрации знака;
- о досрочном прекращении действия свидетельства на знак для товаров и услуг и действия международной регистрации знака.

В делах о досрочном прекращении действия свидетельства и международной регистрации на основании неиспользования или недостаточного использования знака Госдепартамент, как правило, выступает в качестве третьего лица на стороне ответчика без самостоятельных требований на предмет спора. Таких судебных дел пока еще немного.

Примером такого дела может быть рассмотрение Хозяйственным судом г. Киева дела о прекращении действия свидетельства Украины на знак «АКАІ» на основании

ві невикористання знака в Україні власником свідоцтва протягом останніх 5 років. За рішенням суду в задоволенні позову відмовлено, оскільки власник свідоцтва довів, що він добросовісно використовує знак.

Більшість справ стосується визнання свідоцтва недійсним через невідповідність зареєстрованого знака умовам надання правової охорони.

Так, Господарським судом м. Києва розглядалася справа щодо визнання недійсним свідоцтва України на знак для товарів і послуг «Рінгера – Локка». Для обґрунтування позову позивач стверджував, що позначення «Рінгера – Локка» є загальноновживаним позначенням товару певного роду і загальноновживаним терміном.

За рішенням суду позов було задоволено частково, свідоцтво України на знак для товарів і послуг «Рінгера – Локка» визнано недійсним частково, стосовно:

- фармацевтичних виробів (5 кл. МКТП);
- етикеток для фармацевтичних виробів (35 кл. МКТП);
- забезпечення фармацевтичними препаратами (42 кл. МКТП).

За суб'єктами спору судові справи можна поділити на такі, учасниками яких були фізичні та юридичні особи України і фізичні та юридичні особи іноземних країн (табл. 3.1.1).

За звітний період судами розглянуто 52 справи, з яких:

- позов задоволено – у 32 справах;
- у задоволенні позовних вимог відмовлено – у 17 справах;
- сторони уклали мирову угоду – за 1 справою;
- припинено провадження – у 2 справах.

За звітний період в апеляційній інстанції переглянуто 25 судових рішень, з яких:

- 10 – залишено без змін;
 - 15 – змінено (скасовано)
- У касаційній інстанції переглянуто 20 судових рішень, з яких:
- 11 – скасовано;
 - 9 – залишено без змін.
- У 2002 році в касаційному порядку

неиспользования знака в Украине владельцем свидетельства на протяжении последних 5 лет. По решению суда в удовлетворении иска было отказано, так как владелец свидетельства доказал, что он добросовестно использует знак.

Большинство дел касается признания свидетельства недействительным из-за несоответствия зарегистрированного знака условиям предоставления правовой охраны.

Так, Хозяйственным судом г. Киева рассматривалось дело о признании недействительным свидетельства Украины на знак для товаров и услуг «Рингера – Локка». В обоснование иска истец утверждал, что обозначение «Рингера – Локка» является общеупотребимым обозначением товара определенного рода и общеупотребимым термином.

По решению суда иск был удовлетворен частично, свидетельство Украины на знак для товаров и услуг «Рингера – Локка» признано недействительным частично, относительно:

- фармацевтических изделий (5 кл. МКТУ);
- этикеток для фармацевтических изделий (35 кл. МКТУ);
- обеспечение фармацевтическими препаратами (42 кл. МКТУ).

По субъектам спора судебные дела можно разделить на такие, участниками которых были физические и юридические лица Украины, и физические и юридические лица иностранных государств (табл. 3.1.1).

За отчетный период судами рассмотрено 52 дела, из которых:

- иск удовлетворен – в 32 делах;
- в удовлетворении исковых требований отказано – в 17 делах;
- стороны заключили мировое соглашение – по 1 делу;
- прекращено производство – в 2 делах.

За отчетный период в апелляционной инстанции пересмотрено 25 судебных решения, из которых:

- 10 – оставлено без изменений;
 - 15 – изменено (отменено).
- В кассационной инстанции пересмотрено 20 судебных решений, из которых:
- 11 – отменено;
 - 9 – оставлено без изменений.
- В 2002 году в кассационном поряд-

було оскаржено до Верховного суду України постанови Вищого господарського суду України, прийняті за переглядом рішень місцевих господарських судів, що набули чинності, чи постанов апеляційного господарського суду.

ке были обжалованы в Верховный суд Украины постановления Высшего хозяйственного суда Украины, принятые по пересмотру решений местных хозяйственных судов, вступивших в законную силу, или постановлений апелляционного хозяйственного суда.

Таблиця 3.1.1 Таблица 3.1.1
Об'єкти та суб'єкти спорів Объекты и субъекты споров

Суб'єкт спору Субъект спора	Об'єкт спору Объект спора					Всього Всего
	Свідоцтва на знаки для товарів і послуг Свидетельства на знаки для товаров и услуг	Патенти на промислові зразки Патенты на промышленные образцы	Патенти на винаходи Патенты на изобретения	Припинення дії міжнародної реєстрації знака Прекращение действия международной регистрации знака	Інші Другие	
Позивачі – фізичні та юридичні особи України Истцы – физические и юридические лица Украины	29	3	2	5	9	48
Позивачі – фізичні та юридичні особи іноземних країн Истцы – физические и юридические лица иностранных государств	14	–	–	15	3	32
Відповідачі – фізичні та юридичні особи України Ответчики – физические и юридические лица Украины	60	7	4	9	12	92
Відповідачі – фізичні та юридичні особи іноземних країн Ответчики – физические и юридические лица иностранных государств	5	3	–	14	3	25

За нововиявленими обставинами було переглянуто 3 рішення Вищого арбітражного суду України.

За звітний період було виконано 18 рішень, ухвал, постанов господарського суду, внаслідок чого правовий статус охоронних документів було змінено.

На кінець звітнього року 28 справ знаходяться на розгляді, з яких розгляд 7 справ зупинено.

3.2 Захист авторського права і суміжних прав

Захист авторського права і суміжних прав здійснює Державне підприємство «Українське агентство з автор-

ством вновь открывшимся обстоятельствам было пересмотрено 3 решения Высшего арбитражного суда Украины.

За отчетный период исполнено 18 решений, определенных, постановлений хозяйственного суда, вследствие чего правовой статус охраняемых документов был изменен.

На конец отчетного года на рассмотрении находятся 28 дел, из которых рассмотрение 7 дел остановлено.

3.2 Защита авторского права и смежных прав

Защиту авторского права и смежных прав осуществляет Государственное предприятие «Украинское агентство по

ських та суміжних прав» (УААСП) як орган, створений на колективній основі з метою управління майновими правами авторів та забезпечення представництва інтересів авторів та суб'єктів суміжних прав щодо захисту їх прав.

У 2002 році в провадженні юридичного відділу УААСП знаходилося 113 судових справ, з них:

- 78 – за претензіями та позовами УААСП до театрів, державних цирків, філармоній (на загальну суму близько 1,5 млн.грн.);
- 12 – за претензіями УААСП до телеканалів на підставі актів фіксації порушень авторського права (направлено претензій на суму більш ніж 1 млн. грн.);
- 17 – за претензіями УААСП за заявами авторів, які звернулися за захистом порушених авторських прав;
- 6 – щодо визнання недійсними свідоцтв про державну реєстрацію.

Більшість справ, які знаходяться в провадженні юридичного відділу УААСП, вирішуються в досудовому порядку шляхом направлення претензій порушникам авторських майнових прав з пропозицією сплатити належну авторську винагороду без доведення справи до суду. За результатами листування переважна кількість порушників визнає суми претензій та поступово перераховує авторську винагороду на рахунок УААСП. За заявами авторів, які звернулися до УААСП за захистом порушених авторських прав, було пред'явлено 17 претензій. Серед них 11 претензій, пред'явлених у 2002 р., на суму близько 114 тис. грн., та 6 претензій на суму понад 200 тис. грн., що перейшли з 2001 року. У результаті роботи, пов'язаної з виплатою авторської винагороди, на рахунок УААСП вже надійшло понад 550 тис. грн. Решта порушників сплачує суми авторської винагороди на підставі винесених судових рішень. Протягом 2002 року прийнято 11 судових рішень про стягнення авторської винагороди за неправомірне використання творів.

авторским и смежным правам» (УААСП) как орган, созданный на коллективной основе с целью управления имущественными правами авторов и обеспечения представительства интересов авторов и субъектов смежных прав относительно защиты их прав.

В 2002 году в ведении юридического отдела УААСП находилось 113 судебных дел, из них:

- 78 – по претензиям и искам УААСП к театрам, государственным циркам, филармониям (на общую сумму около 1,5 млн.грн.);
- 12 – по претензиям УААСП к телеканалам на основании актов фиксации нарушений авторского права (направлено претензий на сумму более чем 1 млн. грн.);
- 17 – по претензиям УААСП в соответствии с заявлениями авторов, которые обратились за защитой нарушенных авторских прав;
- 6 – по признанию недействительными свидетельств о государственной регистрации.

Большинство дел, которые находятся в ведении юридического отдела УААСП, решаются в досудебном порядке путем направления претензий нарушителям авторских имущественных прав с предложением уплатить надлежащее авторское вознаграждение без доведения дела до суда. По результатам переписки преобладающее количество нарушителей признает суммы претензий и постепенно перечисляет авторское вознаграждение на счет УААСП. По заявлениям авторов, которые обратились в УААСП за защитой нарушенных авторских прав, было пред'явлено 17 претензий. Среди них 11 претензий, пред'явленных в 2002 году, на сумму около 114 тыс. грн., и 6 претензий на сумму более чем 200 тыс. грн., которые перешли из 2001 года. В результате работы, связанной с выплатой авторского вознаграждения, на счет УААСП уже поступило свыше 550 тыс. грн. Остальные правонарушители выплачивают суммы авторского вознаграждения на основании вынесенных судебных решений. На протяжении 2002 года принято 11 судебных решений о взыскании авторского вознаграждения за неправомерное использование произведений.

Шість (6) судових справ щодо визнання недійсними свідоцтв про державну реєстрацію знаходяться на розгляді, рішення за ними ще не прийняті.

З 2002 року УААСП здійснює моніторинг телерадіопростору щодо дотримання авторського права та суміжних прав. Моніторинг здійснюється 6-9 годин на добу. На підставі актів фіксації порушень надсилаються претензії до телеканалів.

Новим напрямком діяльності Держдепартаменту в 2002 році стало здійснення обліку організацій колективного управління та нагляд за їх діяльністю. Облік організацій колективного управління дозволяє встановити організації, яким суб'єкти авторського права і/або суміжних прав на законних підставах доручили управління своїми майновими правами. Лише організації колективного управління, які мають свідоцтво Держдепартаменту про облік, можуть здійснювати управління майновими правами суб'єктів авторського права і/або суміжних прав. Організації, що знаходяться на обліку в Держдепартаменті, зобов'язані звітувати про результати своєї діяльності відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права».

Нагляд за діяльністю організацій, перш за все, здійснюється з метою захисту інтересів суб'єктів авторського права та суміжних прав, а також захисту інтересів осіб, що використовують об'єкти авторського права і/або суміжних прав. Нагляд за діяльністю організацій колективного управління спрямовано на визначення стану дотримання організаціями норм законодавства про авторське право і суміжні права, визначення ефективності здійснення організаціями функцій управління на колективній основі майновими правами суб'єктів авторського права і/або суміжних прав, визначення стану виконання організаціями зобов'язань, що випливають із договорів, укладених з суб'єктами авторського права і/або суміжних прав, договорів з користувачами об'єктів авторського права і/або суміжних прав, а

Шість (6) судебных дел по признанию недействительными свидетельств о государственной регистрации находятся на рассмотрении, решения по ним еще не приняты.

С 2002 года УААСП осуществляет мониторинг телерадиопространства относительно соблюдения авторского права и смежных прав. Мониторинг осуществляется 6-9 часов в сутки. На основании актов фиксации нарушений направляются претензии к телеканалам.

Новым направлением деятельности Госдепартамента в 2002 году стало осуществление учета организаций коллективного управления и надзор за их деятельностью. Учет организаций коллективного управления позволяет установить организации, которым субъекты авторского права и/или смежных прав на законных основаниях поручили управление своими имущественными правами. Лишь организации коллективного управления, у которых есть свидетельство Госдепартамента об учете, могут осуществлять управление имущественными правами субъектов авторского права и/или смежных прав. Организации, которые находятся на учете в Госдепартаменте, обязаны отчитываться по результатам своей деятельности в соответствии с Законом Украины «Об авторском праве и смежных правах».

Надзор за деятельностью организаций, прежде всего, осуществляется с целью защиты интересов субъектов авторского права и смежных прав, а также защиты интересов лиц, которые используют объекты авторского права и/или смежных прав. Надзор за деятельностью организаций коллективного управления направлен на определение состояния соблюдения организациями норм законодательства об авторском праве и смежных прав, определение эффективности осуществления организациями функции управления на коллективной основе имущественными правами субъектов авторского права и/или смежных прав, определение состояния выполнения организациями обязательств, вытекающих из договоров, заключенных с субъектами авторского права и/или смежных прав, договоров с пользователями объектов авторского права и/или смежных прав, а также договоров с дру-

також договорів з іншими організаціями, в тому числі іноземними.

Сьогодні на обліку в Держдепартаменті знаходяться такі організації колективного управління майновими правами суб'єктів авторського права і/або суміжних прав: УААСП, Всеукраїнська громадська організація – Гільдія Кінорежисерів «24/1», Всеукраїнське об'єднання суб'єктів авторських і суміжних прав «Оберіг», Дніпропетровська обласна громадська організація «Товариство інтелектуальної власності», Громадська організація «Об'єднання правоволодарів у сфері образотворчого мистецтва та архітектурної діяльності «Статус».

У 2002 році боротьба з виробництвом та розповсюдженням контрафактної продукції була одним з пріоритетних напрямків державної політики. Держдепартамент здійснює ефективні заходи по налагодженню міжвідомчої практичної роботи, спрямованої на посилення контролю за додержанням прав інтелектуальної власності та припинення правопорушень у цій сфері.

На виконання положень прийнятого у січні 2002 року Закону України «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування» встановлено жорсткий державний контроль за правомірністю використання об'єктів авторського права та суміжних прав. З цією метою Держдепартамент присвоює СІД-коди виробникам дисків для лазерних систем зчитування. СІД-код, проставлений виробником на кожному виробленому диску, майстер-копії, матриці, дозволяє визначити виробника і виробниче обладнання, на якому виготовлялися диски. Налагоджена чітка система перевірки СІД-кодів, нанесених на диски, що імпортуються, ліцензування виробництва, експорту та імпорту дисків.

Важливою подією з точки зору вдосконалення системи захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності стало створення у структурі Держде-

гими організаціями, в том числе иностранными.

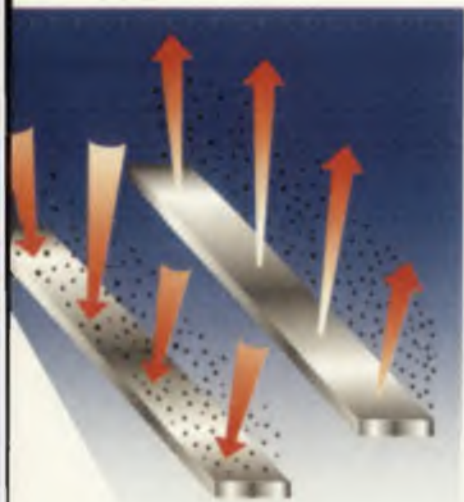
Сегодня на учете в Госдепартаменте находятся такие организации коллективного управления имущественными правами субъектов авторского права и/или смежных прав, как: УААСП, Всеукраинская общественная организация – Гильдия Кинорежиссеров «24/1», Всеукраинское объединение субъектов авторских и смежных прав «Оберег», Днепропетровская областная общественная организация «Общество интеллектуальной собственности», Общественная организация «Объединение правособственников в сфере изобразительного искусства и архитектурной деятельности «Статус».

В 2002 году борьба с производством и распространением контрафактной продукции была одним из приоритетных направлений государственной политики. Госдепартамент осуществляет эффективные меры по организации межведомственной практической работы, направленной на усиление контроля над соблюдением прав интеллектуальной собственности и пресечение правонарушений в данной сфере.

Для выполнения положений принятого в январе 2002 года Закона Украины «Об особенностях государственного регулирования деятельности субъектов хозяйствования, связанной с производством, экспортом, импортом дисков для лазерных систем считывания» установлен жесткий государственный контроль над правомерностью использования авторских и смежных прав. С этой целью Госдепартамент присваивает СІД-коды производителям дисков для лазерных систем считывания. СІД-код, проставленный производителем на каждом произведенном диске, мастер-копии, матрице, позволяет определить производителя и производственное оборудование, на котором производились диски. Налажена четкая система проверки СІД-кодов, нанесенных на диски, которые импортируются, лицензирования производства, экспорта и импорта дисков.

Важным событием с точки зрения совершенствования системы защиты прав на объекты интеллектуальной собственности стало создание в структуре Госдепартамента подразделения государствен-

партаменту підрозділу державних інспекторів з питань інтелектуальної власності, основним завданням якого є запровадження постійного державного контролю за дотриманням суб'єктами господарювання вимог законодавства у сфері інтелектуальної власності, зокрема у сфері виробництва дисків для лазерних систем зчитування.

Державні інспектори діятимуть у всіх регіонах України, здійснюючи планові і раптові перевірки суб'єктів господарювання, діяльність яких пов'язана з використанням об'єктів інтелектуальної власності. При цьому державні інспектори співпрацюють з підрозділами правоохоронних та контролюючих органів (Міністерства внутрішніх справ, Державної податкової адміністрації, Державної митної служби України).

Відповідно до Закону України «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів та фонограм» Держдепартамент продовжував видавати контрольні марки для маркування аудіо-, відеопродукції та вести Єдиний реєстр контрольних марок. Усього протягом 2002 року було видано 32363974 контрольні марки 266 суб'єктам підприємницької діяльності.

Держдепартамент постійно проводить роботу з удосконалення контрольної марки. З лютого 2002 року на кожну контрольну марку спеціальним способом наноситься інформація, яка ідентифікує її з відповідним примірником аудіовізуального твору чи фонограми. Така контрольна марка надасть споживачу можливість самому проконтролювати правомірність розповсюдження того чи іншого примірника аудіовізуального твору чи фонограми і переконатись, що він купує якісну ліцензійну продукцію. З липня 2002 року контрольна марка існує у вигляді голографічного захисного елемента. Властивості контрольної марки забезпечуватимуть її саморуйнування при спробі відокремлення її від упаковки примірника твору. Нова контрольна марка значно полегшить роботу правоохоронних та контролюю-

них інспекторів по вопросам интеллектуальной собственности, основной задачей которых является осуществление постоянного государственного контроля за соблюдением субъектами хозяйствования требований законодательства в сфере интеллектуальной собственности, в частности в сфере производства дисков для лазерных систем считывания.

Государственные инспекторы будут действовать во всех регионах Украины, осуществляя плановые и внезапные проверки субъектов хозяйствования, деятельность которых связана с использованием объектов интеллектуальной собственности. При этом государственные инспекторы сотрудничают с подразделениями правоохранительных и контролирующих органов (Министерством внутренних дел, Государственной налоговой администрацией, Государственной таможенной службой Украины).

В соответствии с Законом Украины «О распространении экземпляров аудиовизуальных произведений и фонограмм» Госдепартамент продолжал выдавать контрольные марки для маркирования аудио-, видеопродукции, и вести Единый реестр контрольных марок. Всего на протяжении 2002 года было выдано 32363974 контрольные марки 266 субъектам предпринимательской деятельности.

Госдепартамент постоянно проводит работу по усовершенствованию контрольной марки. С февраля 2002 года на каждую контрольную марку специальным способом наносится информация, которая идентифицирует ее с соответствующим экземпляром аудиовизуального произведения или фонограммы. Такая контрольная марка предоставит потребителю возможность самому проконтролировать правомерность распространения того или иного экземпляра аудиовизуального произведения или фонограммы, и убедиться, что он покупает качественную лицензионную продукцию. С июля 2002 года контрольная марка существует в виде голографического защитного элемента. Свойства контрольной марки будут обеспечивать ее саморазрушение при попытке отделить ее от упаковки экземпляра произведения. Новая контрольная марка значительно облегчит работу правоохранительным и контролирующим органам по выяв-

ючих органів стосовно виявлення примірників, що розповсюджуються з порушеннями законодавства про авторське право і суміжні права.

Для вдосконалення системи видачі контрольних марок та прискорення перевірки документів з жовтня 2002 року розпочало роботу ДП «Інтелзахист», що безпосередньо підпорядковано Держдепартаменту.

Враховуючи політичну, економічну і соціальну важливість питання забезпечення дотримання законодавства у сфері авторського права та суміжних прав, яка стосується програмного забезпечення, розпорядженням Кабінету Міністрів України у травні 2002 року затверджено Концепцію легалізації програмного забезпечення та боротьби з нелегальним його використанням.

Концепція спрямована на вдосконалення нормативно-правової бази з питань легалізації програмного забезпечення, розбудову вітчизняної індустрії програмного забезпечення, а також на створення механізму протидії нелегальному використанню програмного забезпечення.

Активно здійснюються заходи щодо реалізації положень Концепції. Восени 2002 року проведена інвентаризація програмного забезпечення, наявного в органах виконавчої влади. Аналіз отриманої за її результатами інформації дозволив встановити загальну кількість програмного забезпечення, що використовується, кількість ліцензійних програмних продуктів та попередні обсяги таких продуктів для забезпечення діяльності державних органів України.

З метою вдосконалення механізмів протидії розповсюдженню нелегальних програмних продуктів та забезпечення оптимального і раціонального використання державних коштів, Держдепартамент розробив практичні рекомендації для органів виконавчої влади щодо методів встановлення відповідності чинному законодавству програмного забезпечення, що придбавається чи розробляється для потреб цих органів та обліку таких програмних продуктів. Зазначені пропози-

лению екземплярів, которые распространяются с нарушением законодательства об авторском праве и смежных правах.

Для усовершенствования системы выдачи контрольных марок и ускорению проверки документов с октября 2002 года начало работу Государственное предприятие «Интелзахист», которое непосредственно подчиняется Госдепартаменту.

Учитывая политическую, экономическую и социальную важность вопроса обеспечения соблюдения законодательства в сфере авторского права и смежных прав относительно программного обеспечения, распоряжением Кабинета Министров Украины в мае 2002 года была утверждена Концепция легализации программного обеспечения и борьбы с нелегальным его использованием.

Концепция направлена на усовершенствование нормативно-правовой базы по вопросам легализации программного обеспечения, развитие отечественной индустрии программных продуктов и создание механизма борьбы с нелегальным использованием программного обеспечения.

Активно осуществляются меры по практической реализации положений Концепции. Осенью 2002 года проведена инвентаризация программного обеспечения, имеющегося в органах исполнительной власти. Анализ полученной по ее результатам информации позволил установить общее количество используемого программного обеспечения, количество лицензионных программных продуктов и предварительные объемы таких продуктов для обеспечения деятельности государственных органов Украины.

С целью усовершенствования механизмов противодействия распространению нелегальных программных продуктов и обеспечения оптимального и рационального использования государственных средств, Госдепартамент разработал практические рекомендации для органов исполнительной власти относительно методов установления соответствия действующему законодательству программного обеспечения, которое приобретается или разрабатывается для потребностей этих органов, и учета таких программных продуктов. Указанные предложения

ції доведені до відома органів виконавчої влади для врахування в процесі здійснення процедур закупівель товарів, робіт і послуг за державні кошти та при проведенні господарських операцій із програмним забезпеченням.

Створено Реєстр виробників та розповсюджувачів програмного забезпечення, що дозволить більш ефективно захищати права авторів та їх правонаступників, пов'язані зі створенням та використанням комп'ютерних програм і баз даних.

Для надання консультативної допомоги і достовірної інформації стосовно правомірного використання і придбання комп'ютерних програм і баз даних, як об'єктів авторського права, в системі Департаменту створено інформаційно-довідкову систему з питань розповсюдження та використання програмного забезпечення.

представлены органам исполнительной власти для учета в процессе проведения процедур закупок товаров, работ и услуг за государственные средства и при проведении хозяйственных операций с программным обеспечением.

Создан Реестр производителей и распространителей программного обеспечения, который позволит более эффективно защищать права авторов и их правопреемников, связанные с созданием и использованием компьютерных программ и баз данных.

Для предоставления консультативной помощи и достоверной информации о правомерном использовании и приобретении компьютерных программ и баз данных, как объектов авторского права, в системе Госдепартамента создана информационно-справочная система по вопросам распространения и использования программного обеспечения.

4 Інформаційне забезпечення діяльності у сфері інтелектуальної власності

4 Информационное обеспечение деятельности в сфере интеллектуальной собственности

У 2002 році інформаційне забезпечення в сфері інтелектуальної власності проводилось з урахуванням положень Концепції розвитку національної системи правової охорони інтелектуальної власності, за такими напрямками: комплектування фондів патентної документації (патентно-інформаційної бази експертизи об'єктів інтелектуальної власності, Фонду патентної документації громадського користування, фондів національної системи науково-технічної інформації) патентною документацією України; актуалізація українськомовного довідково-пошукового апарату до фондів патентної документації; впровадження сучасних інформаційних технологій для публікації національної патентної документації; довідково-інформаційне забезпечення експертизи; удосконалення національної патентної документації та стандартизація у сфері інтелектуальної власності.

4.1 Комплектування фондів патентної документації

Два унікальних для України фонди патентної документації – патентно-інформаційна база експертизи (ПІБ) та Фонд патентної документації громадського користування (ФГК), введені в дію в 1997 та 1999 роках відповідно, – значні за обсягом, ретроспективою, з широкою географією країн, є основою інформаційного забезпечення діяльності в сфері інтелектуальної власності.

В 2002 году информационное обеспечение в сфере интеллектуальной собственности осуществлялось с учетом положений Концепции развития национальной системы охраны интеллектуальной собственности по таким направлениям: комплектование фондов патентной документации (патентно-информационной базы экспертизы объектов интеллектуальной собственности, Фонда патентной документации общественного пользования, фондов национальной системы научно-технической информации) патентной документацией Украины; актуализация украинской версии справочно-поискового аппарата к фонду патентной документации; внедрение современных информационных технологий для публикации национальной патентной документации; справочно-информационное обеспечение экспертизы; совершенствование национальной патентной документации и стандартизация в сфере интеллектуальной собственности.

4.1 Комплектование фондов патентной документации

Два уникальных для Украины фонда патентной документации – патентно-информационная база экспертизы (ПИБ) и Фонд патентной документации общественного пользования (ФОП), сформированные в 1997 и 1999 годах соответственно, с широкой географией стран, являются основой информационного обеспечения деятельности в сфере интеллектуальной собственности.

Комплектування більшої частини цих фондів у 2002 році здійснювалось за рахунок безоплатного міжнародного обміну патентною документацією, яка надходила до України з 61 країни світу та 3 міжнародних і регіональних організацій інтелектуальної власності.

Оскільки зазначені фонди мають різне цільове призначення, принципи їх комплектування дещо відрізняються.

ПІБ – пошуковий фонд патентної документації, яка використовується для визначення рівня техніки під час проведення кваліфікаційної експертизи заявок на винаходи, зорієнтований на комплектування зарубіжною патентно-інформаційною продукцією, здебільшого, на сучасних електронних носіях інформації (дисках CD-ROM та DVD-ROM) і містить інформаційні продукти таких зарубіжних відомств та регіональних організацій: ЄПВ (з 1978 р.), Росії (з 1994 р.), США (з 1974 р.), Японії (реферати – з 1976 р., описи – з 1994 р.), ВОІВ (з 1978 р.). У 2002 році відновилось надходження патентно-інформаційного продукту GlobalPat (англомовні реферати патентних документів Великої Британії, Німеччини, Франції, США, Швейцарії, ЄПВ та ВОІВ) за 1971-2000 роки. Загальний обсяг колекції CD-ROM та DVD-ROM у ПІБ становив на кінець 2002 року близько 9000 дисків. На паперовому носіїві у ПІБ представлений лише офіційний бюлетень Євразійського патентного відомства.

Комплектування ФГК здійснюється з урахуванням патентно-інформаційних потреб широкого кола науково-технічної громадськості. Значну частину фонду складають офіційні бюлетені патентних відомств. У 2002 році офіційні бюлетені надходили в Україну з 60 країн світу та із 3 міжнародних і регіональних організацій як на паперовому носіїві, так і на оптичних дисках.

ФГК укомплектований також описами до патентів на винаходи промислово розвинених країн з ретроспективою за 10-20 і більше років. Описи до

Комплектование большей части этих фондов в 2002 году осуществлялось за счет бесплатного международного обмена патентной документацией, которая поступала в Украину из 61 страны мира, а также из 3 международных и региональных организаций интеллектуальной собственности.

Поскольку указанные фонды предназначены для разных целей, принципы комплектования несколько отличаются.

ПИБ – поисковый фонд патентной документации, которая используется для определения уровня техники при проведении квалификационной экспертизы заявок на изобретения, сориентирован на комплектование зарубежной патентно-информационной продукцией, преимущественно, на современных электронных носителях информации (дисках CD-ROM, DVD-ROM) и содержит информационные продукты таких зарубежных ведомств и региональных организаций: ЕПВ (с 1978 г.), России (с 1994 г.), США (с 1974 г.), Японии (рефераты – с 1976 г., описания – с 1994 г.), ВОИС (с 1978 г.). В 2002 году возобновилось поступление патентно-информационного продукта GlobalPat (англоязычные рефераты патентных документов Великобритании, Германии, Франции, США, Швейцарии, ЕПВ и ВОИС) за 1971–2000 годы. Общий объем коллекции CD-ROM и DVD-ROM в ПИБ составлял на конец 2002 года около 9000 дисков. На бумажном носителе в ПИБ представлен только официальный бюллетень Евразийского патентного ведомства.

Комплектование ФОП осуществляется с учетом патентно-информационных потребностей широкого круга научно-технической общественности. Значительную часть фонда составляют официальные бюллетени патентных ведомств. В 2002 году официальные бюллетени поступали в Украину из 60 стран мира, а также из 3 международных и региональных организаций как на бумажном носителе, так и на оптических дисках.

ФОП укомплектован также описаниями к патентам на изобретения промышленно развитых стран с ретроспективой за 10-20 и более лет. Описания к патен-

патентів на винаходи представлені переважно на оптичних дисках. Зокрема, фонд зарубіжної патентної документації ФГК містить патентно-інформаційні продукти ЄПВ та ВОІВ (реферати та описи до патентів) – з 1978 р., Австрії та Швейцарії (описи) – з 1993 р., Німеччини (реферати та описи) – з 1991 р., Росії (реферати та описи) – з 1994 р., США (реферати – з 1975 р., описи – з 1790 по 1998 р.), Франції (реферати – з 1989 р., описи – з 1992 р.), Японії (реферати – з 1976 р., описи – з 1994 р.). Починаючи з 2002 року до ФГК надходить патентна документація з Китаю (реферати – з 1985 р., описи – з 2002 р.). Відновилось надходження патентно-інформаційного продукту GlobalPat за 1971–2000 роки. У ФГК, крім інформації про винаходи на оптичних носіях представлена також інформація стосовно знаків для товарів і послуг Росії (1991–2000), Німеччини (з 1996 р.), країн Східної і Центральної Європи (1999–2000 рр.) та Бюлетень ВОІВ міжнародних знаків (з 1997 р.). Протягом 2002 року до ФГК надійшло близько 1000 оптичних дисків і загальний обсяг фонду на оптичних носіях склав 7500 примірників.

Національна патентна документація до 2002 року як у ПІБ, так і у ФГК була представлена на паперовому носіїві. Починаючи з 2002 року національна патентна документація в ПІБ та ФГК є і на електронному носіїві, завдяки комплектуванню їх регіональним патентно-інформаційним продуктом країн Співдружності Незалежних Держав (СНД) на CD-ROM – CISPATENT, який містить патентну документацію України.

Фонди ПІБ та ФГК і в 2002 році комплектувалися стандартами, методичними, довідково-інформаційними та періодичними виданнями, серед яких і науково-практичний журнал Держдепартаменту «Інтелектуальна власність», на сторінках якого висвітлюється широке коло питань теоретичного, практичного та дискусійного характеру, офіційні повідомлення, нормативні та законодавчі акти тощо. Са-

там на изобретения представлены, преимущественно, на оптических дисках. В частности, фонд зарубежной патентной документации ФОП включает патентно-информационные продукты ЕПВ и ВОИС (рефераты и описания к патентам) – с 1978 г., Австрии и Швейцарии (описания) – с 1993 г., Германии (рефераты и описания) – с 1991 г., России (рефераты и описания) – с 1994 г., США (рефераты – с 1975 г., описания – с 1790 по 1998 г.), Франции (рефераты – с 1989 г., описания – с 1992 г.), Японии (рефераты – с 1976 г., описания – с 1994 г.). Начиная с 2002 года, в ФОП поступает патентная документация из Китая (рефераты – с 1985 г., описания – с 2002 г.). Возобновилось поступление патентно-информационного продукта GlobalPat за 1971–2000 годы. В ФОП, кроме информации об изобретениях на оптических носителях представлена также информация о товарных знаках России (1991–2000 гг.), Германии (с 1996 г.), стран Восточной и Центральной Европы (1999–2000 гг.) и Бюллетень международных знаков ВОИС (с 1997 г.). В течение 2002 года в ФОП поступило около 1000 оптических дисков, общий объем фонда на оптических носителях составил 7500 экземпляров.

Национальная патентная документация до 2002 года как в ПИБ, так и в ФОП была представлена на бумажном носителе. Начиная с 2002 года, национальная патентная документация есть в ПИБ и ФОП и на электронном носителе, благодаря комплектованию этих фондов региональным патентно-информационным продуктом стран Содружества Независимых Государств (СНГ) на CD-ROM – CISPATENT, который содержит патентную документацию Украины.

Фонды ПИБ и ФОП и в 2002 году комплектовались стандартами, методическими, справочно-информационными и периодическими изданиями, среди которых и научно-практический журнал Госдепартамента «Інтелектуальна власність», на страницах которого освещается широкий круг вопросов теоретического, практического и дискуссионного характера, помещаются официальные сообщения, нормативные, законодательные акты и т.п.

ме в 2002 році цей журнал святкував свій перший ювілей – 5 років з часу виходу першого номера в світ.

Крім комплектування зазначених фондів, протягом року продовжувалося поповнення патентною документацією України фондів національної системи науково-технічної інформації: Державної науково-технічної бібліотеки, УкрІНТЕІ та його філіалів, регіональних Центрів науково-технічної та економічної інформації тощо. Держдепартамент на безоплатній основі здійснював їх комплектування офіційним бюлетенем «Промислова власність», річний комплект якого в 2002 році налічував 12 номерів, та описами до патентів України. Крім того, починаючи з 1997 року, Державній науково-технічній бібліотеці безоплатно надається один примірник усіх українськомовних міжнародних класифікацій об'єктів промислової власності. Так, у 2002 році цій бібліотеці надана українська версія восьмої редакції Міжнародної класифікації товарів і послуг для реєстрування знаків.

З метою забезпечення сприятливих умов для створення об'єктів інтелектуальної власності, розвитку українського ринку цих об'єктів та на виконання Указу Президента України від 27 квітня 2001 року № 285/2001 «Про заходи щодо охорони інтелектуальної власності в Україні» Кабінет Міністрів України прийняв постанову від 19 серпня 2002 року № 1215 «Про утворення Державної патентної бібліотеки». Згідно з пунктом 4 зазначеної постанови Міністерством освіти і науки України, за погодженням з Державним департаментом інтелектуальної власності, 30 жовтня 2002 року затверджено Статут Державної патентної бібліотеки (ДПБ) та її організаційну структуру. Відповідно до затвердженої структури передбачається створити регіональні філіали ДПБ у Харкові, Львові, Одесі та Запоріжжі. Міністерством освіти і науки України 18 листопада 2002 року затверджено штатний розпис ДПБ, визначені умови оплати праці співробітників ДПБ.

Именно в 2002 году журнал праздновал свой первый юбилей – 5 лет с момента выхода первого номера в свет.

Кроме комплектования указанных фондов в течение года продолжалось пополнение патентной документацией Украины фондов национальной системы научно-технической информации: Государственной научно-технической библиотеки, УкрИНТЕИ и его филиалов, региональных Центров научно-технической и экономической информации и т.д. Госдепартамент на бесплатной основе осуществлял их комплектование официальным бюлетенем «Промислова власність», годовой комплект которого в 2002 году включал 12 номеров, и описаниями к патентам Украины. Кроме того, начиная с 1997 года, Государственной научно-технической библиотеке бесплатно предоставляется один экземпляр всех международных классификаций объектов промышленной собственности на украинском языке. Так, в 2002 году этой библиотеке предоставлена украинская версия восьмой редакции Международной классификации товаров и услуг для регистрации знаков.

С целью обеспечения конституционных прав граждан на защиту интеллектуальной собственности, благоприятных условий для создания объектов интеллектуальной собственности, развития украинского рынка этих объектов и во исполнение Указа Президента Украины от 27 апреля 2001 года № 285/2001 «О мерах, касающихся охраны интеллектуальной собственности в Украине» Кабинет Министров Украины принял постановление от 19 августа 2002 года № 1215 «О создании Государственной патентной библиотеки». В соответствии с пунктом 4 указанного постановления Министерством образования и науки Украины, по согласованию с Госдепартаментом интеллектуальной собственности, 30 октября 2002 года утвержден Устав Государственной патентной библиотеки (ГПБ) и ее организационная структура. В соответствии с утвержденной структурой предполагается создать региональные филиалы ГПБ в Харькове, Львове, Одессе и Запорожье. Министерством образования и науки Украины 18 ноября 2002 года утверждено штатное расписание ГПБ, определены усло-

У листопаді 2002 року ДПБ отримала державну реєстрацію у Міжрегіональному управлінні статистики в м. Києві. Виділено приміщення для розміщення ДПБ.

Спільно з Українським інститутом промислової власності (Укрпатент) Держдепартамент підготував пропозиції щодо комплектування фонду ДПБ патентною документацією. У жовтні 2002 року надіслано пропозиції щодо фінансування ДПБ до Міністерства фінансів України, а також до Кабінету Міністрів України та до Комітету з питань бюджету Верховної Ради України. Питання, пов'язані з функціонуванням ДПБ, будуть вирішуватися після виділення належних коштів.

Створення ДПБ з філіями в регіонах України, які будуть здатні забезпечити потреби користувачів патентної інформації в Україні, дозволить розробити і впровадити на загальнодержавному рівні ефективний організаційно-методичний механізм та дійову інфраструктуру забезпечення патентно-інформаційних потреб громадськості.

4.2 Актуалізація українськомовного довідково-пошукового апарату

Українськомовні видання міжнародних класифікацій об'єктів промислової власності – один із найважливіших елементів довідково-пошукового апарату (ДПА) до фондів патентної документації.

Актуалізація цих класифікацій пов'язана, перш за все, із внесенням змін та доповнень до чинних редакцій класифікацій і введенням у дію їх нових редакцій, що здійснюється під егідою ВОІВ, як правило, кожні п'ять років.

З 1 січня 2003 року набирає чинності п'ята редакція Міжнародної класифікації зображальних елементів знаків (МКЗЕЗ-5), яка в державній системі охорони інтелектуальної власності використовується для внутрішніх потреб експертизи. Проведено організаційні роботи щодо своєчас-

вия оплати труда сотрудников ГПБ. В ноябре 2002 года ГПБ получила государственную регистрацию в Межрегиональном управлении статистики в г. Киеве. Выделено помещение для размещения ГПБ.

Совместно с Украинским институтом промышленной собственности (Укрпатент) Госдепартамент подготовил предложения по комплектованию фонда ГПБ патентной документацией. В октябре 2002 года направлены предложения по финансированию ГПБ в Министерство финансов Украины, а также в Кабинет Министров Украины и в Комитет по вопросам бюджета Верховной Рады Украины. Вопросы, связанные с функционированием ГПБ, будут решаться после выделения надлежащих средств.

Создание ГПБ с филиалами в регионах Украины, которые смогут обеспечить потребности пользователей патентной информации в Украине, позволит разработать и внедрить на общегосударственном уровне эффективный организационно-методический механизм и действенную инфраструктуру обеспечения патентно-информационных потребностей общественности.

4.2 Актуализация украинской версии справочно-поискового аппарата

Международные классификации объектов промышленной собственности, изданные на украинском языке – один из важнейших элементов справочно-поискового аппарата (СПА) к фондам патентной документации.

Актуализация этих классификаций происходит, прежде всего, в связи с внесением изменений и дополнений к действующим редакциям классификаций и введением в действие их новых редакций, которое осуществляется под эгидой ВОИС, как правило, каждые пять лет.

С 1 января 2003 года вступает в силу пятая редакция Международной классификации изобразительных элементов знаков (МКИЭЗ-5), которая в национальной системе охраны интеллектуальной собственности используется для внутренних потребностей экспертизы. Проведены организационные работы для

ного одержання з ВОІВ необхідних матеріалів для виконання перекладу з англійської мови на українську МКЗЕЗ-5, який завершено в грудні звітного року.

У рамках актуалізації ДПА (з огляду на використання сучасних комп'ютерних технологій) протягом 2002 року Українським центром інноватики та патентно-інформаційних послуг створено інформаційно-пошукову систему «МКТП-8», яка є електронною копією на CD-ROM восьмої редакції Міжнародної класифікації товарів і послуг для реєстрування знаків, виданої друком та введеної в дію з 1 січня 2002 року. Зазначена інформаційно-пошукова система містить базу даних переліку товарів і послуг трьома мовами – українською, англійською та французькою, засоби пошуку та вибору інформації, а також засоби експорту вибраної інформації до зовнішнього файлу. Здійснюється розповсюдження інформаційно-пошукової системи «МКТП-8» для широкого кола громадськості.

4.3 Впровадження сучасних інформаційних технологій для публікації національної патентної документації

Враховуючи нагальну потребу багатьох громадян України та інших країн світу в оперативному доступі до патентної документації України, а також зважаючи на досвід розвинених країн світу, у 2002 році в Укрпатенті створена вітчизняна інтерактивна спеціалізована база даних «Винаходи в Україні» (СБД «Винаходи в Україні»). У цій базі даних накопичуються відомості про патенти, зареєстровані в Україні, а саме: бібліографічні дані, реферати, формули та описи винаходів.

Важливим завданням, яке потребує нагального вирішення, є наповнення СБД «Винаходи в Україні» відомостями про патенти на винаходи, зареєстровані з 1993 року по 2002 рік, що, своєю чергою, обумовлює необхідність конвертації ретроспективних да-

своєчасного отримання от ВОИС необходимых материалов для осуществления перевода МКЗЕЗ-5 с английского языка на украинский, который завершён в декабре отчетного года.

В рамках актуализации СПА (с использованием современных компьютерных технологий) в 2002 году Украинским центром инноватики и патентно-информационных услуг создана информационно-поисковая система «МКТУ-8», которая является электронной копией на CD-ROM восьмой редакции Международной классификации товаров и услуг для регистрации знаков, изданной и введенной в действие с 1 января 2002 года. Указанная информационно-поисковая система содержит базу данных перечня товаров и услуг на трех языках – украинском, английском и французском, средства поиска и отбора информации, а также средства экспорта отобранной информации во внешний файл. Осуществляется распространение информационно-поисковой системы «МКТУ-8» для широкого круга общественности.

4.3 Внедрение современных информационных технологий для публикации национальной патентной документации

Учитывая насущную потребность граждан Украины и других стран мира в оперативном доступе к патентной документации Украины, а также принимая во внимание опыт развитых стран мира, в 2002 году в Укрпатенте создана отечественная интерактивная специализированная база данных «Изобретения в Украине» (СБД «Изобретения в Украине»). В этой базе данных накапливаются сведения о патентах, зарегистрированных в Украине, а именно: библиографические данные, рефераты, формулы и описания изобретений.

Важной задачей, которая требует неотложного решения, является наполнение СБД «Изобретения в Украине» сведениями о патентах на изобретения, зарегистрированных с 1993 года по 2002 год, что, в свою очередь, обуславливает необходимость конвертирования ретроспек-

них різних форматів, представлених на електронних носіях, та сканування інформації з паперових носіїв, надання їй відповідної форми і завантаження до бази даних. На кінець грудня 2002 року в цю базу даних завантажена така інформація: бібліографічні дані та формули винаходів (українською або російською мовами) до патентів, зареєстрованих у 1993–1999 роках; бібліографічні дані, формули винаходів та описи винаходів (українською або російською мовами) до патентів, зареєстрованих у 2000 і 2001 роках; бібліографічні дані та реферати винаходів (українською, англійською і російською мовами), формули винаходів та описи винаходів до патентів, зареєстровані у 2002 році. Загалом, станом на січень 2003 року до СБД «Винаходи в Україні» внесені відповідні відомості про 52571 патент, зареєстрований в Україні.

Оперативний пошук інформації в СБД «Винаходи в Україні» здійснюється за допомогою пошукової системи, яка на запит користувача реалізує такі види пошуку: предметний (тематичний) пошук; іменний пошук; нумераційний пошук; пошук за ключовими словами в назві, тексті реферату та в повних текстах описів. Програмне забезпечення, розроблене для цієї бази даних, дає можливість користувачеві правильно формулювати запит, здійснювати пошук за цим запитом, відображати знайдені документи на екрані комп'ютера, роздруковувати визначені документи.

У грудні 2002 року СБД «Винаходи в Україні» введена в дослідну експлуатацію, підключена до Інтернет (www.ukrpatent.org).

Однією із знакових подій звітного року є реалізація підписаної у 2001 році патентними відомствами Вірменії, Білорусі, Грузії, Молдови, Росії, Таджикистану, Узбекистану, України та Євразійським патентним відомством Угоди про випуск спільного регіонального патентно-інформаційного продукту на CD-ROM – CISPATENT, який містить структуровані дані про патенти на винаходи, зареєстровані в зазна-

тивних даних різних форматів, представлених на електронних носителях информации, и сканирования информации с бумажных носителей, чтобы придать ей соответствующую форму и загрузить в базу данных. К концу декабря 2002 года в эту базу данных загружена следующая информация: библиографические данные и формулы изобретений (на украинском или русском языке) к патентам, зарегистрированным в 1993–1999 годах; библиографические данные, формулы изобретений и описания изобретений (на украинском или русском языке) к патентам, зарегистрированным в 2000 и 2001 годах; библиографические данные и рефераты изобретений (на украинском, английском и русском языках), формулы и описания изобретений к патентам, зарегистрированным в 2002 году. Всего по состоянию на январь 2003 года в СБД «Изобретения в Украине» внесены соответствующие сведения о 52571 патенте, зарегистрированном в Украине.

Оперативный поиск информации в СБД «Изобретения в Украине» осуществляется с помощью поисковой системы, которая по запросу пользователя реализует такие виды поиска: предметный (тематический) поиск; именной поиск; нумерационный поиск; поиск по ключевым словам в названии, тексте реферата и в полных текстах описаний. Программное обеспечение, разработанное для этой базы данных, дает возможность пользователю правильно формулировать запрос, осуществлять поиск по этому запросу, отображать найденные документы на экране компьютера, распечатывать отобранные документы.

В декабре 2002 года СБД «Изобретения в Украине» введена в опытную эксплуатацию, подключена к Интернет (www.ukrpatent.org).

Значительным событием отчетного года является реализация подписанного в 2001 году патентными ведомствами Армении, Беларуси, Грузии, Молдовы, России, Таджикистана, Узбекистана, Украины и Евразийским патентным ведомством Соглашения о выпуске совместного регионального патентно-информационного продукта на CD-ROM – CISPATENT, который содержит структурированные данные о патентах на изобретения, зарегистрированные в указанных ведомствах в текущем году. Технический исполни-

чених відомствах у поточному році. Технічний виконавець і координатор проекту – Роспатент. Періодичність випуску диска – один раз на місяць. Диск виходить через 2 місяці після дати офіційної публікації відповідного номера бюлетеня. Патентна документація України та Росії вміщується в кожному випуску регіонального CD-ROM. Переважна більшість документів на диску подається в текстовому форматі. Кожний диск супроводжується програмним забезпеченням пошукової системи MIMOSA.

Починаючи з лютого 2002 року Укрпатент щомісяця формує поточний інформаційний масив, що містить відомості про патенти на винаходи, зареєстровані в Україні в попередньому місяці. Цей масив відповідно до зазначеної Угоди передається до Роспатенту, де здійснюється формування і черговий випуск спільного регіонального CD-ROM. У сформованому в Укрпатенті інформаційному масиві відображаються бібліографічні дані, реферати, формули винаходів та описи до них. При цьому бібліографічні дані та реферати подаються трьома мовами (українською, англійською та російською), а формули винаходів та описи до них надаються в зазначеному масиві тільки українською мовою. Пошук здійснюється в англійськомовному та російськомовному бібліографічному і реферативному контурах.

Станом на січень 2003 року Укрпатент передав для регіонального CD-ROM 12 інформаційних масивів, які загалом містять відомості про 9177 патентів на винаходи, зареєстрованих в Україні у 2002 році. Орієнтовне співвідношення кількості документів на CD-ROM – CISPATENT у 2002 році складало: Росія – 65%, Україна – 30%, інші країни – 5%.

Враховуючи професійні потреби та неодноразові пропозиції фахівців, які працюють у сфері охорони інтелектуальної власності, а також широкого кола громадськості, Український центр інноватики та патентно-інформаційних послуг створив електронну копію офіційного бюлетеня «Промислова

тель и координатор проекта – Роспатент. Периодичность выпуска диска – один раз в месяц. Каждый диск выходит через 2 месяца после даты официальной публикации соответствующего номера бюллетеня. Каждый выпуск диска содержит данные о патентах, которые представлены ведомствами государств-участников проекта за месяц до изготовления диска. Патентная документация Украины и России размещается в каждом выпуске регионального CD-ROM. Большинство документов на диске представлено в текстовом формате. Каждый диск сопровождается программным обеспечением поисковой системы MIMOSA.

Начиная с февраля 2002 года, Укрпатент ежемесячно формирует текущий информационный массив, который содержит сведения о патентах на изобретения, зарегистрированных в Украине в предыдущем месяце. Этот массив в соответствии с указанным Соглашением передается в Роспатент, где осуществляется формирование и очередной выпуск совместного регионального CD-ROM. В сформированном в Укрпатенте информационном массиве отображаются библиографические данные, рефераты, формулы изобретений и описания к ним. При этом библиографические данные и рефераты представляются на трех языках (украинском, английском и русском), а формулы изобретений и описания к ним представлены в указанном массиве только на украинском языке. Поиск осуществляется в англоязычном и русскоязычном библиографическом и реферативном контурах.

По состоянию на январь 2003 года Укрпатент передал для регионального CD-ROM 12 информационных массивов, которые в общей сложности содержат сведения о 9177 патентах на изобретения, зарегистрированных в Украине в 2002 году. Ориентировочное соотношение количества документов на CD-ROM – CISPATENT в 2002 году составляло: Россия – 65%, Украина – 30%, другие страны – 5%.

Учитывая профессиональные потребности и неоднократные предложения специалистов, работающих в сфере охраны интеллектуальной собственности, а также широкого круга общественности, Украинский центр инноватики и патентно-информационных услуг создал электронную копию официального бюллетеня «Промислова власність» на CD-ROM, с

власність» на CD-ROM із зручним інтерфейсом та відповідними пошуковими можливостями. Здійснюється розповсюдження офіційного бюлетеня «Промислова власність» на CD-ROM.

4.4 Довідково-інформаційне забезпечення експертизи

Інформаційне забезпечення експертизи здійснюється також на базі довідково-інформаційного фонду (ДІФ), який є складовою частиною ПІБ. Станом на 1 січня 2003 року він налічував близько 100000 примірників описів до патентів України на винаходи та корисні моделі і понад 8000 примірників науково-технічної літератури (НТЛ).

У звітному році ДІФ експертизи поповнився майже 39000 примірників вітчизняної та зарубіжної НТЛ і описами до патентів України, що на 168% більше ніж у минулому році.

Завдяки вдосконаленню форм обслуговування (читальний зал, абонемент, режим «запит-відповідь») кількість відвідувань довідково-інформаційного фонду порівняно з 2001 роком зросла на 12% і становила близько 7700 відвідувань.

Поєднання традиційних форм послуг з тими, які реалізуються із застосуванням нових інформаційних технологій, призвело до зростання показника видачі НТЛ та патентної документації. Так, порівняно з 2001 роком цей показник збільшився на 18% і становить майже 25000 примірників.

Для задоволення запитів експертів стосовно джерел інформації, що надані в матеріалах заявок як аналоги та прототипи, використовувались фонди провідних бібліотек м. Києва. Збільшення кількості заявок на об'єкти промислової власності, які надійшли до експертних відділів, призвело до зростання видачі НТЛ у режимі міжбібліотечного абонементу (МБА) на 102% порівняно з минулим роком.

Використання електронного каталогу видань та пошук замовленої НТЛ в Інтернет сприяли задоволенню потреб

удобным интерфейсом и соответствующими поисковыми возможностями. Осуществляется распространение официального бюлетеня «Промислова власність» на CD-ROM.

4.4 Справочно-информационное обеспечение экспертизы

Информационное обеспечение экспертизы осуществляется на базе справочно-информационного фонда (СИФ), который является составной частью ПИБ. По состоянию на 1 января 2003 года он насчитывал около 100000 экземпляров описаний к патентам Украины на изобретения и полезные модели и свыше 8000 экземпляров научно-технической литературы (НТЛ).

В отчетном году СИФ экспертизы пополнился почти 39000 экземпляров отечественной и зарубежной НТЛ и описаний к патентам Украины, что на 168% больше, чем в минувшем году.

Благодаря совершенствованию форм обслуживания (читальный зал, абонемент, режим «запрос-ответ») количество посещений справочно-информационного фонда по сравнению с 2001 годом возросло на 12% и составило около 7700 посещений.

Сочетание традиционных форм обслуживания с теми, которые реализуются с применением новых информационных технологий, привело к увеличению показателя выдачи НТЛ и патентной документации. Так, по сравнению с 2001 годом этот показатель увеличился на 18% и составил почти 25000 экземпляров.

Для удовлетворения запросов экспертов на источники информации, которые приводятся непосредственно в материалах заявок в качестве аналогов и прототипов, использовались фонды ведущих библиотек г. Киева. Увеличение количества заявок, которые поступили в экспертные отделы, привело к росту выдачи НТЛ в режиме межбиблиотечного абонемента (МБА) на 102% по сравнению с минувшим годом.

Использование электронного каталога изданий и поиск заказанной НТЛ в Интернет способствовали удовлетворению потребностей специалистов экспертных отде-

фахівців експертних відділів. Це надавало можливість експертам скорочувати строки експертизи за рахунок оперативного виявлення та використання необхідних інформаційних джерел і позитивно вплинуло на якість експертизи.

З метою оперативного інформування фахівців Укрпатенту в ДІФ експертизи було встановлено електронну пошту, що дало змогу направляти тематичні бібліографічні списки до галузевих відділів експертизи та інформацію про нові надходження НТЛ за 44 адресами в електронному вигляді.

4.5 Удосконалення національної патентної документації та стандартизація у сфері інтелектуальної власності

Важливими складовими, що забезпечують ефективність та якість патентно-інформаційної діяльності в сфері інтелектуальної власності, є: належний рівень документального забезпечення всіх етапів технологічного циклу правової охорони об'єктів промислової власності (ОПВ), гармонізація національної патентної документації з міжнародними стандартами, терміноворення та стандартизація усталеної української термінології в цій сфері.

Для реалізації цих напрямків у 2002 році систематично проводились роботи стосовно документального забезпечення процесу діловодства за заявками на ОПВ: визначались структура та зміст, розроблялись та удосконалювались єдині зразки документів, що супроводжують всі етапи правової охорони ОПВ, зокрема під час адаптації автоматизованих систем до змін у чинному законодавстві України з охорони інтелектуальної власності, що оптимізувало технологічний процес експертизи заявок на ОПВ.

Подальшій гармонізації національної патентної документації з міжнародними стандартами сприяло систематичне дослідження та застосування положень чинних редакцій міжнародних стандартів ВОІВ, внесених змін та до-

лов. Это дало возможность экспертам сокращать сроки экспертизы за счет оперативного выявления и использования необходимых информационных источников и положительно повлияло на качество экспертизы.

С целью оперативного информирования специалистов Укрпатента в СИФ экспертизы была установлена электронная почта, которая дала возможность направлять тематические библиографические списки для отраслевых отделов экспертизы и информацию о новых поступлениях НТЛ по 44 адресам в электронном виде.

4.5 Совершенствование национальной патентной документации и стандартизация в сфере интеллектуальной собственности

Важными слагаемыми, обеспечивающими эффективность и качество патентно-информационной деятельности в сфере интеллектуальной собственности, являются: надлежащий уровень документального обеспечения всех этапов технологического цикла правовой охраны объектов промышленной собственности (ОПС), гармонизация национальной патентной документации с международными стандартами, создание и стандартизация специальной украинской терминологии в этой сфере.

Для реализации этих направлений в 2002 году систематически осуществлялись работы по документальному обеспечению процесса делопроизводства по заявкам на ОПС: определялись структура и содержание, разрабатывались и совершенствовались единые образцы документов, сопровождающих все этапы правовой охраны ОПС, в том числе в ходе адаптации автоматизированных систем к изменениям в действующем законодательстве Украины по охране интеллектуальной собственности. Это позволило оптимизировать технологический процесс экспертизы заявок на ОПС.

Дальнейшей гармонизации национальной патентной документации с международными стандартами способствовало систематическое исследование и применение положений действующих редакций международных стандартов ВОИС, вне-

повнень до них, впровадження їх нових редакцій. Це забезпечило сучасний рівень офіційних публікацій про ОПВ в Україні, а також ефективне міжнародне співробітництво в сфері патентної документації та стандартизації.

З метою забезпечення належного рівня офіційних видань у 2002 році здійснювалося: удосконалення структури та змісту офіційного бюлетеня «Промислова власність», зокрема форми подання відомостей у розділі «Сповіднення», переліку кодів ІНІД, що використовуються при публікації відомостей та структури річного покажчика до офіційного бюлетеня; розроблені структура та зміст нового розділу офіційного бюлетеня, в якому, починаючи з 2003 року, публікуватимуться відомості стосовно міжнародних реєстрацій знаків.

У 2002 році фахівці України в галузі патентної документації та стандартизації вперше представляли національну систему охорони інтелектуальної власності на міжнародному рівні, взявши безпосередню участь у виконанні проекту BOIB, який включає комплекс робіт щодо перегляду стандарту BOIB ST. 6 «Рекомендації щодо нумерації патентних документів, які публікуються». Участь українських фахівців у такій роботі дозволила не тільки викласти позицію України з цього питання та подати відповідні пропозиції щодо перегляду стандарту BOIB ST. 6, але й сприяла підвищенню професійного рівня українських учасників проекту та встановленню контактів із зарубіжними фахівцями, а також глибшому розумінню системи перегляду стандартів BOIB, що застосовується Міжнародним бюро, методології проведення подібних робіт.

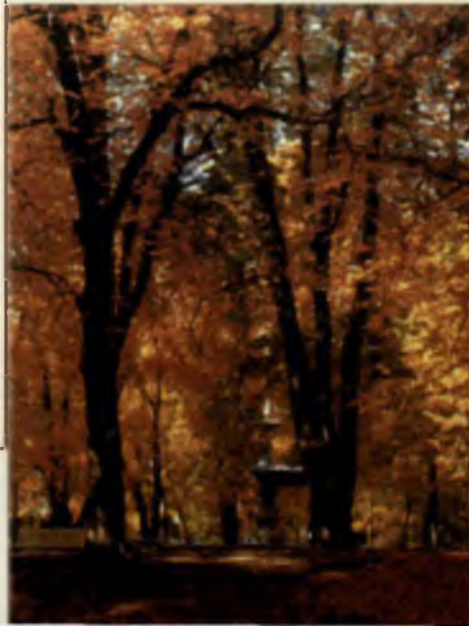
З метою стандартизації усталеної української термінології у сфері охорони інтелектуальної власності у 2002 році продовжувалось розроблення державного термінологічного стандарту «Інтелектуальна власність. Частина 1. Промислова власність». Цей стандарт буде одним із базових стандартів України, що стосуються сфери інтелектуальної власності.

сенных изменений и дополнений к ним, внедрение их новых редакций. Это обеспечило современный уровень официальных публикаций об ОПС в Украине, а также эффективное международное сотрудничество в сфере патентной документации и стандартизации.

С целью обеспечения должного уровня официальных изданий в 2002 году: осуществлялось: дальнейшее совершенствование структуры и содержания официального бюллетеня «Промислова власність», в частности, формы подачи сведений в разделе «Извещения», перечня кодов ИНИД, которые используются при публикации сведений, а также структуры годового указателя к официальному бюллетеню; разработаны структура и содержание нового раздела официального бюллетеня, в котором, начиная с 2003 года, будут публиковаться сведения о международных регистрациях знаков.

В 2002 году впервые специалисты Украины в области патентной документации и стандартизации представляли национальную систему охраны интеллектуальной собственности на международном уровне, приняв непосредственное участие в выполнении проекта ВОИС, включающего комплекс работ по пересмотру стандарта ВОИС ST. 6 «Рекомендации по нумерации публикуемых патентных документов». Участие украинских специалистов в такой работе позволило не только изложить позицию Украины по этому вопросу и представить соответствующие предложения по пересмотру международного стандарта ST.6, но и способствовало повышению профессионального уровня украинских участников проекта, установлению контактов с зарубежными специалистами, а также более глубокому пониманию системы пересмотра стандартов ВОИС, которая применяется Международным бюро, методологии проведения подобных работ.

С целью стандартизации общепринятой украинской терминологии в сфере охраны интеллектуальной собственности в 2002 году продолжалась разработка государственного терминологического стандарта «Интеллектуальная собственность. Часть 1. Промышленная собственность». Этот стандарт будет одним из базовых стандартов Украины в области интеллектуальной собственности.

5 Міжнародне співробітництво

5 Международное сотрудничество

5.1 Співробітництво із Всесвітньою організацією інтелектуальної власності

У 2002 році в рамках співробітництва України із Всесвітньою організацією інтелектуальної власності (ВОІВ) відбулася значна подія – на запрошення Кабінету Міністрів України 28-29 травня відбувся офіційний візит Генерального директора ВОІВ доктора Каміла Ідріса. Під час візиту Президент України Леонід Кучма прийняв Каміла Ідріса. За результатами зустрічі опубліковано спільну заяву, в якій наголошено на необхідності подальшого розвитку державної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні та продовженні співпраці України та ВОІВ.

Під час зустрічі Прем'єр-міністра України Анатолія Кінаха із Камілом Ідрісом підписано угоду про співробітництво між Кабінетом Міністрів України та Всесвітньою організацією інтелектуальної власності. Відбулася передача ратифікаційної грамоти про приєднання України до Гаазької угоди про міжнародну реєстрацію промислових зразків.

Каміл Ідріс відвідав Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут» (НТУУ «КПІ»), де він ознайомився з роботою та історією цього закладу. Камілу Ідрісу присвоєно звання почесного доктора НТУУ «КПІ».

На виконання домовленостей, досягнутих під час візиту Каміла Ідріса в Україну, в рамках положень Угоди про співробітництво між Кабінетом Міністрів України та ВОІВ у 2002 році реалізовано такі заходи:

5.1 Сотрудничество с Всемирной организацией интеллектуальной собственности

В 2002 году в рамках сотрудничества Украины с Всемирной организацией интеллектуальной собственности (ВОИС) произошло значительное событие – по приглашению Кабинета Министров Украины 28-29 мая состоялся официальный визит Генерального директора ВОИС доктора Камила Идриса. Во время визита Президента Украины Леонида Кучмы принял Камил Идриса. По результатам встречи опубликовано общее заявление, в котором подчеркнута необходимость дальнейшего развития государственной системы правовой охраны интеллектуальной собственности в Украине и продолжения сотрудничества Украины и ВОИС.

Во время встречи Премьер-министра Украины Анатолия Кинаха с Камилом Идрисом подписано Соглашение о сотрудничестве между Кабинетом Министров Украины и ВОИС. Состоялась передача ратификационной грамоты о присоединении Украины к Гаагскому соглашению о международной регистрации промышленных образцов.

Камил Идрис посетил Национальный технический университет Украины «Київський політехнічний інститут» (НТУУ «КПІ»), где он ознакомился с работой и историей этого учреждения. Камилу Идрису присвоено звание почетного доктора НТУУ «КПІ».

На выполнение договоренностей, достигнутых во время визита Камила Идриса в Украину, в рамках положений Соглашения о сотрудничестве между Кабинетом Министров Украины и ВОИС в 2002 году осуществлены такие мероприятия:

– візит до штаб-квартири ВОІВ делегації України, яку очолював голова Комітету верховної ради України з питань науки та освіти з метою ознайомлення з діяльністю ВОІВ та обговорення проблем двостороннього співробітництва;

– візит українських фахівців до штаб-квартири ВОІВ з метою участі у навчальній програмі з питань функціонування Гаазької системи та стажування в Угорському бюро з охорони прав авторів;

– проведено п'ять міжнародних та національних семінарів з актуальних проблем охорони інтелектуальної власності в Україні;

– на прохання Держдепартаменту Міжнародне Бюро ВОІВ підготувало експертний висновок щодо відповідності законопроекту України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань інтелектуальної власності» положенням Угоди ТРИПС;

– надання ВОІВ значної фінансової допомоги Укрпатенту, спрямованої на удосконалення автоматизованої системи «Знаки для товарів та послуг». Укрпатент одержав потужний сервер баз даних (сімейства Compaq).

У вересні-жовтні делегація України на чолі із Міністром освіти і науки України Василям Кременем взяла участь у 37-й серії засідань асамблей держав-членів ВОІВ – заході, на якому ухвалюються найважливіші рішення, що стосуються діяльності ВОІВ та розвитку політики у сфері інтелектуальної власності на міжнародному рівні.

Під час роботи керівних органів ВОІВ відбулася зустріч делегації України з Генеральним директором ВОІВ Камілом Ідрісом, заступником Генерального директора ВОІВ Філіпом Петі та представниками відділу ВОІВ по співпраці з певними країнами Європи та Азії. Під час переговорів було підписано Рамкову угоду про співробітництво між Міністерством освіти і науки України та ВОІВ, яка передбачає співпрацю з метою розвитку людських ресурсів у сфері інтелектуальної власності.

– візит в штаб-квартиру ВОИС делегації України, которую возглавлял председатель Комитета Верховной Рады Украины по вопросам науки и образования, с целью ознакомления с деятельностью ВОИС и обсуждения проблем двустороннего сотрудничества;

– визит украинских специалистов в штаб-квартиру ВОИС с целью участия в учебной программе по вопросам функционирования Гаагской системы, а также стажировка в Венгерском бюро по охране прав авторов;

– проведено пять международных и национальных семинаров по актуальным проблемам охраны интеллектуальной собственности в Украине;

– по просьбе Госдепартамента Международным Бюро ВОИС подготовлено экспертное заключение о соответствии законопроекта Украины «О внесении изменений в некоторые законодательные акты Украины по вопросам интеллектуальной собственности» положениям Соглашения ТРИПС;

– оказание ВОИС значительной финансовой помощи Укрпатенту, направленной на усовершенствование автоматизированной системы «Знаки для товаров и услуг». Укрпатент получил мощный сервер баз данных (семейства Compaq).

В сентябре-октябре делегация Украины во главе с Министром образования и науки Украины Василям Кременем приняла участие в 37-й серии заседаний Ассамблей государств-членов ВОИС – мероприятия, на котором принимаются важнейшие решения, касающиеся деятельности ВОИС и развития политики в сфере интеллектуальной собственности на международном уровне.

Во время работы руководящих органов ВОИС состоялась встреча делегации Украины с Генеральным директором ВОИС Камилом Идрисом, заместителем Генерального директора Филлипом Петти и представителями отдела ВОИС по сотрудничеству с определенными странами Европы и Азии. Во время переговоров подписано Рамочное соглашение о сотрудничестве между Министерством образования и науки Украины и ВОИС, которое предусматривает сотрудничество с целью развития человеческих ресурсов в сфере интеллектуальной собственности.

Протягом 2002 року представники Держдепартаменту брали участь у роботі Постійних комітетів ВОІВ: з права в галузі товарних знаків, промислових зразків та географічних зазначень; по програмі та бюджету; з авторського права та суміжних прав.

5.2 Співробітництво з Економічною комісією ООН для Європи (ЕК ООН)

У 2002 році продовжувалась співпраця з ЕК ООН. В рамках Проекту підтримки в Україні опрацьовано проект звіту про Консультативний візит в Україну Оперативної групи ЕК ООН, що відбувся 23-24 жовтня 2001 р. Рекомендації та зауваження до проекту передані в Секретаріат Консультативної групи під час участі в засіданні Наглядової Ради Консультативної групи (17-22 січня, м. Париж, Франція). У рамках участі в 4-ій сесії Консультативної групи ЕК ООН (30 вересня, м. Женева, Швейцарія) передано пропозиції Держдепартаменту щодо можливих пріоритетних напрямків реалізації Проекту підтримки в Україні, серед яких зазначено як пріоритетні такі:

- організаційна та технічна допомога з метою забезпечення діяльності підрозділу державних інспекторів з питань інтелектуальної власності, який створено у складі Держдепартаменту;
- організація семінарів та навчальних курсів з метою підвищення кваліфікації представників митних, правоохоронних та податкових органів з питань інтелектуальної власності;
- організація навчання для суддів, які розглядають справи, пов'язані із захистом прав інтелектуальної власності, в т.ч. організація семінарів, проведення стажувань, вивчення практики розгляду справ цієї категорії в рамках європейського та міжнародного права з метою створення спеціалізованого патентного суду в Україні.

Розпочато співпрацю з ЕК ООН щодо участі українських спеціалістів у засіданнях новоствореної Цільової групи з оцінки та капіталізації інтелектуальних активів.

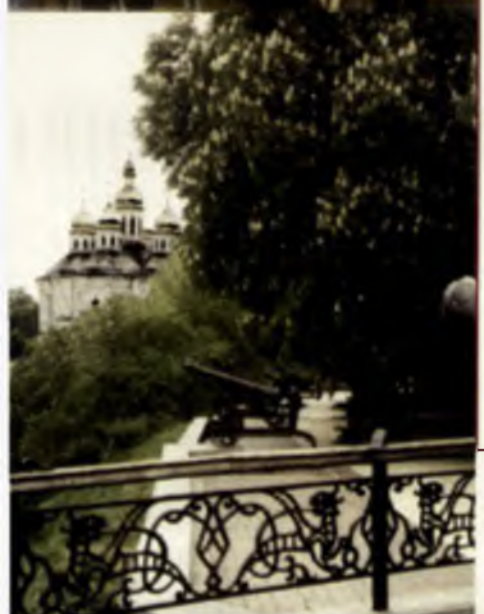
В 2002 году украинские специалисты принимали участие в работе Постоянных комитетов ВОИС: по правам в области товарных знаков, промышленных образцов и географических указаний; по программе и бюджету; по авторскому праву и смежным правам.

5.2 Сотрудничество с Экономической комиссией ООН для Европы (ЕК ООН)

В 2002 году продолжалось сотрудничество с ЕК ООН. В рамках Проекта поддержки в Украине специалисты Госдепартамента проработали проект отчета о Консультативном визите в Украину Оперативной группы ЕК ООН, который состоялся 23-24 октября 2001 года. Рекомендации и замечания к проекту переданы в Секретариат Консультативной группы во время участия в заседании Наблюдательного Совета Консультативной группы (17-22 января, г. Париж, Франция). В рамках участия в 4-ой сессии Консультативной группы ЕК ООН (30 сентября, г. Женева, Швейцария) переданы предложения Госдепартамента относительно возможных приоритетных направлений реализации Проекта поддержки в Украине, среди которых указаны как приоритетные следующие:

- организационная и техническая помощь с целью обеспечения деятельности подразделения государственных инспекторов по вопросам интеллектуальной собственности, которое создано в Госдепартаменте;
- организация семинаров и учебных курсов с целью повышения квалификации представителей таможенных, правоохранительных и налоговых органов по вопросам интеллектуальной собственности;
- организация обучения для судей, рассматривающих дела, связанные с защитой прав интеллектуальной собственности, в т.ч. организация семинаров, проведение стажировок, изучение практики рассмотрения дел этой категории в рамках европейского и международного права с целью создания специализированного патентного суда в Украине.

Начато сотрудничество с ЕК ООН по вопросам участия украинских специалистов в заседаниях созданной Целевой группы по оценке и капитализации интеллектуальных активов.

5.3 Вивчення міжнародного досвіду щодо створення спеціалізованого патентного суду в Україні

З метою вивчення правових засад функціонування інфраструктури системи захисту прав інтелектуальної власності, а також діяльності патентних судів Англії та Уельсу, в жовтні, на запрошення англійського Департаменту Лорда-Канцлера відбувся візит української делегації до Великобританії. До складу делегації входили голова Державного департаменту інтелектуальної власності Микола Паладій, голова Вищого господарського суду України Дмитро Притика та фахівці Держдепартаменту.

У ході візиту відбулися зустрічі з судьями Лондонського королівського суду правосуддя та Патентного суду графства. Лондонські фахівці ознайомили членів делегації з судовою системою Англії та Уельсу, юрисдикцією патентних судів, спеціальними процедурами, які застосовуються при розгляді спорів з питань інтелектуальної власності. Велику увагу було приділено також аналізу апеляційних оскаржень рішень патентного суду, підстав для залучення експертів та радників при вирішенні складних спорів тощо. Українські фахівці були присутніми на судовому процесі у Високому суді.

З точки зору удосконалення системи адміністративного захисту прав інтелектуальної власності важливим стало відвідання Патентного відомства Великобританії (м. Ньюпорт, Уельс). Тут детально було обговорено процедуру розгляду апеляційного оскарження рішення відомства.

Українські фахівці відвідали також представництво відомства у Лондоні, завдання якого – надавати послуги, пов'язані з поданням заявок на видачу охоронних документів, пошуком та підготовкою необхідних документів для судових слухань тощо. Це представництво має також офіс з авторських та суміжних прав.

У рамках візиту відбулася також зустріч з адвокатами Британсько-ук-

5.3 Изучение международного опыта по созданию специализированного патентного суда в Украине

С целью изучения правовых основ функционирования инфраструктуры системы защиты прав интеллектуальной собственности, а также деятельности патентных судов Англии и Уэльса, в октябре, по приглашению английского Департамента Лорда-Канцлера, состоялся визит украинской делегации в Великобританию. В состав делегации входили председатель Государственного департамента интеллектуальной собственности Николай Паладий, председатель Высшего хозяйственного суда Украины Дмитрий Притика и специалисты Госдепартамента.

В ходе визита состоялись встречи с судьями Лондонского королевского суда правосудия и Патентного суда графства. Лондонские специалисты ознакомили членов делегации с судебной системой Англии и Уэльса, юрисдикцией патентных судов, специальными процедурами, которые применяются при рассмотрении споров по вопросам интеллектуальной собственности. Большое внимание было уделено также анализу апелляционных обжалований решений патентного суда, оснований для привлечения экспертов и советников при решении сложных споров и т.п. Украинские специалисты присутствовали на судебном процессе в Высоком суде.

С точки зрения усовершенствования системы административной защиты прав интеллектуальной собственности важное значение имело посещение Патентного ведомства Великобритании (г. Ньюпорт, Уэльс). Здесь детально была обсуждена процедура рассмотрения апелляционного обжалования решения ведомства.

Украинские специалисты посетили также представительство ведомства в Лондоне, задача которого – оказывать услуги, связанные с подачей заявок на выдачу охранных документов, поиском и подготовкой необходимых документов для судебных слушаний и т.п. Это представительство имеет также офис по авторским и смежным правам.

В рамках визита состоялась также встреча с адвокатами Британско-украин-

раїнської юридичної асоціації паном Адріаном Дженкалом та Джоном Діксоном, які розповіли про діяльність асоціації щодо надання правової допомоги юридичним особам та громадянам України при вирішенні спірних питань, включаючи питання інтелектуальної власності.

Не менш корисним було знайомство з діяльністю Українського технологічного агентства, очолюваного Сергієм Фостером. Співробітництво з агентством відкриває можливості для укладання вигідних для українських власників прав договорів, пов'язаних із трансфером технологій, та інших договорів стосовно передачі прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Під час візиту налагоджено ділові зв'язки та досягнуто домовленості щодо консультативної допомоги, спрямованої на удосконалення системи судового та адміністративного захисту прав інтелектуальної власності в Україні. Нормативно-правові документи, які регламентують діяльність патентних судів, підрозділів з адміністративного захисту прав промислової власності Патентного відомства, інших організацій, отримані членами делегації у Лондоні, ретельно вивчаються з метою їх використання при розробці національних нормативно-правових актів у сфері інтелектуальної власності.

5.4 Двостороннє та регіональне співробітництво

Розвиток державної системи охорони інтелектуальної власності, підвищення її ефективності значною мірою залежить від зміцнення регіонального та двостороннього міжнародного співробітництва, встановлення нових партнерських зв'язків. Держдепартамент постійно забезпечує виконання зобов'язань, що обумовлені регіональними та двосторонніми договорами в частині регулювання правовідносин у сфері інтелектуальної власності. Фахівці Держдепартаменту беруть участь у розробці та узгодженні

скої юридической ассоциации Адрианом Дженкало и Джоном Диксоном, которые ознакомили членов делегации с деятельностью ассоциации относительно предоставления правовой помощи юридическим лицам и гражданам Украины при решении спорных вопросов, включая вопросы интеллектуальной собственности.

Не менее полезным оказалось знакомство с деятельностью Украинского технологического агентства, возглавляемого Сергеем Фостером. Сотрудничество с агентством открывает возможности для заключения выгодных для украинских владельцев прав договоров, связанных с трансфером технологий, и других договоров по передаче прав на объекты интеллектуальной собственности.

Во время визита были налажены деловые связи и достигнута договоренность о консультативной помощи, направленной на усовершенствование системы судебной и административной защиты прав интеллектуальной собственности в Украине. Нормативно-правовые документы, которые регламентируют деятельность патентных судов, подразделений по административной защите прав промышленной собственности Патентного ведомства, других организаций, полученные членами делегации в Лондоне, тщательно изучаются с целью их использования при разработке национальных нормативно-правовых актов в сфере интеллектуальной собственности.

5.4 Двустороннее и региональное сотрудничество

Развитие государственной системы охраны интеллектуальной собственности, повышение ее эффективности в значительной мере зависит от укрепления регионального и двустороннего международного сотрудничества, установления новых партнерских связей. Госдепартамент постоянно обеспечивает выполнение обязательств, которые обусловлены региональными и двусторонними договорами в части регулирования правоотношений в сфере интеллектуальной собственности. Специалисты Госдепартамент принимают участие в разработке и согла-

регіональних та міждержавних угод, діяльності робочих груп та комісій стосовно охорони інтелектуальної власності. Продовжується робота щодо гармонізації національних законодавств країн-учасниць Міждержавної Ради з питань охорони промислової власності (МДРОПВ), а також щодо реалізації регіональних угод СНД в Україні. Держдепартамент забезпечує виконання зобов'язання України стосовно участі у проєкті по створенню спільного CD-ROM згідно з Угодою про випуск спільного регіонального патентно-інформаційного продукту на дисках CD-ROM між патентними відомствами країн-членів СНД та Євразійським патентним відомством. Представники Держдепартаменту взяли участь у засіданні Спільної робочої комісії держав-учасниць Угоди про співробітництво щодо припинення правопорушень у сфері інтелектуальної власності, а також засіданні МДРОПВ. Розроблено проєкт програми співробітництва в галузі депонування штамів мікроорганізмів в країнах-членах МДРОПВ, опрацьовано проєкт Угоди про заснування Міжнародного реєстру найменувань місць походження товарів держав-учасниць Угоди про заходи щодо попередження та припинення використання неправдивих товарних знаків та географічних зазначень. На виконання рішень 12-го засідання МДРОПВ представники Держдепартаменту взяли участь у першому засіданні новоствореної Тимчасової робочої групи з питань підтримки малого і середнього підприємництва, розвитку інноваційної діяльності, обліку та оцінки вартості об'єктів інтелектуальної власності, здійснення прав і обліку балансу інтересів держави на об'єкти інтелектуальної власності, створені за рахунок державного бюджету.

Розширення двосторонніх відносин та укладання угод дає змогу розширити правову основу для науково-технічного співробітництва і забезпечити права українських виробників та науковців на інтелектуальну власність. Підготовлено пропозиції щодо можли-

совании региональных и межгосударственных соглашений, деятельности рабочих групп и комиссий, касающихся охраны интеллектуальной собственности. Продолжается работа по гармонизации национального законодательства стран-участниц Межгосударственного Совета по вопросам охраны промышленной собственности (МГСОРС), а также по реализации региональных соглашений СНГ в Украине. Госдепартамент обеспечивает выполнение обязательства Украины по участию в проекте по созданию совместного CD-ROM в соответствии с Соглашением о выпуске совместного регионального патентно-информационного продукта на дисках CD-ROM между патентными ведомствами стран-членов СНГ и Евразийским патентным ведомством. Представители Госдепартамента приняли участие в заседании Общей рабочей комиссии государств-участников Соглашения о сотрудничестве по прекращению правонарушений в сфере интеллектуальной собственности, а также в заседании МГСОРС. Разработан проект программы сотрудничества в области депонирования штаммов микроорганизмов в странах-членах МГСОРС. Разработан проект Соглашения об учреждении Международного реестра наименований мест происхождения товаров государств-участников Соглашения о мерах по предупреждению и прекращению использования ложных товарных знаков и географических указаний. На выполнение решений 12-го заседания МГСОРС представители Госдепартамента приняли участие в первом заседании вновь созданной Временной рабочей группы по вопросам поддержки малого и среднего предпринимательства, развития инновационной деятельности, учета и оценки стоимости объектов интеллектуальной собственности, осуществления прав и учета баланса интересов государства на объекты интеллектуальной собственности, созданные за счет государственного бюджета.

Расширение двусторонних отношений и заключение соглашений дает возможность расширить правовую основу для научно-технического сотрудничества и обеспечить права украинских производителей и научных работников на интеллектуальную собс-

вих напрямків співпраці з Департаментом торгівлі Сполучених Штатів Америки та проведено круглий стіл із делегацією Департаменту торгівлі з метою обговорення пропозицій Держдепартаменту щодо можливої допомоги США у питанні вступу України до Світової організації торгівлі. Учасники зустрічі обговорили можливості й напрямки подальшої співпраці, а також визначили найбільш пріоритетні питання, вирішення яких потребує допомоги від Уряду США.

У серпні делегація Держдепартаменту на чолі із заступником голови Валентином Чеботарьовим здійснила візит до Державного відомства інтелектуальної власності Китайської Народної Республіки. В ході візиту члени делегації ознайомилися зі структурою та планами майбутньої роботи відомства. Обговорено та узгоджено текст Угоди про співробітництво у сфері інтелектуальної власності між Кабінетом Міністрів України і Урядом Китайської Народної Республіки, яку було підписано 18 листопада 2002 року під час офіційного візиту Президента України Леоніда Кучми до КНР. Делегація відвідала Національну Адміністрацію авторського права КНР, де сторони обмінялися досвідом з широкого кола питань, що стосуються авторського права та суміжних прав. Особливу увагу було приділено роботі інспекторів з питань інтелектуальної власності та легалізації програмних продуктів. Делегація Держдепартаменту передала колегам проект Договору про взаємне представництво інтересів у сфері авторського права та суміжних прав. Передбачається, що зазначений проект буде передано зацікавленим організаціям у КНР та узгоджено у робочому порядку.

На виконання рішення сьомого засідання Міжурядової українсько-китайської комісії з питань торговельно-економічного співробітництва (26-27 листопада, м. Київ) було створено Спільну робочу групу з метою координації двостороннього співробітництва у сфері інтелектуальної власності. До складу української частини Спільної

твенность. Подготовлены предложения по возможному направлению сотрудничества и проведен круглый стол с делегацией Департамента торговли Соединенных Штатов Америки. Во время проведения круглого стола участники встречи обсудили предложения Госдепартамента относительно возможной помощи США в вопросе вступления Украины во Всемирную организацию торговли, а также возможности и приоритетные направления дальнейшего сотрудничества, определен перечень проблемных задач, для решения которых необходима помощь со стороны Правительства США.

В августе делегация Госдепартамента во главе с заместителем председателя Валентином Чеботаревым осуществила визит в Государственное ведомство интеллектуальной собственности Китайской Народной Республики. Во время визита члены делегации ознакомились со структурой, планами будущей работы ведомства. Обсужден и согласован текст Соглашения о сотрудничестве в сфере интеллектуальной собственности между Кабинетом Министров Украины и Правительством Китайской Народной Республики, которое было подписано 18 ноября 2002 года во время официального визита Президента Украины Леонида Кучмы в КНР. Делегация посетила Национальную Администрацию авторского права КНР, где стороны обменялись опытом по широкому кругу вопросов, которые касаются авторского права и смежных прав. Особое внимание было уделено работе инспекторов по вопросам интеллектуальной собственности и легализации программных продуктов. Делегация Госдепартамента передала коллегам проект Договора о взаимном представительстве интересов в сфере авторского права и смежных прав. Предполагается, что указанный проект будет передан заинтересованным организациям в КНР и согласован в рабочем порядке.

На выполнение решения седьмого заседания Межправительственной украинско-китайской комиссии по вопросам торгово-экономического сотрудничества (26-27 ноября, г. Киев) была создана Общая рабочая группа с целью координации двустороннего сотрудничества в сфере интеллектуальной собс-

робочої групи увійшли і представники Держдепартаменту.

У листопаді Україну відвідала делегація Китайського центру патентної інформації. Учасники делегації зустрілися з керівництвом Держдепартаменту, Укрпатенту, Українського центру інноватики та патентно-інформаційних послуг. Під час візиту учасники зустрічей обмінялися досвідом, обговорили перспективи розвитку співробітництва в сфері патентно-інформаційних послуг.

23 січня 2002 року набула чинності Угода між Кабінетом Міністрів України і Урядом Азербайджанської Республіки про співробітництво в галузі охорони промислової власності. 14 лютого 2002 року підписана Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Азербайджанської Республіки про співробітництво в сфері охорони авторського права і суміжних прав.

УААСП, яке є членом Міжнародної конфедерації товариств авторів і композиторів СІЗАК, на підставі 38-ми чинних угод представляє інтереси українських і зарубіжних авторів. У 2002 році укладено 10 угод про взаємне представництво інтересів з авторсько-правовими товариствами Аргентини, Туреччини, Іспанії, Польщі, Латвії, Словаччини, Молдови.

УААСП виконує функції літературного агентства. Укладаються експортні контракти про поступку прав на використання творів науки, літератури, мистецтва зарубіжними фірмами та здійснюються розрахунки з авторами. Згідно з підписаними за допомогою УААСП угодами, за кордоном перевидаються українські наукові журнали, виходять в світ монографії вчених, книги письменників. Діють договори про співпрацю УААСП з 4 закордонними видавництвами, що перевидають англійською мовою та широко розповсюджують наукові праці українських авторів.

Готуються до підписання угоди між Міністерством освіти і науки України та Російським агентством з патентів і товарних знаків про співробітництво в

твенности. В состав украинской части Общей рабочей группы вошли и представители Госдепартамента.

В ноябре Украину посетила делегация Китайского центра патентной информации. Участники делегации встретились с руководством Госдепартамента, Укрпатента, Украинского центра инноватики и патентно-информационных услуг. Во время визита участники встреч обменялись опытом, обсудили перспективы развития сотрудничества в сфере патентно-информационных услуг.

23 января 2002 года вступило в силу Соглашение между Кабинетом Министров Украины и Правительством Азербайджанской Республики о сотрудничестве в области охраны промышленной собственности. 14 февраля 2002 года подписано Соглашение между Кабинетом Министров Украины и Правительством Азербайджанской Республики о сотрудничестве в сфере охраны авторского права и смежных прав.

УААСП, которое является членом Международной конфедерации обществ авторов и композиторов СИЗАК, на основании 38-ми действующих соглашений, представляет интересы украинских и зарубежных авторов. В 2002 году подписано 10 соглашений о взаимном представительстве интересов с авторско-правовыми обществами Аргентины, Турции, Испании, Польши, Латвии, Словакии, Молдовы.

УААСП выполняет функции литературного агентства. Заключаются экспортные контракты об уступке прав на использование произведений науки, литературы, искусства зарубежными фирмами, осуществляются расчеты с авторами. В соответствии с подписанными при помощи УААСП соглашениями за рубежом переиздаются украинские научные журналы, выпускаются монографии ученых, книги писателей. Действуют договоры о сотрудничестве УААСП с 4 зарубежными издательствами, которые переиздают на английском языке и широко распространяют научные труды украинских авторов.

Готовятся к подписанию соглашения между Министерством образования и науки Украины и Российским агентством по па-

сфері інтелектуальної власності та між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Болгарія про співробітництво в сфері охорони авторського права і суміжних прав.

Розпочато узгодження з індійською стороною тексту проекту Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Індія про співробітництво у сфері інтелектуальної власності.

Укладання двосторонніх угод безперечно сприятиме стабілізації та налагодженню партнерських взаємовигідних відносин у сфері інтелектуальної власності, створенню необхідних умов для ефективного використання економічного потенціалу держав, збільшенню обсягів двосторонньої торгівлі та зростанню питомої ваги конкурентоспроможних товарів у загальному товарообігу, активізації двостороннього економічного співробітництва та залученню іноземних інвестицій.

тентам и товарным знакам о сотрудничестве в сфере интеллектуальной собственности, а также между Кабинетом Министров Украины и Правительством Республики Болгария о сотрудничестве в сфере охраны авторского права и смежных прав.

Начато согласование с индийской стороной текста проекта Соглашения между Кабинетом Министров Украины и Правительством Республики Индия о сотрудничестве в сфере интеллектуальной собственности.

Заключение двусторонних соглашений, безусловно, способствует стабилизации и налаживанию партнерских взаимовыгодных отношений в сфере интеллектуальной собственности, созданию необходимых условий для эффективного использования экономического потенциала государств, увеличению объемов двусторонней торговли и росту удельного веса конкурентоспособных товаров в общем товарообороте, активизации двустороннего экономического сотрудничества и привлечению иностранных инвестиций.

6 Сприяння формуванню ринку інтелектуальної власності в Україні та стимулювання творчої діяльності

6 Содействие формированию рынка интеллектуальной собственности в Украине и стимулирование творческой деятельности

6.1 Сприяння формуванню ринку інтелектуальної власності

У звітному році Держдепартамент продовжував цілеспрямовану діяльність по забезпеченню реалізації державної політики у сфері інтелектуальної власності, спрямовану на сприяння формуванню цивілізованого ринку об'єктів інтелектуальної власності в Україні та стимулювання винахідницької діяльності.

2002-й рік – десятий рік формування ринку інтелектуальної власності в Україні. Надзвичайно важливого значення на сучасному етапі розвитку ринкової економіки набуває введення в господарський оборот об'єктів інтелектуальної власності, як фактор, що здатний забезпечити інтенсивний розвиток економіки України, сприяти розширенню обсягів торгівлі, формуванню цивілізованого ринку інтелектуальної власності.

Одним із найважливіших аспектів державної політики щодо набуття, використання та захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності є координуюча роль органів виконавчої влади, пов'язана із забезпеченням правової охорони новітніх вітчизняних технологій, у тому числі в іноземних державах, удосконалення механізмів право-

6.1 Содействие формированию рынка интеллектуальной собственности

В отчетном году Госдепартамент продолжал целенаправленную деятельность по обеспечению реализации государственной политики в сфере интеллектуальной собственности, направленную на содействие формированию цивилизованного рынка объектов интеллектуальной собственности в Украине и стимулирование изобретательской деятельности.

2002-й год – десятый год формирования рынка интеллектуальной собственности в Украине. Чрезвычайно важное значение на современном этапе развития рыночной экономики приобретает введение в хозяйственный оборот объектов интеллектуальной собственности, как фактор, способный обеспечить интенсивное развитие экономики Украины, содействовать расширению объемов торговли, формированию цивилизованного рынка интеллектуальной собственности.

Одним из важнейших аспектов государственной политики относительно приобретения, использования и защиты прав на объекты интеллектуальной собственности является координирующая деятельность органов исполнительной власти, связанная с обеспечением правовой охраны новейших отечественных технологий, в том числе в иностранных государствах, усовершенствование механизмов право-

вого регулювання питань комерційного використання об'єктів інтелектуальної власності. Тому нагальною проблемою є створення підрозділів з питань інтелектуальної власності у галузевих міністерствах і відомствах, а також відновлення роботи патентно-ліцензійних підрозділів в установах, організаціях, на підприємствах. З цією метою розроблено проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про Рекомендації щодо положення про підрозділ з питань інтелектуальної власності центрального органу виконавчої влади, іншої державної установи», який подано на розгляд Кабінету Міністрів України.

У 2002 році продовжувалась робота з законодавчого врегулювання питань щодо набуття і здійснення державою майнових прав на об'єкти інтелектуальної власності, що створюються за рахунок коштів державного бюджету та державних цільових фондів. З цією метою розроблено проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про власність». Реалізація запропонованих змін до цього Закону забезпечить чіткий механізм розподілу майнових прав на такі об'єкти інтелектуальної власності, дозволить активізувати залучення цих об'єктів до господарського обороту в інтересах розвитку економіки країни.

Крім того, вжито низку заходів для проведення в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади, Національній академії наук України, галузевих академіях України інвентаризації та бухгалтерського обліку об'єктів інтелектуальної власності, під час створення яких використовувалися кошти державного бюджету та державних цільових фондів. Нормативно-правовим підґрунтям для ефективного проведення такої інвентаризації мають стати норми запропонованих змін до Закону України «Про власність», а також стандарти та методики оцінки майна, майнових прав, проекти яких знаходяться на розгляді у Кабінеті Міністрів України.

Зроблено певний крок щодо запровадження економічного стимулюван-

ного регулювання вопросов коммерческого использования объектов интеллектуальной собственности. Поэтому, важной проблемой является создание подразделений по вопросам интеллектуальной собственности в отраслевых министерствах и ведомствах, а также возобновление работы патентно-лицензионных подразделений в учреждениях, организациях и на предприятиях. С этой целью разработан проект распоряжения Кабинета Министров Украины «О Рекомендациях относительно положения о подразделении по вопросам интеллектуальной собственности центрального органа исполнительной власти, другого государственного учреждения», который находится на рассмотрении в Кабинете Министров Украины.

В 2002 году продолжалась работа по законодательному урегулированию вопросов приобретения и осуществления государством имущественных прав на объекты интеллектуальной собственности, создаваемые за счет средств государственного бюджета и государственных целевых фондов. С этой целью разработан проект Закона Украины «О внесении изменений в Закон Украины «О собственности». Реализация предложенных изменений к этому Закону обеспечит четкий механизм распределения имущественных прав на такие объекты интеллектуальной собственности, позволит активизировать привлечение этих объектов в хозяйственный оборот в интересах развития экономики страны.

Кроме того, осуществлен ряд мер по проведению в министерствах, других центральных органах исполнительной власти, Национальной академии наук Украины, отраслевых академиях Украины инвентаризации и бухгалтерского учета объектов интеллектуальной собственности, при создании которых использовались средства государственного бюджета и государственных целевых фондов. Нормативно-правовой базой для эффективного проведения такой инвентаризации должны стать нормы предложенных изменений к Закону Украины «О собственности», а также стандарты и методики оценки имущества, имущественных прав, проекты которых находятся на рассмотрении в Кабинете Министров Украины.

Сделан определенный шаг на пути к реализации экономического стимулирова-

ня інноваційної діяльності. Прийнятий Верховною Радою України Закон України «Про інноваційну діяльність» від 4 липня 2002 року визначає форми стимулювання державою інноваційних процесів і спрямований на підтримку розвитку економіки України інноваційним шляхом. Держдепартамент безпосередньо залучався до розробки норм цього закону, які стосуються оподаткування та кредитування інноваційної діяльності.

З метою активного сприяння комерціалізації результатів інтелектуальної діяльності, розбудові в Україні ринку інтелектуальної власності у 2002 році Український центр інноватики та патентно-інформаційних послуг створив Інтернет-біржу промислової власності.

Діяльність Інтернет-біржі спрямована на просування науково-технічних досягнень України на світовий та вітчизняний інноваційний ринки шляхом використання сучасних інформаційних технологій.

Середовищем функціонування Інтернет-біржі є створений у 2002 році веб-сайт Українського центру інноватики та патентно-інформаційних послуг (www.ip-centr.kiev.ua). Цей сайт складається із близьких за змістом розділів, у яких інформацію викладено відповідно українською, російською і англійською мовами. Такий підхід надає можливість ознайомлення із провідними досягненнями вітчизняної наукової та інженерно-технічної думки широким верствам промисловців і підприємців як в Україні, так і в інших державах. Винахідники і патентовласники отримують унікальну можливість висвітлити на сторінках Інтернет-біржі економічні, екологічні, соціальні та інші переваги, які дає використання їхніх винаходів, корисних моделей, промислових зразків.

Інтернет-біржа надає також можливість розмістити інформацію підприємців про технології, які їх цікавлять. Це допоможе спрямувати винахідницьку думку у продуктивному напрямі, дозволить власникам патентів, «ноу-хау» та перспективних ідей

інноваційної діяльності. Прийнятий Верховною Радою України Закон України «Об инновационной деятельности» от 4 июля 2002 года определяет формы стимулирования государством инновационных процессов и направлен на поддержку развития экономики Украины инновационным путем. Госдепартамент непосредственно привлекался к разработке норм этого закона, которые касаются налогообложения и кредитования инновационной деятельности.

С целью активного содействия коммерциализации результатов интеллектуальной деятельности, развитию в Украине цивилизованного рынка интеллектуальной собственности в 2002 году Украинский центр инноватики и патентно-информационных услуг создал Интернет-биржу промышленной собственности.

Деятельность Интернет-биржи направлена на продвижение научно-технических достижений Украины на мировой и отечественный инновационный рынки путем использования современных информационных технологий.

Средой функционирования Интернет-биржи является созданный в 2002 году веб-сайт Украинского центра инноватики и патентно-информационных услуг (www.ip-centr.kiev.ua). Этот сайт состоит из близких по смыслу разделов, в которых информация изложена соответственно на украинском, русском и английском языках. Такой подход предоставляет возможность ознакомления с ведущими достижениями отечественной научной и инженерно-технической мысли широких слоев промышленников и предпринимателей как в Украине, так и в других странах. Изобретатели и патентовладельцы получают уникальную возможность осветить на страницах Интернет-биржи экономические, экологические, социальные и другие преимущества, которые даст использование их изобретений, полезных моделей, промышленных образцов.

Интернет-биржа предоставляет также возможность поместить информацию предпринимателей о технологиях, которые их интересуют. Это поможет направить изобретательскую мысль в продуктивном направлении, позволит владельцам патентов, «ноу-хау» и перспектив-

знайти партнерів для реалізації своїх досягнень і задумів.

Сайт забезпечений засобами зворотного зв'язку з відвідувачами, що дає можливість швидкої реакції на потреби користувачів. Зацікавлені представленою на Інтернет-біржі інформацією особи за допомогою вбудованих у сайт засобів можуть негайно зв'язатися з персоналом біржі для отримання подальшої інформації про сам об'єкт та про власника прав на його використання, про умови співробітництва тощо.

На сторінках сайту відвідувачі зможуть також ознайомитися з переліком інших патентно-інформаційних послуг, що надаються винахідникам і патентовласникам фахівцями Українського центру інноватики та патентно-інформаційних послуг. Перш за все, це допомога у пошуку потенційних суб'єктів комерціалізації конкретного об'єкта інтелектуальної власності, а також допомога в кваліфікованому складанні ліцензійних договорів і договорів про передачу права власності на такі об'єкти, а також багато інших послуг, що стосуються інформаційного забезпечення діяльності в сфері інтелектуальної власності.

Таким чином, діяльність Інтернет-біржі є одним із дійових заходів, спрямованих на формування ринку об'єктів інтелектуальної власності та активізації винахідницької діяльності в Україні.

6.2 Сучасний стан ринку об'єктів промислової власності

Важливим аспектом діяльності Департаменту залишається регулювання відносин, пов'язаних з передачею та використанням прав на об'єкти промислової власності (ОПВ), шляхом внесення до відповідних державних реєстрів відомостей про передачу права власності на ОПВ та про видачу ліцензій на їх використання.

Станом на 1 січня 2003 року в Україні зареєстровано 3408 договорів про

них ідей найти партнеров для реализации своих достижений и замыслов.

Сайт обеспечен средствами обратной связи с посетителями, которые дают возможность быстрой реакции на потребности пользователей. Заинтересованные представленной на Интернет-бирже информацией лица с помощью встроенных в сайт средств могут немедленно связаться с персоналом биржи для получения дальнейшей информации о самом объекте и о владельце прав на его использование, об условиях сотрудничества и т.п.

На страницах сайта посетители смогут также ознакомиться с перечнем других патентно-информационных услуг, которые предоставляются изобретателям и патентовладельцам специалистами Украинского центра инноватики и патентно-информационных услуг. Прежде всего, это помощь в поиске потенциальных субъектов коммерциализации конкретного объекта интеллектуальной собственности и помощь в квалифицированном составлении лицензионных договоров и договоров о передаче права собственности на такие объекты, а также многие другие услуги, которые касаются информационного обеспечения деятельности в сфере интеллектуальной собственности.

Таким образом, деятельность Интернет-биржи является одной из действенных мер, направленных на формирование цивилизованного рынка объектов интеллектуальной собственности, активизации изобретательской деятельности в Украине.

6.2 Современное состояние рынка объектов промышленной собственности

Важным аспектом деятельности Госдепартамента остается регулирование отношений, связанных с передачей и использованием прав на объекты промышленной собственности (ОПС), путем внесения в соответствующие государственные реестры сведений о передаче права собственности на ОПС и о выдаче лицензий на их использование.

По состоянию на 1 января 2003 года в Украине зарегистрировано 3408 догово-

передачу прав на ОПВ, у тому числі:

- на винаходи – 1473;
- на корисні моделі – 37;
- на знаки для товарів і послуг – 1666;
- на промислові зразки – 232.

Динаміка надходження та реєстрації договорів про передачу прав на ОПВ відображена на рис. 6.2.1.

Як свідчать наведені показники, кількість договорів про передачу прав на ОПВ постійно зростає. У 2002 році до Держдепартаменту надійшло 1552 договори про передачу права власності на ОПВ та ліцензійні договори на їх використання.

Загальна кількість реєстрацій у 2002 році склала 884, що на 80% більше, ніж у 2001 році. Відомості про реєстрацію договорів про передачу права власності на ОПВ та ліцензійних договорів на їх використання наведені в таблиці 6.2.1.

Із загальної кількості договорів, зареєстрованих Держдепартаментом у 2002 році, 55% становлять договори про передачу права власності на ОПВ, 40% – ліцензійні договори на використання ОПВ та 5% – «відкриті» ліцензії на використання винаходів та корисних моделей.

ров о передаче прав на ОПС, в том числе:

- на изобретения – 1473;
- на полезные модели – 37;
- на знаки для товаров и услуг – 1666;
- на промышленные образцы – 232.

Динамика поступления и регистрации договоров о передаче прав на ОПС отобрана на рис. 6.2.1.

Как свидетельствуют приведенные показатели, количество договоров о передаче прав на ОПС постоянно растет. В 2002 году в Госдепартамент поступило 1552 договора о передаче права собственности на ОПС и лицензионные договоры на их использование.

Общее количество регистраций в 2002 году составило 884, что на 80% больше, чем в 2001 году. Сведения о регистрации договоров о передаче права собственности на ОПС и лицензионных договоров на их использование приведены в таблице 6.2.1.

Из общего количества договоров, зарегистрированных Госдепартаментом в 2002 году, 55% составляют договоры о передаче права собственности на ОПС, 40% – лицензионные договоры на использование ОПС и 5% – «открытые» лицензии на использование изобретений и полезных моделей.

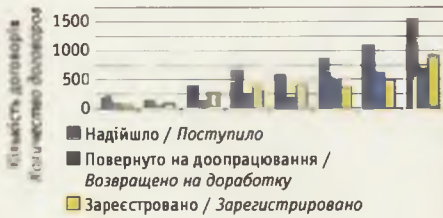

Рис. 6.2.1 Динаміка надходження та реєстрації договорів про передачу прав на ОПВ у 1995-2002 роках
Рис. 6.2.1 Динамика поступления и регистрации договоров о передаче прав на ОПС в 1995-2002 годах

Таблиця 6.2.1
Розподіл зареєстрованих договорів/ліцензійних договорів за об'єктами промислової власності

Вид договору Вид договора	Кількість договорів/ліцензійних договорів Количество договоров/лицензионных договоров												Всього Всего			
	Винаходи Изобретения				Промислові зразки Промышленные образцы				Знаки для товарів і послуг Знаки для товаров и услуг							
	1999	2000	2001	2002	1999	2000	2001	2002	1999	2000	2001	2002	1999	2000	2001	2002
невиключні ліцензії неисключительные лицензии	35	38	50	61	25	8	5	16	90	107	106	194	150 +1*	153	161 +2*	271 +1*
виключні ліцензії исключительные лицензии	10	9	19	39	5	4	4	4	15	15	31	40	30 +1*	28	54	83 +1*
передача права передача права	58	51	69	123	21	21	20	31	114	111	167	323	193 +1*	183 +2*	256 +7*	477 +8*
“відкриті” ліцензії “открытые” лицензии	20	5	12	37	0	0	0	0	-	-	-	-	20 +1*	5	12	37 +6*
Всього Всего	123	103	150	260	51	33	29	51	219	233	304	557	393 +3*	369 +3*	483 +9*	868 +16*

*невиключна ліцензія, передача права власності, “відкрита” ліцензія на корисні моделі, відповідно
*неисключительная лицензия, передача права собственности, “открытая” лицензия на полезные модели, соответственно

Аналіз галузевої структури ліцензійних договорів на використання знаків для товарів і послуг (таблиця 6.2.2) свідчить про те, що у 1999-2001 роках найбільше договорів укладалося у лікєро-горілчаній галузі, проте у 2002 році їхня частка зменшилася до 13%, а на перше місце вийшла сфера

Анализ отраслевой структуры лицензионных договоров на использование знаков для товаров и услуг (таблица 6.2.2) показал, что в 1999-2001 годах наибольшее количество договоров заключалось в ликєро-водочной отрасли, однако в 2002 году их доля уменьшилась до 13%, а на первое место вышла сфера услуг – 56%.

Таблиця 6.2.2
Галузева структура
ліцензійних договорів на використання
знаків для товарів і послуг

Таблиця 6.2.2
Отраслевая структура
лицензионных договоров на использование
знаков для товаров и услуг

Галузь Отрасль	Частка, % Доля, %			
	1999	2000	2001	2002
Автомобілебудування Автомобилестроение	менше 1% меньше 1%	2,6	0,0	1,7
Будівництво Строительство	менше 1% меньше 1%	3,4	0,7	3,4
Видавнича справа Издательское дело	15,2	1,8	3,7	0,9
Видобувна промисловість Добывающая промышленность	менше 1% меньше 1%	0,0	0,7	0,0
Електроніка Электроника	менше 1% меньше 1%	0,0	0,0	0,4
Засоби зв'язку Средства связи	менше 1% меньше 1%	0,0	1,5	0,0
Легка промисловість Легкая промышленность	менше 1% меньше 1%	3,5	2,9	2,6
Лікєро-горілчані вироби Ликєро-водочные изделия	64,8	42,8	46,0	13,3
Машинобудування Машиностроение	менше 1% меньше 1%	1,2	0,0	0,0
Медицина і фармацевтика Медицина и фармацевтика	менше 1% меньше 1%	8,4	2,9	3,0
Металургія Металлургия	менше 1% меньше 1%	1,0	0,0	0,0
Переробна промисловість Перерабатывающая промышленность	менше 1% меньше 1%	1,8	0,0	0,9
Послуги Услуги	14,3	8,4	8,0	55,5
Приборостроение Приладобудування	менше 1% меньше 1%	7,5	9,5	2,1
Сільське господарство Сельское хозяйство	менше 1% меньше 1%	0,0	0,0	0,0
Тютюнові вироби Табачные изделия	2,1	7,5	7,3	2,6
Харчова промисловість Пищевая промышленность	менше 1% меньше 1%	7,5	8,8	11,1
Хімічна промисловість Химическая промышленность	менше 1% меньше 1%	2,6	4,4	0,4
Інші Другие	менше 1% меньше 1%	0,0	3,6	2,1
ВСЬОГО: ВСЕГО:	100,0	100,0	100,0	100,0

послуг – 56%. Значною є кількість ліцензій у харчовій промисловості. У 2002 році зменшилася, порівняно з минулими роками, частка ліцензій, виданих у таких галузях промисловості, як приладобудування, легка промисловість, тютюнові вироби.

Як свідчать дані, наведені в таблиці 6.2.3, право на використання винахо-

значительным является количество лицензий в пищевой промышленности. В 2002 году уменьшилась, по сравнению с предшествующими годами, доля лицензий, выданных в таких областях промышленности, как приборостроение, легкая промышленность, табачные изделия.

Как свидетельствуют данные, приведенные в таблице 6.2.3, право на исполь-

Таблица 6.2.3
 Галузева структура ліцензійних договорів на використання винаходів

Таблица 6.2.3
 Отраслевая структура лицензионных договоров на использование изобретений

Галузь Отрасль	Частка, % Доля, %							
	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Автомобілебудування Автомобилестроение	0,0	3,3	1,7	1,1	8,9	4,8	1,2	0,0
Будівництво Строительство	21,1	20,0	13,8	4,5	2,2	2,4	3,7	2,0
Видавнича справа Издательское дело	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Видобувна промисловість Добывающая промышленность	0,0	10,0	17,2	54,6	13,4	7,1	13,6	8,0
Електроніка Электроника	0,0	0,0	0,0	–	0,0	2,4	0,0	17,0
Засоби зв'язку Средства связи	0,0	0,0	3,5	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Легка промисловість Легкая промышленность	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Лікєро-горіччані вироби Ликероводочные изделия	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	16,6	25,9	20,0
Машинобудування Машиностроение	36,8	10,0	6,9	1,1	6,70	4,8	6,2	2,0
Медицина і фармацевтика Медицина и фармацевтика	15,8	13,3	20,7	5,9	4,4	7,1	13,6	20,0
Металургія Металлургия	0,0	10,0	10,3	7,1	20,0	9,5	12,6	5,0
Переробна промисловість Перерабатывающая промышленность	0,0	3,3	0,0	3,7	4,4	9,5	4,9	12,0
Послуги Услуги	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Приладобудування Приборостроение	0,0	6,8	3,5	4,0	11,2	12,0	1,2	7,0
Сільське господарство Сельское хозяйство	0,0	13,3	0,0	3,3	2,2	0,0	1,2	0,0
Тютюнові вироби Табачные изделия	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,4	0,0	0,0
Харчова промисловість Пищевая промышленность	10,5	0,0	17,2	6,7	22,2	2,4	4,9	4,0
Хімічна промисловість Химическая промышленность	15,8	10,0	0,0	4,5	4,4	19,0	11,1	2,0
Інші Другие	0,0	0,0	5,2	2,8	0,0	0,0	0,0	1,0
ВСЬОГО: ВСЕГО:	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

дів здебільшого передавалося для виробництва та реалізації продукції в таких галузях, як харчова, медицина і фармацевтика, електроніка, переробка промисловість.

У 2002 році зменшилася, порівняно з минулими роками, частка ліцензійних договорів на використання винаходів, що належать до таких галузей промисловості, як видобувна, будівництво, машинобудування, металургія, харчова і хімічна.

Аналіз галузевої структури ліцензійних договорів на використання промислових зразків показав, що перше місце (30%), як і в 2001 році, займає передача права на використання промислових зразків (здебільшого у вигляді етикеток) для лікєро-горілчанних виробів. У 2002 році збільшилася частка ліцензійних договорів на використання промислових зразків у таких галузях промисловості, як приладобудування, будівництво та у сфері надання послуг.

Дані щодо галузевої структури ліцензійних договорів на використання корисних моделей свідчать про те, що в 2002 році право передавалося для виробництва та реалізації продукції в таких галузях, як приладобудування та харчова промисловість (по 50% відповідно).

Дані, які характеризують активність різних категорій господарських структур та фізичних осіб у процесі передачі прав на ОПВ, наведені в таблиці 6.2.4.

Найбільшу активність як у передачі, так і в набутті права власності на знаки для товарів і послуг, виявляють іноземні особи – частка договорів за їх участю становить 53% та 55% від загальної кількості договорів, відповідно.

Наведені у таблиці 6.2.4 дані вказують на зміну активності фізичних осіб у передачі прав на ОПВ. У 2002 році значно зменшилася, порівняно з 2001 роком, частка договорів, в яких стороною, що передає права на винаходи і корисні моделі, виступають фізичні особи. В той же час збільшилася, порівняно з 2001 роком, частка до-

зованих изобретений в основном передавалось для производства и реализации продукции в таких областях, как пищевая, медицина и фармацевтика, электроника, перерабатывающая промышленность.

В 2002 году уменьшилась, по сравнению с прошлыми годами, доля лицензионных договоров на использование изобретений, которые относятся к таким областям промышленности, как добывающая, строительство, машиностроение, металлургическая, пищевая и химическая.

Анализ отраслевой структуры лицензионных договоров на использование промышленных образцов показал, что первое место (30%), как и в 2001 году, занимает передача права на использование промышленных образцов (в основном в виде этикеток) для ликєро-водочных изделий. В 2002 году увеличилась доля лицензионных договоров на использование промышленных образцов в таких областях промышленности, как приборостроение, строительство и в сфере предоставления услуг.

Данные об отраслевой структуре лицензионных договоров на использование полезных моделей свидетельствуют о том, что в 2002 году право передавалось для производства и реализации продукции в таких областях, как приборостроение и пищевая промышленность (по 50% соответственно).

Данные, которые характеризуют активность разных категорий хозяйственных структур и физических лиц в процессе передачи прав на ОПС, приведены в таблице 6.2.4.

Наибольшую активность как в передаче, так и в приобретении права собственности на знаки для товаров и услуг, проявляют иностранные лица – доля договоров с их участием составляет 53% и 55% от общего количества договоров, соответственно.

Приведенные в таблице 6.2.4 данные указывают на изменение активности физических лиц в передаче прав на ОПС. В 2002 году значительно уменьшилась, по сравнению с 2001 годом, доля договоров, в которых стороною, передающей права на изобретения и полезные модели, выступают физические лица. В то же время увеличилась, по сравнению

Таблиця 6.2.4

Активність учасників договорів про передачу права власності на ОПВ, зареєстрованих у 2002 році

Таблиця 6.2.4

Активность участников договоров о передаче права собственности на ОПС, зарегистрированных в 2002 году

Категорії суб'єктів господарської діяльності	Частка від загальної кількості зареєстрованих договорів, %							
	Доля от общего количества зарегистрированных договоров, %							
	Власники Владельцы				Правонаступники Правопреемники			
	Винаходи	Корисні моделі	Пром. зразки	Знаки для товарів і послуг	Винаходи	Корисні моделі	Пром. зразки	Знаки для товарів і послуг
Категории субъектов хозяйственной деятельности	Изобретения	Полезные модели	Пром. образцы	Знаки для товаров и услуг	Изобретения	Полезные модели	Пром. образцы	Знаки для товаров и услуг
Фізичні особи Физические лица	32,5	12,5	32,3	9,9	23, 6	62,5	32,3	11,1
Державні установи Государственные учреждения	3,2	0,0	3,2	3,1	0,8	0,0	3,2	0,0
Недержавні установи Негосударственные учреждения	35,8	87,5	58,1	32,2	45,5	25,0	58,1	33,8
Спільні підприємства Совместные предприятия	0,0	0,0	0,0	2,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Іноземні фірми Иностранные фирмы	28,5	0,0	6,4	52,6	30,1	12,5	6,4	55,1

говорів, в яких стороною, що приймає права на всі ОПВ, виступали фізичні особи.

Змінилися показники активності державних установ у передачі прав на ОПВ – у 2002 році частка реєстрацій щодо передачі права власності за їх участю, в цілому, зменшилася.

Що стосується показників активності недержавних установ, то частка зареєстрованих у 2002 році договорів за їх участю як сторони, що передає право на винаходи та корисні моделі, значно збільшилася, а договорів за участю недержавних установ як сторони, що приймає право на корисні моделі та промислові зразки, значно зменшилася.

Ліцензійні договори на використання винаходів, корисних моделей, знаків для товарів і послуг (табл. 6.2.5) здебільшого укладалися між недержавними установами, на використання промислових зразків – між фізичними особами та недержавними установами.

с 2001 годом, доля договоров, в которых стороною, принимающей права на все ОПС, выступали физические лица.

Изменились показатели активности государственных учреждений в передаче прав на ОПС – в 2002 году доля регистраций о передаче права собственности с их участием, в целом, уменьшилась.

Что касается показателей активности негосударственных учреждений, то доля зарегистрированных в 2002 году договоров с их участием как стороны, передающей право на изобретения и полезные модели, значительно увеличилась, а договоров с участием негосударственных учреждений как стороны, принимающей право на полезные модели и промышленные образцы, значительно уменьшилась.

Лицензионные договоры на использование изобретений, полезных моделей, знаков для товаров и услуг (табл. 6.2.5) большей частью заключались между негосударственными учреждениями, на использование промышленных образцов – между физическими лицами и негосударственными учреждениями.

Таблиця 6.2.5
Активність учасників ліцензійних до-
говорів, зареєстрованих у 2002 році

Таблиця 6.2.5
Активность участников лицензионных до-
говоров, зарегистрированных в 2002 году

Категорії суб'єктів господарської діяльності <i>Категории субъектов хозяйственной деятельности</i>	Частка від загальної кількості зареєстрованих договорів, % <i>Доля от общего количества зарегистрированных договоров, %</i>						
	Ліцензіари <i>Лицензиары</i>				Ліцензіати <i>Лицензиаты</i>		
	Винаходи <i>Изобретения</i>	Корисні моделі <i>Полезные модели</i>	Пром. зразки <i>Пром. образцы</i>	Знаки для товарів і послуг <i>Знаки для товаров и услуг</i>	Винаходи <i>Изобретения</i>	Корисні моделі <i>Полезные модели</i>	Пром. зразки <i>Пром. образцы</i>
Фізичні особи <i>Физические лица</i>	51,0	100,0	70,0	7,7	4,0	0,0	5,0
Державні установи <i>Государственные учреждения</i>	23,0	0,0	0,0	6,8	15,0	50,0	0,0
Недержавні установи <i>Негосударственные учреждения</i>	25,0	0,0	30,0	68,8	80,0	50,0	95,0
Спільні підприємства <i>Совместные предприятия</i>	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Іноземні фірми <i>Иностранные фирмы</i>	1,0	0,0	0,0	16,7	1,0	0,0	0,0

Змінилися показники активності державних установ – у 2002 році частка ліцензійних договорів за їх участю зменшилася за всіма об'єктами.

Збільшилася, порівняно з 2001 роком, частка ліцензійних договорів на використання винаходів та промислових зразків, в яких ліцензіаром виступає фізична особа.

Що стосується показників активності недержавних установ, то в 2002 році частка ліцензійних договорів за їх участю як сторони, що передає право на використання винаходів та корисних моделей, зменшилася, а частка договорів за участю недержавних установ як сторони, що приймає право на винаходи та промислові зразки, збільшилася.

Активність іноземних фірм на українському ринку товарів і послуг, порівняно з минулими роками, продовжує зменшуватися. Так, частка ліцензійних договорів на використання знаків, у яких ліцензіаром виступають іноземні особи, у 2002 році склала 16,7% від загальної кількості договорів.

Найбільшу активність, як і в минулі роки, виявляють фірми-власники то-

Изменились показатели активности государственных учреждений – в 2002 году доля регистраций лицензионных договоров с их участием уменьшилась по всем объектам.

Увеличилась, по сравнению с 2001 годом, доля лицензионных договоров на использование изобретений и промышленных образцов, в которых лицензиаром выступает физическое лицо.

Что касается показателей активности негосударственных учреждений, то в 2002 году доля лицензионных договоров с их участием как стороны, которая передает право на использование изобретений и полезных моделей, уменьшилась, а доля договоров с участием негосударственных учреждений как стороны, которая принимает право на изобретения и промышленные образцы, увеличилась.

Активность иностранных фирм на украинском рынке товаров и услуг, по сравнению с предыдущими годами, продолжает уменьшаться. Так, доля лицензионных договоров на использование знаков, в которых лицензиаром выступают иностранные лица, в 2002 году составила 16,7% от общего количества договоров.

Наибольшую активность, как и в предыдущие годы, проявляют фирмы-вла-

варних знаків із США, Німеччини та Великобританії. Серед відомих фірм на українському ліцензійному ринку представлені такі фірми, як Брітіш Америкен Тобакко (Брендз) Инк., Гуччіо Гуччі С.п.А. (сос'єте італієнне), Філіп Морріс Продактс С.А., Сос'єте де Продюї Нестле С.А.Юнілевер Н.В., ОАО «Нефтяная компания «Лукойл», Реємтсма Сігареттенфабрікен ГмбХ.

У 2002 році зберігалася тенденція зростання активності українських фізичних та юридичних осіб у передачі прав на знаки для товарів і послуг. Як свідчать дані таблиці 6.2.6, частка договорів про передачу права власності, сторонами яких виступають українські особи, збільшилася до 45%, ліцензійних договорів – до 82%.

Як позитивний фактор, слід відзначити те, що зберігається тенденція збільшення кількості ліцензійних договорів на використання ОПВ, в яких сторонами виступають українські учасники. Так, частка ліцензійних до-

дельцы товарных знаков из США, Германии и Великобритании. Среди известных фирм на украинском лицензионном рынке представлены такие фирмы, как Бритиш Америкен Тобакко (Брендз) Инк., Гуччио Гуччи С.г.А. (сосьете италиенне), Филип Моррис Продактс С.А., Сосьете де Продюи Нестле С.А.Юнилевер Н.В., ОАО «Нефтяная компания «Лукойл», Реемтсма Сигареттенфабрикен Гмбх.

В 2002 году сохранялась тенденция роста активности украинских физических и юридических лиц в передаче прав на знаки для товаров и услуг. Как свидетельствуют данные таблицы 6.2.6 доля договоров о передаче права собственности, сторонами которых выступают украинские лица, увеличилась до 45%, лицензионных договоров – до 82%.

Как положительный фактор, следует отметить то, что сохраняется тенденция увеличения количества лицензионных договоров на использование ОПС, в которых сторонами выступают украинские участники. Так, доля лицензион-

Таблиця 6.2.6
Участь українських та іноземних осіб у передачі прав на знаки для товарів і послуг

Таблица 6.2.6
Участие украинских и иностранных лиц в передаче прав на знаки для товаров и услуг

Сторони договору Стороны договора	Договори про передачу права власності Договоры о передаче права собственности				Ліцензійні договори Лицензионные договоры			
	2001		2002		2001		2002	
	кількість количество	%	кількість количество	%	кількість количество	%	кількість количество	%
Українські фізичні та/або юридичні особи Украинские физические и/или юридические лица	63	37,7	144	44,6	108	78,8	191	81,6
Іноземні особи Иностранные лица	90	53,9	169	52,3	3	2,2	11	4,7
Власник (ліцензіар) – українська фізична та/або юридична особа, правонаступник (ліцензіат) – іноземна особа	12	7,2	9	2,8	1	0,7	4	1,7
Владелец (лицензиар) – украинское физическое и/или юридическое лицо, правопреемник (лицензиат) – иностранное лицо								
Власник (ліцензіар) – іноземна особа, правонаступник (ліцензіат) – українська фізична та/або юридична особа	2	1,2	1	0,3	25	18,3	28	12,0
Владелец (лицензиар) – иностранное лицо, правопреемник (лицензиат) – украинское физическое и/или юридическое лицо								
Всього: Всего:	167	100,0	323	100,0	137	100,0	234	100,0

говорів, в яких українські учасники виступають ліцензіарами, в 2002 році становила 89% від загальної кількості ліцензійних договорів, частка договорів, в яких українські учасники виступають ліцензіатами – 95,5%. Це свідчить про зміцнення позицій національних виробників на внутрішньому ринку.

Розвиток українського ліцензійного ринку починався з торгівлі ліцензіями на винаходи (рис. 6.2.2). Так, у 1995-1996 роках частка зареєстрованих ліцензійних договорів на використання винаходів становила більше 80% від їх загальної кількості. Проте, з 1997 року спостерігається постійне збільшення реєстрацій відомостей про видачу ліцензій на використання знаків для товарів і послуг. У 2002 році їх частка досягла 66% (234 ліцензійні договори) від загальної кількості реєстрацій, що, насамперед, пов'язано з розвитком вітчизняного ринку товарів і послуг.

У 2002 році збільшилася і кількість реєстрацій відомостей про видачу ліцензій на використання винаходів та промислових зразків. Порівняно з 2001 роком їх кількість зросла на 45% та 55%, відповідно, що свідчить про розширення комерціалізації зазначених ОПВ.

6.3 Сучасний стан ринку об'єктів авторського права

Держдепартамент у 2002 році продовжував реєстрацію авторських договорів про передачу (відчуження) майнових прав на твір та авторських договорів про передачу виключного або невиключного права на використання твору. Відомості про реєстрацію договорів, які стосуються права автора на твір, що внесені до Державного реєстру договорів, які стосуються права автора на твір, частково опубліковані в офіційному бюлетені Держдепартаменту «Авторське право і суміжні права» № 1 за 2002 рік. У повному обсязі зазначені відомості будуть опубліковані у другому номері офіційного бю-

них договорів, в которых украинские участники являются лицензиарами, в 2002 году составляла 89% от общего количества лицензионных договоров, доля договоров, в которых украинские участники являются лицензиатами – 95,5%. Это свидетельствует об укреплении позиций национальных производителей на внутреннем рынке.

Развитие украинского лицензионного рынка начиналось с торговли лицензиями на изобретения (рис. 6.2.2). Так, в 1995-1996 годах доля зарегистрированных лицензионных договоров на использование изобретений составляла большее 80% от их общего количества. Однако с 1997 года наблюдается постоянное увеличение регистраций лицензионных договоров на использование знаков для товаров и услуг. В 2002 году их доля достигла 66% (234 лицензионных договора) от общего количества регистраций, что, прежде всего, связано с развитием отечественного рынка товаров и услуг.

В 2002 году увеличилось и количество регистраций лицензий на использование изобретений и промышленных образцов. По сравнению с 2001 годом их количество увеличилось на 45% и 55%, соответственно, что свидетельствует о расширении коммерциализации указанных ОПВ.

6.3 Современное состояние рынка объектов авторского права

Госдепартамент в 2002 году продолжал регистрацию авторских договоров о передаче (отчуждении) имущественных прав на произведение и авторских договоров о передаче исключительного или неисключительного права на использование произведения. Сведения о регистрации договоров, касающихся права автора на произведение, внесенные в Государственный реестр договоров, которые касаются права автора на произведение, частично опубликованы в официальном бюллетене Госдепартаменту «Авторское право и смежные права» № 1 за 2002 год. В полном объеме указанные сведения будут опубликованы во втором номере официального бюллетеня «Авторское

летеня «Авторське право і суміжні права» та в «Каталозі державної реєстрації», які будуть видані у 2003 році.

У 2002 році подано 144 заявки на реєстрацію договорів, які стосуються права автора на твір, прийнято 93 рішення про реєстрацію.

Зареєстровано 52 авторських договори про передачу (відчуження) майнових прав на твір, 28 авторських договорів про передачу виключного права на використання твору, 13 авторських договорів про передачу невиключного права на використання твору.

Переважна більшість договорів стосується передачі прав від авторів творів юридичним особам – 63 договори, та фізичним особам – 21 договір. Це «первісний» ринок об'єктів авторського права. Крім цього, зареєстровано 8 авторських договорів між юридичними особами та 1 договір між юридичною та фізичними особами.

Як свідчать статистичні дані щодо реєстрації договорів, які стосуються права автора на твір (рис. 6.3.1), кількість реєстрацій у звітному році зменшилась порівняно з попередніми роками. Це пов'язано, насамперед, з тим, що реєстрація договорів, які стосуються права автора на твір, носить добровільний характер.

6.4 Стимулювання творчої діяльності

З метою заохочення винахідників України до винахідницької діяльності, а власників патентів на винаходи та корисні моделі до впровадження передових технічних рішень у виробництво щорічно проводиться конкурс «Винахід року».

У 2002 році підбито підсумки конкурсу «Винахід – 2001» та оголошено конкурс «Винахід – 2002». В конкурсі «Винахід – 2001» взяли участь 348 винаходів з 25 регіонів України.

За результатами всеукраїнських конкурсів «Винахід року» переможці 2000 і 2001 років були направлені для

право и смежные права» и в «Каталоге государственной регистрации», которые будут изданы в 2003 году.

В 2002 году подано 144 заявки на регистрацию договоров, которые касаются права автора на произведение, принято 93 решения о регистрации.

Зарегистрировано 52 авторских договора о передаче (отчуждении) имущественных прав на произведение, 28 авторских договоров о передаче исключительного права на использование произведения, 13 авторских договоров о передаче неисключительного права на использование произведения.

Большинство договоров касается передачи прав от авторов произведений юридическим лицам – 63 договора, и физическим лицам – 21 договор. Это «первичный» рынок объектов авторского права. Кроме этого, зарегистрировано 8 авторских договоров между юридическими лицами и 1 договор между юридическим и физическим лицом.

Как свидетельствуют статистические данные о регистрации договоров, которые касаются права автора на произведение (рис. 6.3.1), количество регистраций в отчетном году уменьшилось по сравнению с предшествующими годами. Это связано, в первую очередь, с тем, что регистрация договоров, которые касаются права автора на произведение, носит добровольный характер.

6.4 Стимулирование творческой деятельности

С целью стимулирования изобретателей Украины к изобретательской деятельности, а владельцев патентов на изобретения и полезные модели к внедрению передовых технических решений в производство, ежегодно проводится конкурс «Изобретение года».

В 2002 году подведены итоги конкурса «Изобретение – 2001» и объявлен конкурс «Изобретение – 2002». В конкурсе «Изобретение – 2001» приняли участие 348 изобретений из 25 регионов Украины.

По результатам всеукраинских конкурсов «Изобретение года» победители 2000 и 2001 годов были направлены для

Рис. 6.2.2 Динаміка розвитку ліцензійного ринку ОПВ в Україні

Рис. 6.2.2 Динамика развития рынка ОПС в Украине

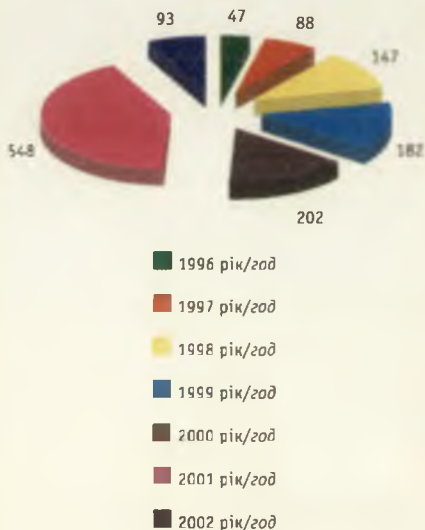

Рис. 6.3.1 Кількість державних реєстрацій договорів, які стосуються права автора на твір

Рис. 6.3.1 Количество государственных регистраций договоров, которые касаются права автора на произведение

участі в 30-й Міжнародній виставці винаходів, нових технологій та продукції, що проходила у виставковому комплексі «Палекспо», м. Женева, у травні 2002 року. За сприяння Департаменту на виставці вперше представлена експозиція України. Це – лікарський препарат «Ербісол» – гепатопротектор та імунomodulatory широкого спектру дії, який лікує цілу низку захворювань, у тому числі онкологічних, автор Ніколаєнко О.М.; принципово новий силовий агрегат для сільськогосподарських машин, що працює на стислому повітрі і тим самим заощадує паливно-мастильні матеріали, автор Ліщук О.О.; апарат «Екзоскелетон», що може використовуватись і як тренажер, і в лікувальних цілях, автор Осадчий Є.О. та винахід «Спосіб термообробки монокристалів вольфрамату кадмію», який використано при розробці низки приладів для контролю рівня радіоактивного опромінювання, автор Нагорна Л.Л. Разноманітність винаходів, представлених від України в таких галузях, як медицина, машинобудування, електронна промисловість та товари для спорту і відпочинку, свідчить про великий потенціал наших винахідників, розмаїття їх творчих інтересів. Усі ці оригінальні розробки привернули увагу відвідувачів виставки і здобули високу оцінку авторитетного міжнародного журі. За підсумками участі у виставці Нагорна Л.Л. нагороджена золотою медаллю, Осадчий Є.О. – срібною, а Ніколаєнко О.М. та Ліщук О.О. отримали бронзові нагороди.

25 квітня 2002 року відбулися урочисті збори науково-технічної та творчої громадськості України і міста Києва з нагоди святкування Всесвітнього дня інтелектуальної власності. В урочистостях взяли участь представники ВОІВ, Міністерства освіти і науки України, міністерств, відомств, організацій і підприємств, Київської міської державної адміністрації, а також представники громадських організацій – Всеукраїнської асоціації патентних повірених, Всеукраїнської асоціації інтелектуальної власності, Спілки

участия в 30-й Международной выставке изобретений, новых технологий и продукции, которая проходила в выставочном комплексе «Палекспо», г. Женева, в мае 2002 года. При содействии Госдепартамента на выставке впервые была представлена экспозиция Украины. Это – лечебный препарат «Ербисол» – гепатопротектор и иммуномодулятор широкого спектра действия, который лечит целый ряд заболеваний, в том числе онкологических, автор Николаенко А.Н.; принципиально новый силовой агрегат для сельскохозяйственных машин, работающий на сжатом воздухе и тем самым экономящий горюче-смазочные материалы, автор Лищук А.А.; аппарат «Екзоскелетон», который может использоваться и как своеобразный тренажер, и в лечебных целях, автор Осадчий Е.А.; и изобретение «Способ термообработки монокристаллов вольфрамата кадмия», которое использовано при разработке ряда приборов для контроля уровня радиоактивного облучения, автор Нагорная Л.Л. Разнообразие изобретений, представленных от Украины в таких отраслях, как медицина, машиностроение, электронная промышленность и товары для спорта и отдыха, свидетельствует о большом потенциале наших изобретателей, разнообразии их творческих интересов. Все эти оригинальные разработки привлекли большое внимание посетителей выставки и получили высокую оценку авторитетного международного жюри. По итогам участия в выставке Нагорная Л.Л. награждена золотой медалью, Осадчий Е.А. – серебряной, а Николаенко А.Н. и Лищук А.А. получили бронзовые награды.

25 апреля 2002 года состоялось торжественное собрание научно-технической и творческой общественности Украины и города Киева по случаю празднования Всемирного дня интеллектуальной собственности. В торжествах приняли участие представители ВОИС, Министерства образования и науки Украины, министерств, ведомств, организаций и предприятий, Киевской городской государственной администрации, а также представители общественных организаций – Всеукраинской ассоциации патентных поверенных, Всеукраинской ассоциации интеллектуальной собственности

наукових та інженерних об'єднань України, Асоціації власників товарних знаків України, Українського Союзу інтелектуальної власності та інші. Під час зборів були відзначені Почесними грамотами МОН України та Грамотами Держдепартаменту кращі працівники державної системи охорони інтелектуальної власності, а також від імені ВОІВ були вручені медалі кращим винахідникам 2001 року:

- у категорії «Найкращий винахідник 2001 року» – Співаку Миколі Яковичу, доктору біологічних наук, професору, завідувачу відділом проблем інтерферону та імунomodulatorів Інституту мікробіології та вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України;

- у категорії «Найкраща жінка-винахідник» – Самохіній Любові Михайлівні, кандидату біологічних наук, завідувачій відділом біохімічних радіоімунологічних і імунферментних методів досліджень інституту терапії Національної академії медичних наук України;

- у категорії «Найкращий винахід 2001 року» – Завірюсі Анатолію Івановичу, академіку Української академії аграрних наук, доктору ветеринарних наук, завідувачу лабораторії Українського інституту ветеринарної медицини;

- у категорії «Найкращий молодий винахідник» – Давиденку Павлу Андрійовичу, учню 10-а класу Чернігівського ліцею № 15.

З метою підтримки обдарованої учнівської молоді та підготовки її до активної професійної та громадської діяльності, Держдепартамент взяв участь в роботі журі конкурсу юних талантів «Нові імена в природознавчих науках», який був організований Національним еколого-натуралістичним центром учнівської молоді та Міністерством освіти і науки України. За результатами конкурсу відбулось вручення 3-х грошових премій переможцям – Леоніду Ламкіко з м. Києва, Андрію Нестору з м. Ладизжин та Олегу Серкізу з м. Запоріжжя.

ти, Союзу научных и инженерных объединений Украины, Ассоциации собственников товарных знаков Украины, Украинского Союза интеллектуальной собственности и другие. Во время собрания лучшие работники государственной системы охраны интеллектуальной собственности были награждены Почетными грамотами МОН Украины и Грамотами Госдепартамента, от имени ВОИС были вручены медали лучшим изобретателям 2001 года:

- в категории «Лучший изобретатель 2001 года» – Спиваку Николаю Яковлевичу, доктору биологических наук, профессору, заведующему отделом проблем интерферона и иммуномодуляторов Института микробиологии и вирусологии им. Д.К. Заболотного НАН Украины;

- в категории «Лучшая женщина-изобретатель» – Самохиной Любови Михайловне, кандидату биологических наук, заведующей отделом биохимических радиоиммунологических и иммуноферментных методов исследований института терапии Национальной академии медицинских наук Украины;

- в категории «Лучшее изобретение 2001 года» – Завирюхе Анатолию Ивановичу, академику Украинской академии аграрных наук, доктору ветеринарных наук, заведующему лабораторией Украинского института ветеринарной медицины;

- в категории «Лучший молодой изобретатель» – Давиденко Павлу Андреевичу, ученику 10-а класса Черниговского лицея № 15.

С целью поддержки талантливой учащейся молодежи и подготовке ее к активной профессиональной и общественной деятельности, Госдепартамент принял участие в работе жюри конкурса юных талантов «Новые имена в естественных науках», который был организован Национальным эколого-натуралістическим центром учащейся молодежи и Министерством образования и науки Украины. По результатам конкурса состоялось вручение 3-х денежных премий победителям – Леониду Ламкико из г. Киева, Андрею Нестору из г. Ладизжин и Олегу Серкизу из г. Запорожье.

7 Удосконалення системи підготовки та підвищення кваліфікації спеціалістів

7 Усовершенствование системы подготовки и повышения квалификации специалистов

Координацію робіт щодо розвитку, удосконалення та функціонування системи підготовки спеціалістів з питань інтелектуальної власності в Україні здійснює Державний департамент інтелектуальної власності.

На сьогодні дванадцять вищих навчальних закладів України мають ліцензію на право підготовки спеціалістів і магістрів за спеціальністю «Інтелектуальна власність» – Інститут інтелектуальної власності і права, Міжгалузевий інститут підвищення кваліфікації кадрів з нових напрямків розвитку техніки і технології при Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут» (МІПК НТУУ «ХПІ»), Національний технічний університет України «ХПІ», Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут» (НТУУ «КПІ»), Міжнародний університет фінансів при КПІ, Інститут економіки, управління та господарського права «КРОК» (м. Київ), Національна металургійна академія України (м. Дніпропетровськ), Тернопільська академія народного господарства, Українська інженерно-педагогічна академія (м. Харків), Східноукраїнський державний університет (м. Луганськ), Київський міжнародний університет та Інститут менеджменту та інноваційного бізнесу.

Відповідно до Указу Президента України «Про заходи щодо охорони інтелектуальної власності», запроваджено вивчення основ інтелектуальної власності у вищих навчальних закладах України всіх рівнів акредитації та нап-

Координацию работ по развитию, усовершенствованию и функционированию системы подготовки специалистов по вопросам интеллектуальной собственности в Украине осуществляет Государственный департамент интеллектуальной собственности.

Сегодня двенадцать высших учебных заведений Украины есть лицензия на право подготовки специалистов и магистров по специальности «Интеллектуальная собственность» – Институт интеллектуальной собственности и права (ИИСП), Межотраслевой институт повышения квалификации кадров по новым направлениям развития техники и технологии при Национальном техническом университете Украины «Харьковский политехнический институт» (МИПК НТУУ «ХПИ»), Национальный технический университет Украины «ХПИ», Национальный технический университет Украины «КПИ» (НТУУ «КПИ»), Международный университет финансов при КПИ, Институт экономики, управления и хозяйственного права «КРОК» (г. Киев), Национальная металлургическая академия Украины (г. Днепропетровск), Тернопольская академия народного хозяйства, Украинская инженерно-педагогическая академия (г. Харьков), Восточно-украинский государственный университет (г. Луганск), Киевский международный университет и Институт менеджмента и инновационного бизнеса.

В соответствии с Указом Президента Украины «О мерах по охране интеллектуальной собственности» введено изучение основ интеллектуальной собственности в высших учебных заведениях Украины всех уровней аккредитации и направлений подготовки, в том числе

рямків підготовки, в тому числі підготовку фахівців з питань інтелектуальної власності для органів державної влади та закладів освіти, науки, культури.

За ініціативою Держдепартаменту в 2002 році розпочато підготовку за державним замовленням фахівців з питань інтелектуальної власності (спеціальність «Інтелектуальна власність») у Національному технічному університеті України «КПІ» – 25 осіб і Національному технічному університеті України «ХПІ» – 20 осіб.

Для участі у науково-дослідних роботах, науково-методичній та практичній роботі з підготовки, перепідготовки та підвищенні кваліфікації фахівців з питань охорони інтелектуальної власності, підготовці та підвищенні кваліфікації викладачів, розробці навчальних планів і програм, а також підготовці до видання учбово-методичної літератури Держдепартамент залучає ІІВП, який має певні напрацювання з цих питань. ІІВП – єдиний в Україні спеціалізований вищий навчальний заклад III рівня акредитації, що має ліцензії на підготовку фахівців за спеціальністю «Інтелектуальна власність» освітньо-кваліфікаційних рівнів «спеціаліст» і «магістр».

Інститутом інтелектуальної власності і права у 2002 році у співпраці з провідними фахівцями Держдепартаменту розроблено п'ять навчальних посібників та ухвалено до видання Міністерством освіти і науки України (МОН України). Розроблено та погоджено з науково-методичними центрами середньої і вищої освіти МОН України «План видання навчально-методичної літератури з питань інтелектуальної власності на 2003-2004 роки».

Ще один напрямок роботи – запровадження предмета «Основи інтелектуальної власності» у середніх школах. У 2002 році Держдепартамент разом з ІІВП завершив експеримент у середній спеціалізованій школі № 41 м. Києва з профільними суспільно-гуманітарними і юридичними класами, в рамках якого вперше в Україні впроваджено факультативний курс «Основи інтелектуальної власності».

підготовку спеціалістів по вопросам интеллектуальной собственности для органов государственной власти и учреждений образования, науки, культуры.

По инициативе Госдепартамента в 2002 году начата подготовка по государственному заказу специалистов по вопросам интеллектуальной собственности (специальность «Интеллектуальная собственность») в Национальном техническом университете Украины «КПИ» – 25 человек и Национальном техническом университете Украины «ХПИ» – 20 человек.

Для участия в научно-исследовательских работах, научно-методической и практической работе по подготовке, переподготовке и повышению квалификации специалистов по вопросам охраны интеллектуальной собственности, подготовке и повышению квалификации преподавателей, разработке учебных планов и программ, а также подготовке к изданию учебно-методической литературы Госдепартамент привлекает ИИСП, который имеет определенные наработки в этих вопросах. ИИСП – единственное в Украине специализированное высшее учебное заведение III уровня аккредитации, которое имеет лицензии на подготовку специалистов по специальности «Интеллектуальная собственность» образовательно-квалификационных уровней «специалист» и «магистр».

Институтом интеллектуальной собственности и права в 2002 году совместно с ведущими специалистами Госдепартамента разработаны пять учебных пособий и утверждены к изданию Министерством образования и науки Украины (МОН Украины). Разработан и согласован с научно-методическими центрами среднего и высшего образования МОН Украины «План издания учебно-методической литературы по интеллектуальной собственности на 2003-2004 годы».

Еще одно направление работы – внедрение предмета «Основы интеллектуальной собственности» в средних школах. В 2002 году Госдепартамент вместе с ИИСП завершил эксперимент в средней специализированной школе № 41 г. Киева с профильными общественно-гуманитарными и юридическими классами, в рамках которого впервые в Украине введен факультативный курс «Основы интеллектуальной собственности».

28–29 серпня 2002 в Інституті інтелектуальної власності і права спільно з Асоціацією керівників шкіл України організовано та проведено навчальний семінар для підвищення кваліфікації викладачів загальноосвітніх навчальних закладів, що визначені пілотними з апробації курсу «Основи інтелектуальної власності».

Держдепартамент приділяє велику увагу творчій співпраці з вищими навчальними закладами України. Так, згідно з Угодою між Держдепартаментом та НТУУ «КПІ» 14 січня 2002 року провідні фахівці на чолі з головою Держдепартаменту взяли участь у засіданні Вченої Ради НТУУ «КПІ», а 22–24 травня 2002 року взяли участь у II Всеукраїнській науково-практичній конференції студентів, аспірантів та молодих вчених «Крок у майбутнє».

Значною подією в цьому напрямку стало проведення 11 грудня 2002 року спільного з ВОІВ та НТУУ «КПІ» Національного семінару «Освіта та підвищення кваліфікації у сфері інтелектуальної власності», в роботі якого взяли участь представники ВОІВ, директор Всесвітньої Академії ВОІВ д-р Синджела Мпазі, провідні фахівці в сфері інтелектуальної власності іноземних країн, керівники і викладачі вищих навчальних закладів країни та керівники організацій, діяльність яких стосується проблем розвитку людських ресурсів.

Держдепартамент надає можливість проходити виробничу, переддипломну практику та стажування випускникам і аспірантам вищих навчальних закладів країни як у своїх функціональних підрозділах, так і в Укрпатенті та УААСП. У 2002 році в системі Держдепартаменту пройшли практику та стажування 55 студентів Інституту інтелектуальної власності і права, НТУУ «КПІ», Київського державного університету ім. Тараса Шевченка, Національного університету «Києво-Могилянська Академія», Міжрегіональної Академії управління персоналом (МАУП), Інституту економіки, управління та господарського права «КРОК», Академії державної податкової служби

28–29 августа 2002 года в Институте интеллектуальной собственности и права совместно с Ассоциацией руководителей школ Украины организован и проведен учебный семинар для повышения квалификации преподавателей общеобразовательных учебных заведений, которые были определены как пилотные по апробации курса «Основы интеллектуальной собственности».

Госдепартамент уделяет большое внимание творческому сотрудничеству с высшими учебными заведениями Украины. Так, в соответствии с Соглашением между Госдепартаментом и НТУУ «КПИ» 14 января 2002 года ведущие специалисты во главе с председателем Госдепартамента приняли участие в заседании Ученого Совета НТУУ «КПИ», а 22–24 мая 2002 года приняли участие во II Всеукраинской научно-практической конференции студентов, аспирантов и молодых ученых «Шаг в будущее».

Значительным событием в этом направлении стало проведение 11 декабря 2002 года совместного с ВОИС и НТУУ «КПИ» Национального семинара «Образование и повышение квалификации в сфере интеллектуальной собственности», в работе которого приняли участие представители ВОИС, директор Всемирной Академии ВОИС д-р Синджела Мпази, ведущие специалисты в сфере интеллектуальной собственности зарубежных стран, руководители и преподаватели высших учебных заведений Украины, руководители организаций, деятельность которых имеет отношение к проблеме развития человеческих ресурсов.

Госдепартамент предоставляет возможность проходить производственную, преддипломную практику и стажировку выпускникам и аспирантам высших учебных заведений страны как в своих функциональных подразделениях, так и в Укрпатенте и УААСП. В 2002 году в системе Госдепартамента прошли практику и стажировку 55 студентов Института интеллектуальной собственности и права, НТУУ «КПИ», Киевского государственного университета им. Тараса Шевченко, Национального университета «Києво-Могилянська Академія», Міжрегіональної Академії управління персоналом (МАУП), Інституту економіки, управління та господарського права «КРОК», Академії державної податкової служби

України та Одеського національного університету.

Держдепартамент приділяє значну увагу підготовці та підвищенню кваліфікації фахівців, які працюють у державній системі охорони інтелектуальної власності та закладах, що входять до сфери його управління, а також підготовці та підвищенню кваліфікації фахівців органів державної влади, з якими співпрацює. У 2002 році в ІІВП відбувся черговий випуск фахівців з інтелектуальної власності (37 осіб), в тому числі 21 особа – працівники державної системи інтелектуальної власності. На першому курсі ІІВП навчається 73 особи, в тому числі 28 – представники органів державної влади: 16 працівників Держдепартаменту, 5 осіб з Міністерства внутрішніх справ України, 3 особи з Державної митної служби України, 2 особи від Верховного суду України і 2 особи від Вищого господарського суду України. На II курсі продовжують навчання 45 осіб, з них 22 – працівники державної системи інтелектуальної власності.

У 2002 році 49 патентознавців закінчили курси підвищення кваліфікації в ІІВП, в тому числі в рамках підготовки кандидатів у представники у справах інтелектуальної власності (патентні повірені) – 41 фахівець.

Крім того, ІІВП розпочав підготовку 46 професійних оцінювачів прав на об'єкти інтелектуальної власності за програмою базової підготовки оцінювачів за спеціалізацією «Оцінка прав на об'єкти інтелектуальної власності» в межах напрямку «Оцінка цілісних майнових комплексів, паїв, цінних паперів, майнових прав та нематеріальних активів, у тому числі прав на об'єкти інтелектуальної власності».

У 2002 році вперше закінчили курси підвищення кваліфікації в ІІВП 43 фахівця з питань боротьби з правопорушеннями у сфері інтелектуальної власності та високих технологій, з них 24 працівника Державного департаменту служби боротьби з економічною злочинністю Міністерства внутрішніх справ України та 19 державних інспекторів з питань інтелектуальної власності Держдепартаменту.

ной налоговой службы Украины и Одесского национального университета.

Госдепартамент уделяет значительное внимание подготовке и повышению квалификации специалистов, которые работают в государственной системе охраны интеллектуальной собственности и учреждениях, которые входят в сферу его управления, а также подготовке и повышению квалификации специалистов органов государственной власти, с которыми сотрудничает. В 2002 году в ИИСП состоялся очередной выпуск специалистов по интеллектуальной собственности (37 человек), в том числе 21 человек – работники государственной системы интеллектуальной собственности. На первом курсе ИИСП учится 73 человека, в том числе 28 – представители органов государственной власти: 16 работников Госдепартаменту, 5 человек из Министерства внутренних дел Украины, 3 человека из Государственной таможенной службы Украины, 2 человека от Верховного суда Украины и 2 человека от Высшего хозяйственного суда Украины. На II курсе продолжают обучение 45 человек, из них 22 – работники государственной системы интеллектуальной собственности.

В 2002 году 49 патентоведов закончили курсы повышения квалификации в ИИСП, в том числе в рамках подготовки кандидатов в представители по делам интеллектуальной собственности (патентные поверенные) – 41 специалист.

Кроме того, ИИСП начал подготовку 46 профессиональных оценщиков прав на объекты интеллектуальной собственности по программе базовой подготовки оценщиков по специализации «Оценка прав на объекты интеллектуальной собственности» в рамках направления «Оценка целостных имущественных комплексов, паев, ценных бумаг, имущественных прав и нематериальных активов, в том числе прав на объекты интеллектуальной собственности».

В 2002 году впервые закончили курсы повышения квалификации в ИИСП 43 специалиста по вопросам борьбы с правонарушениями в сфере интеллектуальной собственности и высоких технологий, из них 24 сотрудника Государственного департамента службы борьбы с экономической преступностью Министерства внутренних дел Украины и 19 государственных инспекторов по вопросам интеллектуальной собственности Госдепартаменту.

Госдепартамент осуществляет подго-

Держдепартамент здійснює підготовку, атестацію та реєстрацію представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених), контролює виконання патентними повіреними вимог, що пред'являються до їх діяльності. Комісія Держдепартаменту по атестації представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених) у 2002 році провела атестацію 41 кандидата у патентні повірені.

Станом на 1 січня 2003 року в Україні зареєстровано 236 патентних повірених, які надають послуги у сфері охорони інтелектуальної власності в 28 містах України.

Одним із напрямків формування та розповсюдження знань у сфері інтелектуальної власності є наукові конференції та науково-практичні семінари. Щорічно в Україні проводиться кілька десятків таких заходів. Вони спрямовані на ефективний обмін досвідом та розповсюдження інформації з питань охорони інтелектуальної власності.

За рік, що минув, Держдепартамент організував, провів та взяв участь в роботі 28 конференцій та семінарів з питань охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності (з них 6 міжнародних), зокрема таких:

- Міжнародна конференція «Київ – центр накопичення досвіду захисту прав на інтелектуальну власність в галузі високих технологій в Україні», що проводилась Українським союзом інтелектуальної власності під егідою державної адміністрації м. Києва за підтримки «Фонду сприяння демократії» Посольства Сполучених Штатів Америки;

- Міжнародний практичний семінар для працівників судової і виконавчої влади щодо охорони прав інтелектуальної власності (спільно з ВОІВ, Коаліцією з питань захисту прав інтелектуальної власності (CIPR) та Вищим господарським судом України);

- II Всеукраїнська науково-практична конференція «Проблеми підготовки спеціалістів з інтелектуальної власності в Україні»;

- Семінар «Новітні технології у кі-

товку, аттестацию и регистрацию представителей по делам интеллектуальной собственности (патентных поверенных), контролирует выполнение патентными поверенными требований, которые предъявляются к их деятельности. Комиссия Госдепартамента по аттестации представителей по делам интеллектуальной собственности (патентных поверенных) в 2002 году провела аттестацию 41 кандидата в патентные поверенные.

По состоянию на 1 января 2003 года в Украине зарегистрировано 236 патентных поверенных, которые предоставляют услуги в сфере охраны интеллектуальной собственности в 28 городах Украины.

Одним из направлений формирования и распространения знаний об интеллектуальной собственности являются научные конференции и научно-практические семинары. Ежегодно в Украине проводится несколько десятков таких мероприятий. Они направлены на эффективный обмен опытом и распространение информации по вопросам охраны интеллектуальной собственности.

За минувший год Госдепартамент организовал, провел и принял участие в работе 28 конференций и семинаров по вопросам охраны прав на объекты интеллектуальной собственности (из них 6 международных), в частности таких:

- Международная конференция «Київ – центр накопления опыта защиты прав на интеллектуальную собственность в области высоких технологий в Украине», которая проводилась Украинским союзом интеллектуальной собственности под эгидой Государственной администрации г. Киева при поддержке «Фонда содействия демократии» Посольства Соединенных Штатов Америки;

- Международный практический семинар для работников судебной и исполнительной власти по охране прав интеллектуальной собственности (совместно с ВОИС, Коалицией по вопросам защиты прав интеллектуальной собственности (CIPR) и Высшим хозяйственным судом Украины);

- II Всеукраинская научно-практическая конференция «Проблемы подготовки специалистов по интеллектуальной собственности в Украине»;

- Семинар «Новейшие технологии в кинематографе и смежные права» и се-

нематографі та суміжні права» та семінар з питань аудіовізуальних і кінематографічних прав, організатором якого була Незалежна асоціація телерадіомовників;

– Національний науково-практичний семінар «Міжнародний досвід охорони прав на біотехнології та сорти рослин» (спільно з ВОІВ та Радою Міністрів Автономної Республіки Крим);

– Семінар «Вирішення спорів в судовому та адміністративному порядку» (спільно з ЄПВ);

– VI Міжнародна конференція «Актуальні проблеми охорони інтелектуальної власності» (спільно з ВОІВ, МОН України, Радою Міністрів Автономної Республіки Крим, Всеукраїнською асоціацією представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених) та Таврійською асоціацією інтелектуальної власності);

– Семінар «Сучасний стан та механізми захисту авторського права та суміжних прав в Україні» (в рамках VI національної виставки реклами, маркетингових технологій та мас-медіа REX 2002);

– Національний семінар «Захист прав у сфері інтелектуальної власності в Україні: роль правоохоронних контролюючих органів і державних інспекторів з питань інтелектуальної власності», в роботі якого взяли участь представники ВОІВ, міжнародних організацій (IFPI, CIPR, BSA, PBN, Інтерполу), митних служб Данії і Росії, Російського товариства авторів, представники деяких міністерств, відомств та патентні повірені.

Крім конференцій та семінарів Держдепартамент у звітному році провів понад 20 засідань «круглих столів» і нарад за такою тематикою: «Подання до закладу експертизи матеріалів заявки на винахід (корисну модель) в електронному вигляді. Можливості та проблеми», «Проблеми правової охорони комерційних (фірмових) найменувань суб'єктів підприємницької діяльності – юридичних осіб», «Показники патентної статистики як індикатор розвитку внутрішнього рин-

минар по вопросам аудиовизуальных и кинематографических прав, организатором которого была Независимая ассоциация телерадиовещателей;

– Национальный научно-практический семинар «Международный опыт охраны прав на биотехнологии и сорта растений» (совместно с ВОИС и Советом Министров Автономной Республики Крым);

– Семинар «Решение споров в судебном и административном порядке» (совместно с ЕПВ);

– VI Международная конференция «Актуальные проблемы охраны интеллектуальной собственности» (совместно с ВОИС, МОН Украины, Советом Министров Автономной Республики Крым, Всеукраинской Ассоциацией представителей по делам интеллектуальной собственности (патентных поверенных) и Таврийской ассоциацией интеллектуальной собственности);

– Семинар «Современное состояние и механизмы защиты авторского права и смежных прав в Украине» (в рамках VI национальной выставки рекламы, маркетинговых технологий и масс-медиа REX 2002);

– Национальный семинар «Защита прав в сфере интеллектуальной собственности в Украине: роль правоохранительных контролирующих органов и государственных инспекторов по вопросам интеллектуальной собственности», в работе которого приняли участие представители ВОИС, международных организаций (IFPI, CIPR, BSA, PBN, Интерпола), таможенных служб Дании и России, Русского общества авторов, представители ряда министерств, ведомств и патентные поверенные.

Кроме конференций и семинаров, Госдепартамент в отчетном году провел свыше 20 заседаний «круглых столов» и совещаний по такой тематике: «Подача в учреждение экспертизы материалов заявки на изобретение (полезную модель) в электронном виде. Возможности и проблемы», «Проблемы правовой охраны коммерческих (фирменных) наименований субъектов предпринимательской деятельности – юридических лиц», «Показатели патентной статистики как индикатор развития внутреннего рынка Украины и экспортного потенциала отечественных

ку України та експортного потенціалу вітчизняних товаровиробників. Дослідження можливостей патентної статистики для визначення перспективності галузей економіки України», «Практика застосування Тимчасового переліку послуг, що надаються Укрпатентом, тарифи на ці послуги. Проблеми та шляхи їх вирішення», «Восьма редакція Міжнародної класифікації товарів і послуг. Поради користувачам МКТП», «Авторське право і суміжні права у телерадіопросторі України. Автор і користувач інтелектуальної власності», «Сучасний стан захисту авторських та суміжних прав в індустрії розваг», «Нова редакція Закону України «Про авторське право і суміжні права: практична реалізація».

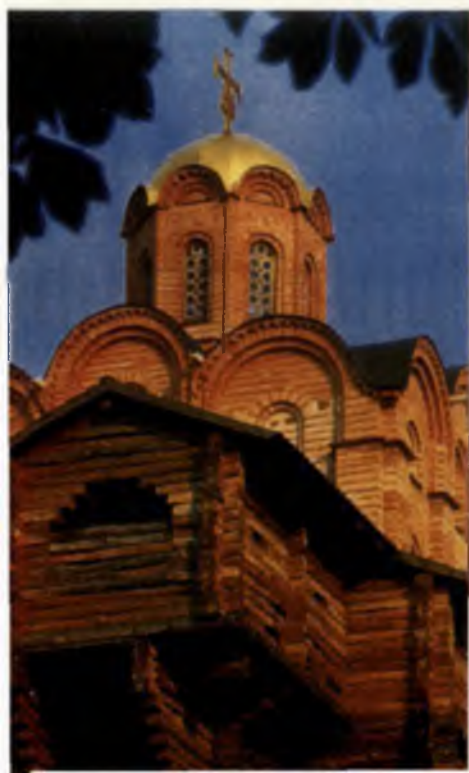
Організовано і проведено серію позапланових «круглих столів» та нарад: з питань співпраці Держдепартаменту і МВС України, з проблем подальшої співпраці державних інспекторів та інспекторів УААСП у напрямку контролю за дотриманням користувачами творів літератури і мистецтва чинного законодавства України з авторського права і суміжних прав; з проблеми запровадження Вищою атестаційною комісією України (ВАК) нових наукових спеціальностей у сфері інтелектуальної власності; з питань введення контрольних марок з голографічними захисними елементами; з питань створення кафедри ЮНЕСКО в Інституті інтелектуальної власності і права; з організації навчання з основ інтелектуальної власності для державних інспекторів з інтелектуальної власності, вчителів середніх шкіл, державних службовців для судових органів України, Державної митної служби України та МВС України; з організації дистанційного навчання та співпраці з Академією ВОІВ.

На 2003 рік Держдепартаментом заплановано проведення низки заходів, спрямованих на забезпечення державної системи охорони інтелектуальної власності висококваліфікованими спеціалістами.

товаропроизводителей. Исследование возможностей патентной статистики для определения перспективности областей экономики Украины», «Практика применения Временного перечня услуг, предоставляемых Укрпатентом, тарифы на эти услуги. Проблемы и пути их решения», «Восьмая редакция Международной классификации товаров и услуг. Советы пользователям МКТП», «Авторское право и смежные права в телерадиопространстве Украины. Автор и пользователь интеллектуальной собственности», «Современное состояние защиты авторских и смежных прав в индустрии развлечений», «Новая редакция Закона Украины «Об авторском праве и смежных правах: практическая реализация».

Организована и проведена серия внеплановых «круглых столов» и совещаний: по вопросам сотрудничества Госдепартамента и МВД Украины; по проблемам дальнейшего сотрудничества государственных инспекторов и инспекторов УААСП в направлении контроля над соблюдением пользователями произведений литературы и искусства действующего законодательства Украины по авторскому праву и смежным правам; по проблеме открытия Высшей аттестационной комиссией Украины (ВАК) новых научных специальностей в сфере интеллектуальной собственности; по вопросам введения контрольных марок с голографическими защитными элементами; по вопросам создания кафедры ЮНЕСКО в Институте интеллектуальной собственности и права; организации обучения основам интеллектуальной собственности учителей средних школ, государственных инспекторов по интеллектуальной собственности, государственных служащих судебных органов Украины, Государственной таможенной службы Украины и МВД Украины; по организации дистанционного обучения и сотрудничества с Академией ВОИС.

На 2003 год Госдепартамент планировал проведение ряда мероприятий, направленных на обеспечение государственной системы охраны интеллектуальной собственности высококвалифицированными специалистами.

Додатки

Приложения

Додаток 1Приложение 1

Заявки на винаходи (розподіл за країнами)Заявки на изобретения (распределение по странам)

Код код	Країна Страна	Національна процедура Национальная процедура						Міжнародні заявки Международные заявки					
		1997	1998	1999	2000	2001	2002	1997	1998	1999	2000	2001	2002
UA	Україна Украина	4688	5319	5401	5620	7208	8639		4	1	2	4	2
AT	Австрія Австрия	6		2	3	11	4	23	19	14	11	16	17
AU	Австралія Австралия				1	2	1	12	9	8	5	10	19
BE	Бельгія Бельгия	1	1	2	1	1		19	27	18	15	26	24
BG	Болгарія Болгария		2					1	1	1	1	1	
BY	Республіка Білорусь Республика Беларусь	3	1	6	3	2	11	1	1	3	3	1	
CA	Канада Канада				2	1		17	20	22	11	15	13
CH	Швейцарія Швейцария	0	20	27	20	10	1	45	33	29	55	45	88
CN	Китай Китай		1	1			1	1	4	1	3	1	2
CZ	Чеська Республіка Чешская республика		1	2		1		3	4	2	3	8	6
DE	Німеччина Германия	65	78	51	61	56	40	239	301	295	277	337	308
DK	Данія Дания	6	5	4	15	6	1	38	42	33	30	39	43
ES	Іспанія Испания	2	3	5	1	1		7	5	2	8	13	13
FI	Фінляндія Финляндия	1	1	2	1	3	1	12	11	5	10	13	16
FR	Франція Франция	29	20	17	5	18	21	90	115	130	117	118	101
GB	Великобританія Великобритания	16	16	19	25	12	1	94	125	119	88	67	49
HR	Хорватія Хорватия	7	6	2								6	4
HU	Угорщина Венгрия	1	5	1	2			5	12	15	10	12	21
IE	Ірландія Ирландия	1						2	5		3	2	5
IL	Ізраїль Израиль	8	3	9	4	7	1	9	11	14	12	11	10
IT	Італія Италия	6	6	7	3	2	1	27	29	34	21	18	27
JP	Японія Япония	5	5	3	3	1	2	21	26	22	21	24	21
KR	Республіка Корея Республика Корея				3			15	9	6	6	10	6
LI	Ліхтенштейн Лихтенштейн	2		3				1	1	3	3	1	1
LU	Люксембург Люксембург		2		1			3	2	6	9	6	6
NL	Нідерланди Нидерланды	6	6	1	2	4	1	37	37	44	64	45	48
NO	Норвегія Норвегия							12	11	11	7	11	7
PL	Польща Польша	8	2	1				1	1	4	5	4	2
RU	Російська Федерація Российская Федерация	24	7	30	53	69	50	4	29	24	34	42	33
SE	Швеція Швеция	25					2	57	55	62	62	40	68
SK	Словаччина Словакия	1	1		1			1	1	1	7	1	6
US	США США	63	42	52	28	27	19	473	422	430	438	386	373
	Інші Другие	6	7	9	3	6	7	6	18	19	37	32	45
	Всього: Всего:	4980	5560	5657	5861	7448	8804	1276	1390	1378	1378	1365	1384

Додаток 2 Приложение 2

Заявки на винаходи (розподіл за МПК) Заявки на изобретения (распределение по МПК)

N	Підрозділ Подраздел	Класи МПК Классы МПК	Національна процедура Национальная процедура				Процедура РСТ Процедура РСТ			
			1999	2000	2001	2002	1999	2000	2001	2002
1	Сільське господарство Сельское хозяйство	A 01, крім A 01N	232	244	315	311	8	16	14	16
2	Харчові продукти; тютюн Пищевые продукты; табак	A 21 - A 24	225	225	300	290	18	22	35	31
3	Речі особистого або домашнього вжитку Предметы личного или домашнего обихода	A 41 - A 47	45	43	44	49	14	9	17	22
4	Здоров'я; розваги Здоровье; развлечения	A 61 - A 63, крім A 61K	860	868	1187	1201	39	41	45	39
5	Медикаменти для терапевтичних, стоматологічних або гігієнічних цілей Медикаменты для терапевтических, стоматологических или гигиенических целей	A 61K	348	346	453	501	159	202	212	215
6	Сепарація; змішування Разделение; смешивание	01- B 09	192	261	320	324	43	47	29	27
7	Формовка (металу) Формовка (металла)	B 21 - B 23	192	333	336	298	22	26	13	27
8	Формовка (обробка матеріалів) Формовка (обработка материалов)	B 24 - B 30, B 32	105	153	163	159	15	15	13	14
9	Друкарська справа Полиграфия	B 41 - B 44	10	19	27	19	5	4	5	11
10	Транспортні засоби Транспортные средства	B 60 - B 68	233	295	366	384	39	34	49	44
11	Мікроструктурні технології, нанотехнології Микроструктурные технологии, нанотехнологии	B 81- B 82								
12	Хімія (неорганічна) Химия (неорганическая)	C 01 - C 05	223	179	305	296	31	38	35	42
13	Хімія (органічна) Химия органическая	C 07, A 01N	109	91	70	90	365	407	469	502
14	Хімія (макромолекулярні сполуки) Химия (макромолекулярные соединения)	C 08	47	47	72	76	39	40	26	19
15	Хімія (фарбники, мастила тваринного і рослинного походження) Химия (красители, масла животного и растительного происхождения)	C 09 - C 11	120	130	133	125	12	30	22	16
16	Хімія (біохімія, виробництво цукру, шкіри) Химия (биохимия, производство сахара, кожи)	C12 - C 14	233	254	292	252	62	60	57	50
17	Металургія Металлургия	C21 - C23, C25, C30	185	174	301	263	30	35	36	36
18	Текстиль чи еластичні матеріали Текстиль; эластичные материалы	D01 - D07	47	37	43	55	7	4	5	12
19	Папір (включаючи клас B31) Бумага (включая класс B31)	D21, D31	5	7	7	23	5	1	4	2
20	Будівництво Строительство	E01 - E06	167	143	181	211	23	18	22	33
21	Буріння; гірничі справи Бурение; горное дело	E21	208	228	242	261	9	6	11	9
22	Двигуни або насоси Двигатели; насосы	F01 - F04, F15	209	261	265	267	22	20	18	9
23	Загальне машинобудування Общее машиностроение	F16 - F17	115	138	185	194	10	10	19	9
24	Освітлення; опалення Освещение, отопление	F21 - F28	134	153	220	224	14	17	15	7
25	Зброя; вибухові роботи Оружие; взрывные работы	F41, F42, C06	98	96	101	106	6	3	4	12
26	Прилади (вимірювання, оптика, фотографія) Приборы (измерительная оптика, фотография)	G01 - G03	432	493	583	649	31	34	43	30
27	Прилади (годинникова справа, регулювання, обчислення) Приборы (часовое дело, регулирование, вычисление)	G04 - G08	78	101	110	155	42	28	28	25
28	Прилади (музичні інструменти, накопичення інформації) Приборы (музыкальные инструменты, накопление информации)	G09 - G12	47	67	78	76	4	14	17	11
29	Ядерна фізика Ядерная физика	G 21	12	15	26	20	9	5	8	8
30	Електрика (електричне обладнання) Электричество (электрическое оборудование)	H01, H02, H05	227	250	284	292	45	36	38	22
31	Електрика (електронні схеми, техніка зв'язку) Электричество (электрические схемы, техника связи)	H03, H04	62	107	90	88	43	68	43	65
32	Інші (некласифіковані) Другие (неклассифицированные)		457	103	359	1545	207	88	13	19
	Всього: Всего:		5657	5861	7448	8804	1378	1378	1365	1384

Додаток 3 Приложение 3
Патенти на винаходи (розподіл за країнами) Патенты на изобретения (распределение по странам)

Код код	Країни Страны	1997	1998	1999	2000	2001	2002
UA	Україна Украина	8709	4225	619	4921	10412	7824
AT	Австрія Австрия	27	1	24	24	31	24
AU	Австралія Австралия	2		4	9	13	7
BE	Бельгія Бельгия	4		8	14	10	24
BG	Болгарія Болгария				1	2	2
BY	Республіка Білорусь Республика Беларусь	7	1		2	6	8
CA	Канада Канада			2	7	12	15
CH	Швейцарія Швейцария	37	2	49	54	81	59
CZ	Чеська Республіка Чешская Республика			1	1	3	1
DE	Німеччина Германия	82	10	126	194	268	307
DK	Данія Дания	1	1	21	13	28	25
ES	Іспанія Испания	1		4	7	8	2
FI	Фінляндія Финляндия	6	1	12	14	12	7
FR	Франція Франция	20	5	62	85	112	123
GB	Великобританія Великобритания	12	7	31	48	84	85
HR	Хорватія Хорватия				1	5	3
HU	Угорщина Венгрия	15		18	10	12	9
IL	Ізраїль Израиль	3	1	2	4	7	8
IT	Італія Италия	22	3	31	24	29	29
JP	Японія Япония	12	5	19	30	27	24
KR	Республіка Корея Республика Корея			4	1	5	2
LI	Ліхтенштейн Лихтенштейн			7	3	4	3
LU	Люксембург Люксембург	7	5	12	6	6	7
NL	Нідерланди Нидерланды	7	1	20	35	49	36
NO	Норвегія Норвегия	1	1	7	11	9	8
PL	Польща Польша	2		1		5	9
RU	Російська Федерація Российская Федерация	89	45	42	35	64	86
SE	Швеція Швеция		2	22	29	45	43
US	США США	48	18	135	170	296	374
	Інші Другие	7	2	11	19	25	24
	Всього: Всего:	9121	4336	1294	5772	11670	9178

Додаток 4

Приложение 4

Патенти на винаходи (розподіл за МПК)

Патенты на изобретения (распределение по МПК)

N	Підрозділ Подраздел	Класи МПК Классы МПК	Національна процедура Национальная процедура				Процедура РСТ Процедура РСТ			
			1999	2000	2001	2002	1999	2000	2001	2002
1	Сільське господарство Сельское хозяйство	A 01, крім A 01N	31	185	426	333	1	3	14	7
2	Харчові продукти; тютюн Пищевые продукты; табак	A 21 - A 24	31	151	404	328	11	6	10	16
3	Речі особистого або домашнього вжитку Предметы личного или домашнего обихода	A 41 - A 47	9	18	68	60	3	6	5	12
4	Здоров'я; розваги Здоровье; развлечения	A 61 - A 63, крім A 61K	61	648	1821	1283	12	10	33	34
5	Медикаменти для терапевтичних, стоматоло- гічних або гігієнічних цілей Медикаменты для терапевтических, стомато- логических или гигиенических целей	A 61K	81	278	754	486	26	22	119	121
6	Сепарація; змішування Разделение; смешивание	B 01 - B 09	41	144	453	391	10	18	29	39
7	Формовка (металу) Формовка (металла)	B 21 - B 23	60	156	580	354	5	3	16	29
8	Формовка (обробка матеріалів) Формовка (обработка материалов)	B 24 - B 30, B 32	19	75	234	145	14	8	17	20
9	Друкарська справа Полиграфия	B 41 - B 44	6	14	28	19	1	4	4	4
10	Транспортні засоби Транспортные средства	B 60 - B 68	68	138	373	460	21	15	31	39
11	Мікроструктурні технології, нанотехнології Микроструктурные технологии, нанотехнологии	B 81 - B 82								
12	Хімія (неорганічна) Химия (неорганическая)	C 01 - C 05	58	143	466	380	8	3	25	34
13	Хімія (органічна) Химия органическая	C 07, A 01N	101	111	290	274	36	22	166	257
14	Хімія (макромолекулярні сполуки) Химия (макромолекулярные соединения)	C 08	30	51	95	96	4	5	18	16
15	Хімія (фарбники, мастила тваринного і рос- линного походження) Химия (красители, масла животного и расти- тельного происхождения)	C 09 - C 11	29	80	251	157	7	5	14	28
16	Хімія (біохімія, виробництво цукру, шкіри) Химия (биохимия, производство сахара, кожи)	C 12 - C 14	46	213	602	270	13	11	34	33
17	Металургія Металлургия	C 21 - C 23, C 25, C 30	48	151	375	331	10	5	30	41
18	Текстиль чи еластичні матеріали Текстиль; эластичные материалы	D 01 - D 07	9	32	87	57	6	7	6	10
19	Папір (включаючи клас B 31) Бумага (включая класс B 31)	D 21, D 31	1	3	28	18	5	3	2	6
20	Будівництво Строительство	E 01 - E 06	39	81	281	189	12	6	11	20
21	Буріння; гірнича справа Бурение; горное дело	E 21	18	117	407	320			8	7
22	Двигуни або насоси Двигатели; насосы	F 01 - F 04, F 15	42	116	360	264	10	6	22	23
23	Загальне машинобудування Общее машиностроение	F 16 - F 17	22	71	232	214	7	3	15	17
24	Освітлення; опалення Освещение, отопление	F 21 - F 28	35	75	234	256	9	7	16	18
25	Зброя; вибухові роботи Оружие; взрывные работы	F 41, F 42, C 06	11	35	165	118	1	2	1	6
26	Прилади (вимірювання, оптика, фотографія) Приборы (измерительная оптика, фотография)	G 01 - G 03	42	283	939	734	11	10	23	41
27	Прилади (годинникова справа, регулювання, обчислення) Приборы (часовое дело, регулирование, вычисление)	G 04 - G 08	16	42	172	142	1	1	15	28
28	Прилади (музичні інструменти, накопичення інформації) Приборы (музыкальные инструменты, накопление информации)	G 09 - G 12	12	30	102	83	5		6	6
29	Ядерна фізика Ядерная физика	G 21	3	11	33	18		4	13	15
30	Електрика (електричне обладнання) Электричество (электрическое оборудование)	H 01, H 02, H 05	36	122	493	299	13	10	33	33
31	Електрика (електронні схеми, техніка зв'язку) Электричество (электронные схемы, техника связи)	H 03, H 04	23	50	139	95	4	8	39	40
32	Інші (некласифіковані) Другие (неклассифицированные)			1725	3	3		210		1
	Всього: Всего:		1028	5349	10895	8177	266	423	775	1001

Додаток 5 Приложение 5

Заявки та патенти на корисні моделі (розподіл за МПК) Заявки и патенты на полезные модели (распределение по МПК)

N	Підрозділ Подраздел	Класи МПК Классы МПК	Заявки Заявки				Патенти Патенты			
			1999	2000	2001	2002	1999	2000	2001	2002
1	Сільське господарство Сельское хозяйство	A 01, крім A 01N	7	18	18	20	5	11	18	20
2	Харчові продукти; тютюн Пищевые продукты; табак	A 21 - A 24	3	5	5	8	6	1	5	2
3	Речі особистого або домашнього вжитку Предметы личного или домашнего обихода	A 41 - A 47	5	5	6	19	8	5	7	10
4	Здоров'я; розваги Здоровье; развлечения	A 61 - A 63, крім A 61K	14	45	27	44	18	10	47	37
5	Медикаменти для терапевтичних, стоматологічних або гігієнічних цілей Медикаменты для терапевтических, стоматологических или гигиенических целей	A 61K								
6	Сепарація; змішування Разделение; смешивание	B 01 - B 09	15	13	28	39	19	17	20	38
7	Формовка (металу) Формовка (металла)	B 21 - B 23	9	20	22	10	4	11	21	17
8	Формовка (обробка матеріалів) Формовка (обработка материалов)	B 24 - B 30, B 32	9	18	13	18	6	13	21	12
9	Друкарська справа Полиграфия	B 41 - B 44	3	3	3	2	2	1	4	2
10	Транспортні засоби Транспортные средства	B 60 - B 64	22	54	64	72	21	25	58	66
11	Мікроструктурні технології, нанотехнології Микроструктурные технологии, нанотехнологии	B 81 - B 82								
12	Хімія (неорганічна) Химия (неорганическая)	C 01 - C 05	3	2	4	10	3	1	4	6
13	Хімія (органічна) Химия органическая	C 07, A 01N				2				
14	Хімія (макромолекулярні сполуки) Химия (макромолекулярные соединения)	C 08								
15	Хімія (фарбники, мастила тваринного і рослинного походження) Химия (красители, масла животного и растительного происхождения)	C 09 - C 11		3	9	4	2	1	3	6
16	Хімія (біохімія, виробництво цукру, шкіри) Химия (биохимия, производство сахара, кожи)	C 12 - C 14	2		2	2		2	1	1
17	Металургія Металлургия	C21 - C23, C25, C30	4	6	10	5	2	9	6	9
18	Текстиль чи еластичні матеріали Текстиль; эластичные материалы	D01 - D07	4	3	2	1	1	4	2	3
19	Папір (включаючи клас B31) Бумага (включая класс B31)	D21, D31			1	1			2	
20	Будівництво Строительство	E01 - E06	16	27	23	37	22	20	27	27
21	Буріння; гірнична справа Бурение; горное дело	E21	2	30	27	20	12	7	31	24
22	Двигуни або насоси Двигатели; насосы	F01 - F04, F15	12	19	22	30	13	5	27	39
23	Загальне машинобудування Общее машиностроение	F16 - F17	11	13	17	34	10	7	18	17
24	Освітлення; опалення Освещение; отопление	F21 - F28	25	52	36	46	10	23	57	44
25	Зброя; вибухові роботи Оружие, взрывные работы	F41, F42, C06	5	5	7	11	4	6	9	4
26	Прилади (вимірювання, оптика, фотографія) Приборы (измерительная оптика, фотография)	G01 - G03	3	10	16	30	7	9	6	21
27	Прилади (годинникова справа, регулювання, обчислення) Приборы (часовое дело, регулирование, вычисление)	G04 - G08	1	4	2	9	1	1	3	7
28	Прилади (музичні інструменти, накопичення інформації) Приборы (музыкальные инструменты, накопление информации)	G09 - G12	10	4	7	9	2	11	6	8
29	Ядерна фізика Ядерная физика	G 21	1	5	1	5		1	5	5
30	Електрика (електричне обладнання) Электричество (электрическое оборудование)	H01, H02, H05	18	8	13	28	14	16	14	13
31	Електрика (електронні схеми, техніка зв'язку) Электричество (электрические схемы, техника связи)	H03, H04			2	2	1			2
32	Інші (некласифіковані) Другие (неклассифицированные)			4	47	105		5		
	ВСЬОГО: Всего:		204	376	434	623	194	222	422	440

Додаток 6 Приложение 6

Заявки і патенти на промислові зразки(розподіл за країнами) Заявки и патенты на промышленные образцы

Код код	Країна Страна	Заявки Заявки						Патенти Патенты					
		1997	1998	1999	2000	2001	2002	1997	1998	1999	2000	2001	2002
UA	Україна Украина	567	768	761	1074	1291	1743	331	576	694	996	1110	1200
AU	Австралія Австралия	1		1				2	2		1		
AT	Австрія Австрия	1	1						1				
BE	Бельгія Бельгия	3		1		1	1	2	1		1		2
BG	Болгарія Болгария		4	1						5			
BY	Республіка Білорусь Республика Беларусь	7	2	2	4	2	1	4	4	2	1	3	2
CH	Швейцарія Швейцария	4	2	1	1	1	2		4	3			2
DE	Німеччина Германия	9	10	8	12	10	11	3	13	7	9	20	4
DK	Данія Дания		2		1		2	3		2	1		1
FI	Фінляндія Финляндия	1	4		1		1		3	1		1	
FR	Франція Франция	6	21	4	6		2	4	5	19	8	1	1
GB	Великобританія Великобритания	4	2	5	3	8	1	2	2	2	6	3	4
IE	Ірландія Ирландия	2	1		1			2		1		1	
IL	Ізраїль Израиль	3	2			3		4		2		1	2
IN	Індія Индия	3	12		5	1			4	11		7	1
IT	Італія Италия	1	2		2	4	3		2	1	2	1	3
JP	Японія Япония		8	1		1			2	7			1
KR	Корея Корея	3	6					1	7	1			
LK	Шрі -Ланка Шри -Ланка		10	1						10			1
MD	Республіка Молдова Республика Молдова		1		1	3					1	3	1
NL	Нідерланди Нидерланды	9	8	2	4	3	3	2	11	5	1	4	5
NO	Норвегія Норвегия		3							2			
PL	Польща Польша	25	8		2	3	8		27	5	1	1	6
RU	Російська Федерація Российская Федерация	14	14	5	2	30	11	11	27	25	3	13	15
SE	Швеція Швеция						1	2	1				
TR	Туреччина Турция	1	1	1	1	2				2			1
US	США США	31	15	10	7	4	3	18	28	11	8	9	3
	Інші Другие	4	4	7	8	9	13	1	5	53	5	8	12
	Всього : Всего:	699	911	811	1135	1376	1806	392	725	871	1044	1186	1267

Додаток 7

Заявки та реєстрації знаків для товарів і послуг
за національною процедурою (розподіл за країнами)

Приложение 7

Заявки и регистрации знаков для товаров и услуг
по национальной процедуре (распределение по странам)

КОД код	КРАЇНА Страна	ЗАЯВКИ ЗАЯВКИ						РЕЄСТРАЦІЇ РЕГИСТРАЦИИ					
		1997	1998	1999	2000	2001	2002	1997	1998	1999	2000	2001	2002
UA	Україна Украина	2204	3041	3323	4423	6854	9516	788	935	1742	1372	2240	4157
AE	Об'єднані Арабські Емірати Объединенные Арабские Эмираты	7	19		1		3			1	2	11	12
AT	Австрія Австрия	5	6	2	29	4	4	12	2	15	10	7	5
AU	Австралія Австралия	5	10	3	1	3	5	2			4	5	5
BE	Бельгія Бельгия	5	19	6	22	7	4		6	7	2	10	41
BG	Болгарія Болгария	44	56	4	12	25	16			2	1	25	40
BM	Бермуди Бермуды		5		2	2				1	3	5	2
BR	Бразилія Бразилия	8	10	3	2		11	6		7	9	17	6
BY	Республіка Білорусь Республика Беларусь	8	5	3	5	11	25			1	2		7
CA	Канада Канада	16	21	9	9	21	12	8	14	32	8	17	20
CH	Швейцарія Швейцария	35	45	41	60	57	101	33	31	35	49	64	75
CL	Чілі Чили		3			3	4	2	2	10	1	3	
CN	Китай Китай	18	2	6	2	7	7		1	3	9	1	6
CU	Куба Куба	26		1	1	1	1		3		2	21	2
CY	Кіпр Кипр	15		6	7	10	13			4	10	26	18
CZ	Чеська Республіка Чешская Республика	1	4	2		2	6			2	2	3	3
DE	Німеччина Германия	89	126	115	87	102	92	99	98	153	171	133	126
DK	Данія Дания	18	30	23	23	8	9	14	15	34	61	32	57
EG	Єгипет Египет		15									3	9
EE	Естонія Эстония	27	21	3	4	4	6			3	17	13	7
ES	Іспанія Испания	25	14	13	11	7	14	7	1	8	14	25	16
FI	Фінляндія Финляндия	35	53	40		12	20	20	9	29	57	50	61
FR	Франція Франция	34	59	20	10	51	11	17	11	20	31	61	22
GB	Великобританія Великобритания	212	180	147	153	80	105	92	91	273	181	187	289
GE	Грузія Грузия	1			7	10							11
GR	Греція Греция	15		23	11	8	14		5	12	11	7	4
HR	Хорватія Хорватия	6	16		2	9	5				4	17	
HU	Угорщина Венгрия	12	10	3	4	55	6	3	7	6	12	14	4
IE	Ірландія Ирландия	15	17	1		8	6	3		1	1	9	2

Продовження додатку 7 Продолжение приложения 7

КОД код	КРАЇНА Страна	ЗАЯВКИ ЗАЯВКИ						РЕЕСТРАЦІЇ РЕГИСТРАЦИИ					
		1997	1998	1999	2000	2001	2002	1997	1998	1999	2000	2001	2002
IL	Ізраїль Израиль	11	4	6	3	3	4	6	12	4	10	4	7
IN	Індія Индия	22	10	24	27	36	77	3	1	6	30	9	27
IT	Італія Италия	18	18	6	4	17	13	7	7	6	26	25	9
JP	Японія Япония	54	60	48	56	57	47	25	45	56	66	77	99
KR	Республіка Корея Республика Корея	58	19	23	49	22	33	4	6	23	28	30	55
KZ	Казахстан Казахстан			1		1	3		10				
LB	Ліван Ливан		25			2	1				1	22	3
LI	Ліхтенштейн Лихтенштейн		3	3	1	1	4		6	2	2		7
LK	Шрі-Ланка Шри-Ланка	5	5	9	3		2			3	8	1	11
LT	Литва Литва	2	5		12	2	3				3	1	6
LU	Люксембург Люксембург	7	21	2	27	4	1	2	8	5	7	11	6
LV	Латвія Латвия	6	1			1	3			3		5	
MD	Республіка Молдова Республика Молдова	1	7		4	5	19					2	1
MX	Мексика Мексика	2			4	2	4	9		7	6		3
NL	Нідерланди Нидерланды	24	30	30	134	56	47	11	17	23	34	32	113
NO	Норвегія Норвегия	5	19	9	12	5	2	5	1	11	6	19	10
PA	Панама Панама	5			2	1	1	2	3	3	2	1	2
PL	Польща Польша	42	32	26	33	42	74	1	2	32	19	39	31
PT	Португалія Португалия	15	4	1		1	2			1	3	13	6
RO	Румунія Румыния	5	1				3				1	8	1
RU	Російська Федерація Российская Федерация	72	48	53	203	322	344	5	13	51	63	49	114
SE	Швеція Швеция	21	39	23	49	12	9	1	30	33	54	38	52
SG	Сінгапур Сингапур		8	7	4	12	21	1		2	5	7	14
SI	Словенія Словения	5	1	3	2		44	12			2	4	3
SK	Словаччина Словакия	1	24		3	11	1					19	5
TR	Туреччина Турция	86	90	32	45	24	26		6	13	25	94	58
TW	Тайвань Тайвань		10	7	5	4	8	1		3	10	7	9
US	США США	777	682	528	627	495	462	429	533	643	836	836	918
	Інші Другие	6	101	84	46	84	50	9	14	32	45	30	64
	ВСЬОГО: Всего:	4136	5070	4736	6272	8583	11324	1639	1945	3363	3339	4389	6641

Додаток 8 Приложение 8

Заявки та реєстрації знаків для товарів і послуг за національною процедурою (розподіл за країнами) Заявки и регистрации знаков для товаров и услуг по национальной процедуре (распределение по странам)

Код Код	Країна Страна	1997	1998	1999	2000	2001	2002
AT	Австрія Австрия	175	276	195	184	205	189
AU	Австралія Австралия		5			2*	11*
BE	Бельгія Бельгия	274	272	110	125	142	118
BG	Болгарія Болгария	117	50	30	82	61	57
BY	Республіка Білорусь Республика Беларусь	1	7	2	6	8	3
CH	Швейцарія Швейцария	627	703	407	525	694	567
CN	Китай Китай	149	50	50	82	97	42
CU	Куба Куба		2	3		4	5
CZ	Чеська Республіка Чешская Республика	135	138	74	147	181	231
DE	Німеччина Германия	1963	1652	1622	1630	1451	1269
DK	Данія Дания	1	6	15	13	74*	69*
EG	Єгипет Египет	17	40	20	17	8	9
ES	Іспанія Испания	196	221	124	128	157	137
FR	Франція Франция	1176	991	802	744	590	593
GB	Велика Британія Великобритания	5	1	5	6	76*	102*
GR	Греція Греция		1	10		4*	3*
HR	Хорватія Хорватия	13	7	26	23	11	20
HU	Угорщина Венгрия	96	86	86	67	224	117
IT	Італія Италия	678	674	460	429	506	446
JP	Японія Япония				4	42	43
KR	Республіка Корея Республика Корея	3	1	3			
KZ	Казахстан Казахстан	2		4	2	5	5
LI	Ліхтенштейн Лихтенштейн	35	29	25	28	23	41
LU	Люксембург Люксембург	30	69	25	27	32	28
LV	Латвія Латвия	24	40	20	27	30	18
MA	Марокко Марокко	2	7	6			
MC	Монако Монако	2	11	9	5	3	12
MD	Республіка Молдова Республика Молдова	2	6	16	10	4	15
NL	Нідерланди Нидерланды	2	359	237	282	255	219
NO	Норвегія Норвегия					11*	9*
PL	Польща Польша	122	284	151	119	212	158
PT	Португалія Португалия	14	20	25	16	6	24
RO	Румунія Румыния	6	3	5	21	12	33
RU	Російська Федерація Российская Федерация	73	191	82	90	127	142
SI	Словенія Словения	29	32	29	24	41	38
SK	Словаччина Словакия	63	52	79	49	77	62
TR	Туреччина Турция			14		61*	202*
US	США США	10	14	4	3	22	30
UZ	Узбекистан Узбекистан	1		5			
VN	В'єтнам Вьетнам	3	3	1	1	2	10
YU	Югославія Югославия	27	12	4	2	9	21
	Інші Другие	8	7	9	11	145	167
	Всього: Всего:	6405	6322	4784	4928	5614	5285
* заявки за Протоколом до Мадридської угоди		* заявки по Протоколу к Мадридскому соглашению					

Додаток 9 Приложение 9

Перелік міжнародних договорів у сфері інтелектуальної власності, учасницею яких є Україна

Договори, адміністративні функції яких виконує ВОІВ

Перечень международных договоров в сфере интеллектуальной собственности, участницей которых является Украина

Договоры, административные функции которых выполняет ВОИС

Назва договору Название	Дата набуття чинності стосовно України Дата вступления в силу относительно Украины
Конвенція, що засновує Всесвітню організацію інтелектуальної власності (ВОІВ) Конвенция об учреждении Всемирной организации интеллектуальной собственности (ВОИС)	26 квітня 1970 року 26 апреля 1970 года
Всесвітня конвенція про авторське право Всемирная конвенция об авторском праве	27 травня 1973 року 27 мая 1973 года
Паризька конвенція про охорону промислової власності Парижская конвенция об охране промышленной собственности	25 грудня 1991 року 25 декабря 1991 года
Договір про патентну кооперацію Договор о патентной кооперации	25 грудня 1991 року 25 декабря 1991 года
Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків Мадридское соглашение о международной регистрации знаков	25 грудня 1991 року 25 декабря 1991 года
Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів Бернская конвенция об охране литературных и художественных произведений	25 жовтня 1995 року 25 октября 1995 года
Міжнародна конвенція по охороні нових сортів рослин Международная конвенция об охране новых сортов растений	3 листопада 1995 року 3 ноября 1995 года
Договір про закони щодо товарних знаків Договор о законах по товарным знакам	1 серпня 1996 року 1 августа 1996 года
Будапештський договір про міжнародне визнання депонування мікроорганізмів з метою патентної процедури Будапештский договор о международном признании депонирования микроорганизмов с целью патентной процедуры	2 липня 1997 року 2 июля 1997 года
Найробський договір про охорону Олімпійського символу Найробский договор об охране Олимпийского символа	20 грудня 1998 року 20 декабря 1998 года
Протокол до Мадридської угоди про міжнародну реєстрацію знаків Протокол к Мадридскому соглашению о международной регистрации знаков	29 грудня 2000 року 29 декабря 2000 года
Ніццька угода про Міжнародну класифікацію товарів і послуг для реєстрації знаків Ницкое соглашение о Международной классификации товаров и услуг для регистрации знаков	29 грудня 2000 року 29 декабря 2000 года
Конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їхніх фонограм (1971 року) Конвенция об охране интересов производителей фонограмм от незаконного воспроизводства их фонограмм (1971 года)	18 лютого 2000 року 18 февраля 2000 года
Договір ВОІВ про авторське право (1996 року) Договор ВОИС по авторскому праву (1996 года)	6 березня 2002 року 6 марта 2002 года
Договір ВОІВ про виконання і фонограми (1996 року) Договор ВОИС по исполнению и фонограммам (1996 года)	20 травня 2002 року 20 мая 2002 года
Міжнародна конвенція про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення (1961 року) Международная конвенция об охране интересов исполнителей, производителей фонограмм и организаций вещания (1961 года)	12 червня 2002 року 12 июня 2002 года
Гаазька угода про міжнародне депонування промислових зразків (Гаазький акт 1969 року та Женевський акт 1999 року) Гаагское соглашение о международном депонировании промышленных образцов (Гаагский акт 1969 года и Женевский акт 1999 года)	28 серпня 2002 року 28 августа 2002 года
Договір про патентне право (2000 року) Договор о патентном праве (2000 года)	Закон України від 22 листопада 2002 року № 245-ІІ «Про приєднання до Договору про патентне право». Договір набуде чинності після передачі на зберігання Генеральному директору ВОІВ документів про приєднання 10 країн-членів ВОІВ Закон Украины от 22 ноября 2002 года. № 245-ІІ «О присоединении к Договору о патентном праве». Договор вступит в силу после передачи на хранение Генеральному директору ВОИС документов о присоединении 10 стран-участниц ВОИС.

Продовження додатку 9

Продолжение приложения 9

Угоди держав — учасниць СНД

Соглашения государств — участников СНГ

Назва договору Название договора	Дата набуття чинності стосовно України Дата вступления в силу относительно Украины
Угода про заходи щодо охорони промислової власності і створення Міждержавної ради з питань охорони промислової власності Соглашение о мерах по охране промышленной собственности и созданию Межгосударственного совета по вопросам охраны промышленной собственности	12 березня 1993 року 12 марта 1993 года
Угода про співробітництво в галузі авторського права і суміжних прав Соглашение о сотрудничестве в области охраны авторского права и смежных прав	27 січня 1995 року 27 января 1995 года
Угода про взаємне забезпечення збереження міждержавних секретів в галузі правової охорони винаходів Соглашение о взаимном обеспечении сохранения межгосударственных секретов в области правовой охраны изобретений	31 січня 2000 року 31 января 2000 года
Угода про заходи щодо попередження та припинення використання неправдивих товарних знаків та географічних зазначень Соглашение о мерах по предупреждению и пресечению использования ложных товарных знаков и географических указаний	21 вересня 2000 року 21 сентября 2000 года
Угода про співробітництво по припиненню правопорушень в сфері інтелектуальної власності Соглашение о сотрудничестве по пресечению правонарушений в области интеллектуальной собственности	21 вересня 2000 року 21 сентября 2000 года
Угода про випуск спільного регіонального патентно-інформаційного продукту на оптичних дисках CD-ROM між патентними відомствами країн-членів Співдружності Незалежних держав та Євразійським патентним відомством Соглашение о выпуске совместного регионального патентно-информационного продукта на оптических дисках CD-ROM между патентными ведомствами стран-участниц Содружества Независимых государств и Евразийским патентным ведомством	24 жовтня 2001 року 24 октября 2001 года

Міжурядові угоди

Межправительственные соглашения

Назва договору Название договора	Дата набуття чинності стосовно України Дата вступления в силу относительно Украины
Угода між Урядом України та Урядом Республіки Білорусь про співробітництво в сфері охорони промислової власності Соглашение между Правительством Украины и Правительством Республики Беларусь о сотрудничестве в области охраны промышленной собственности	20 жовтня 1993 року 20 октября 1993 года
Угода між Урядом України та Урядом Російської Федерації про співробітництво в сфері охорони промислової власності Соглашение между Правительством Украины и Правительством Российской Федерации о сотрудничестве в области охраны промышленной собственности	30 червня 1993 року 30 июня 1993 года
Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Узбекистан про співробітництво в сфері охорони прав інтелектуальної власності Соглашение между Правительством Украины и Правительством Республики Узбекистан о сотрудничестве в области охраны прав интеллектуальной собственности	9 травня 1998 року 9 мая 1998 года
Угода між Кабінетом Міністрів України та Виконавчою Владою Грузії про співробітництво у сфері охорони промислової власності Соглашение между Кабинетом Министров Украины и Исполнительной Властью Грузии о сотрудничестве в области охраны промышленной собственности	25 лютого 1999 року 25 февраля 1999 года
Угода між Кабінетом Міністрів України і Урядом Азербайджанської Республіки про співробітництво в області охорони промислової власності Соглашение между Кабинетом Министров Украины и Правительством Азербайджанской Республики о сотрудничестве в области охраны промышленной собственности	23 січня 2002 року 23 января 2002 года
Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Молдова про співробітництво у сфері охорони промислової власності Соглашение между Кабинетом Министров Украины и Правительством Республики Молдова о сотрудничестве в области охраны промышленной собственности	30 березня 2002 року 30 марта 2002 года
Угода між Кабінетом Міністрів України і Урядом Азербайджанської Республіки про співробітництво у сфері охорони авторського права і суміжних прав Соглашение между Кабинетом Министров Украины и Правительством Азербайджанской Республики о сотрудничестве в сфере охраны авторского права и смежных прав	3 серпня 2002 року 3 августа 2002 года
Угода про співробітництво між Кабінетом Міністрів України і Всесвітньою організацією інтелектуальної власності Соглашение о сотрудничестве между Кабинетом Министров Украины и Всемирной организацией интеллектуальной собственности	Підписано 28 травня 2002 року Подписано 28 мая 2002 года
Угода про співробітництво у сфері інтелектуальної власності між Кабінетом Міністрів України і Урядом Китайської Народної Республіки Соглашение о сотрудничестве в сфере интеллектуальной собственности между Кабинетом Министров Украины и Правительством Китайской Народной Республики	Підписано 18 листопада 2002 року Подписано 18 ноября 2002 года

Додаток 10 Приложение 10

Витрати на функціонування та розвиток державної системи правової охорони і інтелектуальної власності за 2002 рік

Расходы на функционирование и развитие государственной системы правовой охраны интеллектуальной собственности за 2002 год

Статті витрат Статьи расходов	Сума, тис. грн. Сумма, тыс. грн.
Витрати, пов'язані проведенням експертизи та видачею охоронних документів на об'єкти промислової власності Затраты, связанные с проведением экспертизы и выдачей охранных документов на объекты промышленной собственности	14673,2
Витрати на інформаційну діяльність у сфері охорони інтелектуальної власності Расходы на информационную деятельность в сфере охраны интеллектуальной собственности	1165,8
Витрати на редакційно-видавничу діяльність Расходы на редакционно-издательскую деятельность	2516,3
Витрати на розвиток міжнародного співробітництва у сфері охорони інтелектуальної власності, організацію та участь у проведенні виставок, конкурсів, семінарів тощо Расходы на развитие международного сотрудничества в сфере охраны интеллектуальной собственности, организацию и участие в проведении выставок, конкурсов, семинаров и т.п	676,4
Витрати на організацію процесу виготовлення та поширення контрольних марок Расходы на организацию процесса изготовления и распространения контрольных марок	4623,8
Витрати, пов'язані з державною реєстрацією авторського права і договорів Расходы, связанные с государственной регистрацией авторского права и договоров	149,8
Всього витрат: Всего расходов:	23805,3

Содержание

Отчет

Вступительное слово	2
1. Усовершенствование законодательства в сфере интеллектуальной собственности	7
2. Регистрация прав на объекты интеллектуальной собственности	15
2.1 Экспертиза и регистрация объектов промышленной собственности	15
2.2 Регистрация прав на объекты авторского права	21
3. Защита прав на объекты интеллектуальной собственности	24
3.1. Защита прав на объекты промышленной собственности	24
3.2 Защита авторского права и смежных прав	28
4. Информационное обеспечение деятельности в сфере интеллектуальной собственности	35
4.1 Комплектование фондов патентной документации	35
4.2 Актуализация украинской версии справочно-поискового аппарата	39
4.3 Внедрение современных информационных технологий для публикации национальной патентной документации	40
4.4 Справочно-информационное обеспечение экспертизы	43
4.5 Совершенствование национальной патентной документации и стандартизация в сфере интеллектуальной собственности	44
5. Международное сотрудничество	46
5.1 Сотрудничество с Всемирной организацией интеллектуальной собственности	46
5.2 Сотрудничество с Экономической комиссией ООН для Европы (ЕЭК ООН)	48
5.3 Изучение международного опыта по созданию специализированного патентного суда в Украине ...	49
5.4 Двустороннее и региональное сотрудничество	50
6. Содействие формированию рынка интеллектуальной собственности в Украине и стимулирование творческой деятельности	55
6.1 Содействие формированию рынка интеллектуальной собственности	55
6.2 Современное состояние рынка объектов промышленной собственности	58
6.3 Современное состояние рынка объектов авторского права	66
6.4 Стимулирование творческой деятельности	67
7. Усовершенствование системы подготовки и повышения квалификации специалистов	70
Приложения	77
Приложение 1. Заявки на изобретения (распределение по странам)	77
Приложение 2. Заявки на изобретения (распределение по МПК)	78
Приложение 3. Патенты на изобретения (распределение по странам)	79
Приложение 4. Патенты на изобретения (распределение по МПК)	80
Приложение 5. Заявки и патенты на полезные модели (распределение по МПК)	81
Приложение 6. Заявки и патенты на промышленные образцы	82
Приложение 7. Заявки и регистрации знаков для товаров и услуг по национальной процедуре (распределение по странам)	83
Приложение 8. Заявки и регистрации знаков для товаров и услуг по Мадридскому соглашению (распределение по странам)	85
Приложение 9. Перечень международных договоров в сфере интеллектуальной собственности, участницей которых является Украина	86
Приложение 10. Расходы на функционирование и развитие государственной системы правовой охраны интеллектуальной собственности за 2002 год	88